

روز و نون

پنجشنبه ۲۱ حمل ۱۳۵۴

شماره ۳-۵ سال ۲۷

Ketabton.com

وقایع مهم هفته

در کشور

پنجشنبه ۱۴ حمل:

گذاشته شده بود درج و امضا نمودند.

* سنگ تهادت عمارت لیلیه پوهنتون ننگرهار پس از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و نوختن سرود ملی توسط پوهاند عبدالقیوم وزیر معارف در ساحه درونته جلال آبا د گذاشته شد.

* روز جهانی صحت تحت شعار چیچک در (آستانه نا بوری) طی محفلی با بیانیه پوهاند دوکتور نظر محمد سکندر وزیر صحت افتتاح

سه شنبه ۱۹ حمل:

پروژه نهر مرغه و لسوالی سپین بولدک ولایت کندهار بعد از باجریان آب در آن نهر توسط بنیاد محمد ایوب عزیز والی آنجا افتتاح گردید.

در خارج

پنجشنبه ۱۴ حمل:

باوجود خروج لون نول از کمبودیا جنگ در اطراف شهر پنوم پن ادامه دارد.

هنوز واحد های فرقه هفت پیاده از شمال غرب دو غند افراد بحری از شرق و چند کسک زره دار و میکانیزه از جنوب پنوم پن تما می قوا نیست که از پایتخت دفاع میکنند.

شنبه ۱۶ حمل:

مقاطعه نمایندگان احزاب مخالف با جلسات بهاری اسامبله ایالتی سند کار اسامبله مذکور را بار کوه مواجه ساخته است، چنانچه حتی اعضای حزب بر سر اقتدار نیز نسبت به عدم اشتراک نمایندگان احزاب مخالف با جلسات اسامبله دلچسپی نمی گیرند.

یکشنبه ۱۷ حمل:

مجلس سنای پاکستان اخیراً یک لایحه پیشنهادی حکومت را به تصویب رسانید که مطابق آن حکومت صلاحیت حاصل می کند تا در پشتو نستان قبایل را بصورت دسته جمعی مورد مجازات قرار دهند.

سیمینار والی ها تحت عنوان اداره محلی که در وزارت داخله دایر شده بود خاتمه یافت.

* بنیادلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم ساعت سه و نیم عصر در حالیکه بنیادلی فیض محمد وزیر داخله حاضر بودند والی های ولایات کشور را در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند.

* به تعقیب مکاتیب گذشته بنیادلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم عنوانی دوکتور کورتوالد هایدلبرگ منشی عمومی ملل متحد درباره تعداد روز افزون بلوچ هائیکه به افغانستان پناه می آورند و ضرورت همکاری و مساعدت موسسات بین المللی مربوط به ایشان اخیراً بنیادلی والیدیم طی پیامی مؤرخ ۵ حمل خویش عنوانی بنیادلی رئیس دولت و صدراعظم جواب داده است.

شنبه ۱۶ حمل:

از طرف بنیادلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم به مناسبت درگذشت بنیادلی تونگ پی و معاون کمیته دایمی کانگرس ملی جمهوری مردم چین تلگرام تعزیت عنوانی بنیادلی چونلای صدراعظم آنکشور به پیکنگ مخابره شده است.

یکشنبه ۱۷ حمل:

برای زرع دو صد و هشتاد و پنج هزار جریب زمین در ولایات کندوز، بغلان و تخار پنبه دانه بذر می شود.

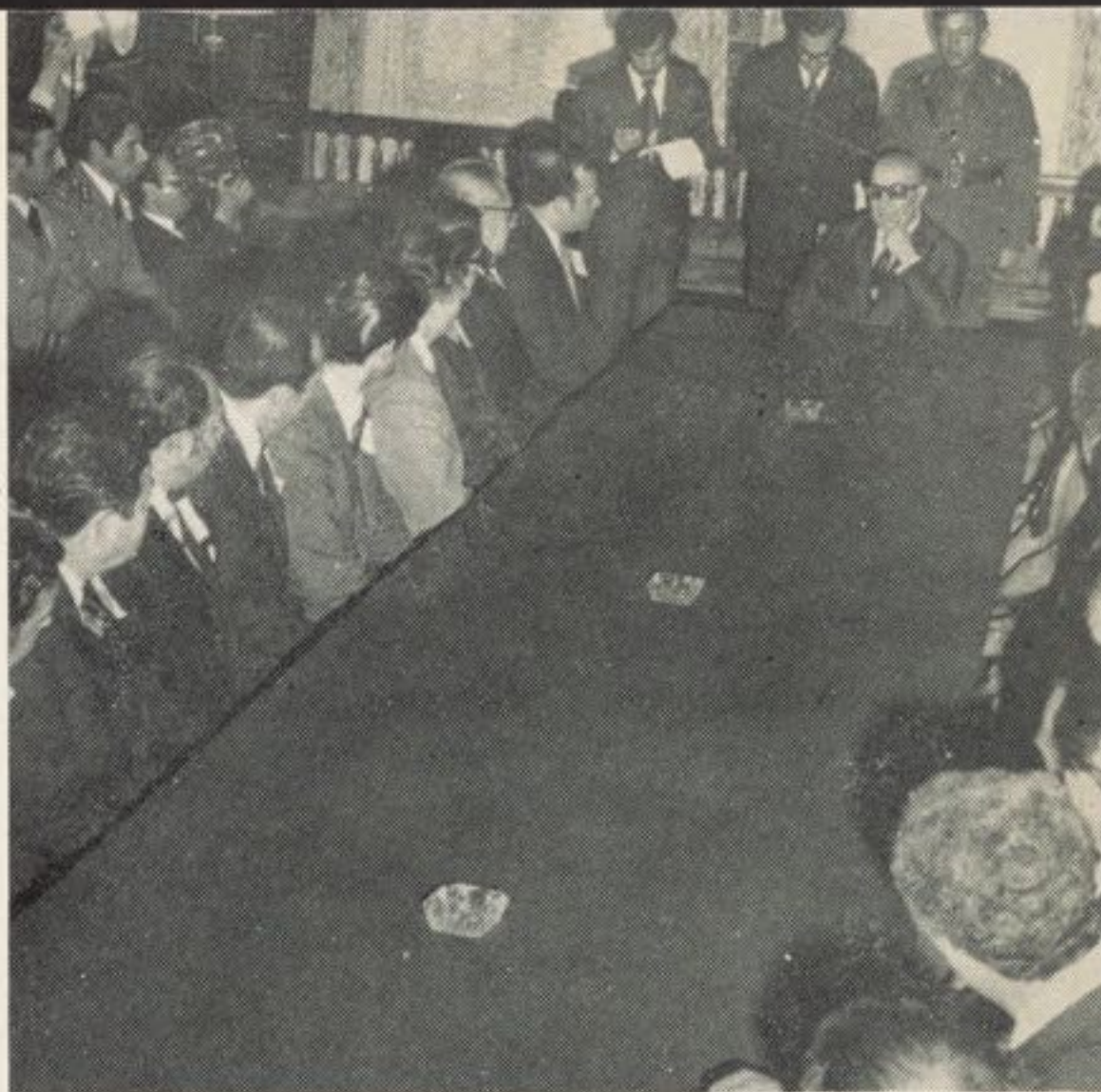
دو شنبه ۱۸ حمل:

بنیادلی محمد نعیم و دوکتور محمد حسن شرق معاون صدارت عظمی به سفارت کبرای جمهوری مردم چین مقیم کابل رفته مراتب تسلیت و همدردی خویش را نسبت درگذشت بنیادلی تونگ پی و معاون کمیته دایمی کانگرس ملی آنکشور در کتابی که به این مناسبت

از بالا به پایان :

* بنیادلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم هنگام صحبت با والیان ولایات کشور در قصر ریاست جمهوری

* بنیادلی محمد نعیم حینکه مراتب تسلیت و همدردی خویش را نسبت درگذشت بنیادلی تونگ پی و در کتاب که باین مناسبت در سفارت چین گذاشته شده بود درج و امضاء می نمایند. دکتر محمد حسن شرق معاون صدارت عظمی هنگام تفویض تصدیق نامه بیک تن از والیان عضو سیمینار اداره محل .

تصویری از مانکن های زیبای فرانسه .

بامید کنفرانس ژینو

نسل حیوان های وحشی
درسرا شیب انقراض.

زمین قشر خود را تغییر میدهد.

باغ و حش کابل

چرا کوه نشینان بمباران میشوند.

آنجا که شگوفه انار لبخند می زند.

میله نو روز از میله های باستانی مردم ما.

پیر زنی که در انتظار بود.

زنان فاقد صلاحیت در کشور های انکشاف یافته نیز موجود است.

آنجا که مردش از آفتاب به زمین افتاده اند.

تریستان او ویزوت

اسکندریه قفقاز در پروان
یاجبل السراج

در حالیکه فعلا این مرض در بعضی ممالک آسیائی و آفریقائی هنوز موجود است.

در بیانیه تذکره رفته که مو فقیه چشمگیر این پروژه نه تنها در قلع و قمع این مرض در افغانستان آشکار است بلکه تطبیق آن باعث افتخارات ملی برای افغانستان گردید چنانکه بر سوئل افغانی این پروژه نظریه لیاقت و اهلیتی که از خود نشان داده اند بدعوت مؤسسه صحتی جهان حیثیت رهنما را در بعضی پروژه های چیچک ممالک دیگر نیز بدست آورده نقش خود را بحیثیت يك افغان در ساحه بین المللی نیز با مو فقیه ایفا نمودند.

با این مطالب یکبار دیگر آن قسمت بیانیه خطاب بمردم افغانستان در خاطر ما زنده می شود که طی آن رهبر ملی ما در قسمت توضیح مکلفیت های دولت در ساحه طبابت علاوه بر اشاره به اهمیت خدمت معالجوی فرمودند:

«دولت مخصوصا طب و قایوی را تو سعه خواهد بخشید و برای جلوگیری از بیماری های ساری، وسایل و تجهیزات لازم را فراهم خواهد کرد.»

اینکه که وزارت صحت طره آفت چیچک را در سر زمین ما تذکر میدهد تلقی ما چنین است که در پرتو درایت و خبرت نظام نوین و با مساعی و کوششهای صادقانه و وطنپرستانه ای که در کلیه ساحات حیاتی کشور پیگیری و مؤثرانه معطوف است دیگر روزنه های بختیاری بروی ملتی که مرز تلخ محرومیت ها را زیاد چشیده است باز گردیده و قدم بقدم به آستانه حصول مرامهای و وصول به اهداف ترقی و انکشاف نزدیک و نزدیکتر میشود.

شایسته است به تقریب کسب مو فقیه در زمین امحای چیچک در کشور، که درین قسمت یکی از تعهدات دولت مردمی ما در ساحه طبابت تأمین میگردد به منابع صحتی و پرسونل شامل در خدمت مجارله علیه چیچک، تبریک گفت مخصوصا از این ناحیه که عملا ثابت شد، مردم ما اهلیت کامل آنرا دارند که از عهده تمام امور خصوصاً مسایل علمی به نیگوی بر آیند و با این مو فقیه دماغهای تنویر و شسته شود که هنوز هم از قبول حقانیت استعداد کفایت و لیاقت مردم ما تاریک و مکرمانده است.

سپیک ژوندون

دولت مخصوصا طب و قایوی را توسعه خواهد بخشید و برای جلوگیری از بیماری های ساری و وسایل و تجهیزات لازم را فراهم خواهد کرد .
از بیانات رئیس دولت .

پنجشنبه ۲۱ حمل ۱۳۵۴ - ۲۸ ربیع الاول ۱۳۹۵ - ۱۰ اپریل ۱۹۷۵

چیچک در آستانه نابودی

قرار گرفت و سپس در سال ۱۷۹۷ «ژینر» انگلیسی واکسین چیچک را کشف نمود و با این واکسین بشریت توانست تا حدی دامنه تلفات این مرض را محدود سازد.

در کشور ما مخصوصا در روستاها و قریه های دور از مراکز شهری تا یکی دو دهه قبل که وسایل و قایوی و مجادلوی علیه چیچک محدود و نارسا بود این مرض بیداد میکرد و در حملات اپیدمی به هزاران طفل معصوم را نابود و به صدها خانواده را داغدار میساخت، طوریکه اکنون از بیانیه پوهاند سکندر و زیر صحتیه بر می آید «از زمان برقراری نظام جمهوری در افغانستان وزارت صحتیه بازرگ اهمیت این مجادلوسه جهانی و انسانی توجه خویش را جدأ عطف و به قلع و قمع نهایی این مرض نمود چنانکه با از خود گذری شایسته ای که بر سوئل افغانی و کمکهای مفیدی که مؤسسه صحتی جهان درین راه از خود نشان دادند مرض چیچک از سرا سر افغانستان به فضل خداوند کاملاً نابود گردید،

دو شنبه ۱۸ حمل مصارف با ۷- اپریل روز جهانی صحت تحت شعار چیچک در آستانه نابودی در سراسر کشور با تدویر محافل تجلیل گردید.

مطالعات و تحقیقات طبی این حقیقت را آشکار می سازد که چیچک بحیثیت يك مرض ساری و مخرب از هزارها سال باینطرف موجب مرگ و میر میلیونها انسان گردیده حملات و سیر استیلائی شدید این بیماری مهلك مخصوصا در تباهی و اتلاف اطفال معصوم و یا در ناقص ساختن سرو صورت آنان سنگین تمام شده است.

مردم قدیم نیز برای پیدا نمودن مقادیر و مت در برابر چیچک و جلوگیری و تحدید ضایعات آن بعضی طرق و قایوی ابتدائی را رویکار آورده بودند چنانچه قبل از قرن ۱۷ چینی ها و هندی ها در جلد اطفال برای اینکه چیچک را خفیف سپری نمایند، از چق های خشک و میده این مرض را با سوزن داخل می ساختند این روش بعد ها در قفقاز مورد تطبیق

محبت اساس کارها

یادم نیست در کجا بود که واعظی میگفت «مبنای تربیت انسان بهتر است بر محبت باشد یا بر ترس؟ بعد خودش بر طرح خود حاشیه می بست و ارزیابی میکرد که با ترس ممکن است آدمی را مطیع کرد و با مهر و نهي منقادش ساخت اما نمیشود او را تربیت کرد و او را طوری بار آورد که اطاعت را از جان و دل و مهر و نهي را بغض و خیریکه در انجام و بر هیزان نهفته است بپذیرد و از روی محبت با یغای آن آماده شود.

این تربیت است که مانند طعم شکر که در جرم میوه نفوذ میکند و جای میگیرد و آن را لذت بخش میسازد، در جان آدمی در روح و قلب و ضمیر او آشیان میگیرد و او را مستعد میسازد تا زندگی را و جهان خود را به چشم محبت بنگرد و وجایب و تکالیف خود را بحکم محبت انجام بدهد تا جهان و اسباب جهان تا زندگی و رفتاری های زندگی تا حیات و جلوه های حیات تا هستی و نمودهای آن برای او کلفت و مشقت نباشد و درنگاه او چنان جلوه نکند.

این گفتار حکیمانه که سالها یی از آن میگذرد در خاطرم خوابیده بود تا غروب آنروز که دیدم مؤجر و مستاجر با هم دست و گریبانند، یکی میگفت: قرار بود در بهای مزی که میستاند این یک قطعه زمین را قلبه کند، بدو بیفشاند و مال کند، مگر اکنون که می بینم بغض و کاری که بدوستی انجام نداده مستحق نمی شود و من ناگزیرم خساره ابرای قبول و دوباره خدمتی را که او باید ایفا میکرد، آغاز کنم.

آن دیگر میگفت: من گرام را کرده ام، شرط آن نبود که زمین تاجه عمقی قلبه و چگونه بدر انسانی شود فقط در این قطعه زمین، طوریکه می بینید باید کار می شد من هم خاك را نرم کردم، تخم پاشیدم و مال

کردم و... اینکه زمین از چه جهتی آبیاری میشود کدام سمت برای این منظور مساعد است، حر فسیاست اضافی که مالک زمین بهانه میگیرد تا مزد مرا بپوره نپرداخته باشد!

اینکه دعوی آنان چگونه خاتمه یافت و ما چرا بکجا انجامید پوره بیاد نیست زیرا هنوز آنان گرم مشاجره و منازعه بودند که حرفهای واعظ در خاطرم سبز کرد و مرا با اندیشه های دورودرازی سرگرم ساخت، وقتی از دنیای خیال برون شدم، به معنی رسیدم که حکیم

راست میگفت بنای تربیت انسان بهتر است بر محبت باشد نه بر ترس! .. و برای ثبوت این قضیه مثال عادی و پیش پا افتاده مؤجر و مستاجر که به ظاهر چنین جلوه میکند و مانند آن در هر زمینه و در هر معامله و مگر رفتاری زندگی، بروز دهها و صدها اتفاق می افتد کفایت میکند. و این واقعیت بر ملا می شود که اگر مردم چنان تربیت شوند که محبت را در همه امور زندگی شاخص عمل و اراده قرار بدهند در آن صورت است که کار و وجوبه را به یک تکلیف نه بلکه بغض و لذتی که در انجام بی عیب و کامل آن نهفته است می پذیرند آنوقت است که از حجم کارهای ناقص کاسته می شود و فکر کلوخ مانند و از آب گل شدن، گله ها راستن نمی سازد و دماغ هارا از فتنه بلا تکلیفی و بی اعتنائی در برابر وجایب و تکالیف فردی و اجتماعی فراغت نصیب می شود.

آنمرد که با چنین راه و رسمی آشنا نشده و از کیف انجام وظیفه در حاله محبت، بی خبر افتاده بود، کارش را در مزرعه طوری آخر کرد که فقط مزدش را نقد کند لذا این فکر او را موقع نداد تا وجوبه خود را از بهلولی صمیمیت و محبت با آن ارزیابی کند، بلکه بجای این صفا، در هر قدم و در هر حرکتی ترس از کار ناتمام بردلو

ضمیر او جاری بود تا مبادا کار به آخر نرسد و او از استحقاق محروم شود چنین بود که خدمتش را فقط و فقط بغض و کسب مزد، عیب آلود و ناقص به آخر رساند مانند آن کاسبی که ملمع میکند و متاع با عیبی را به مشتری تحویل میدهد و یا آن بنا و معماری که در مغلوطه مساله تعمیر تناسب را در نظر نمی گیرد و اجزای قیمتی را اندک میسازد بهمین و تیره میتوان از مردم، بیگانه از محبت، لایتنای مثال آورد و نمو نه داد...

اینها همه صحنه ها پرده های ازدحام زندگیست که قهرمانان آن از وجاهت محبت بکار و از شجاعت اخلاقی ای که هر انسان آزاده و شریف را بهترین زیور و اولی ترین زینت باید محرومند و این محرومیت گشوده و زهر آگین به آنان موقع نمیدهد از حاله ترس بدر آیند و در قیافه مردم مطیع، مطیع در برابر مسؤولیت و ناموس تکامل که عنصر مهم آن ابراز محبت به زندگی و تکالیف آنست، برون شوند در دایره صلاحیت و مسؤولیت بجای ترس، بقانون محبت داشته باشند و امر و نهي آنرا در شعاع محبت احترام بگذارند. وقتی چنین بیندیشیم آنوقت قضاوت ما به نفع مفکوره ای خواهد بود که مبنای تربیت انسان بهتر است بر محبت باشد نه بر ترس! زیرا اگر محبت را از جهان برداریم، و بر آن می شود و زندگی از رونق و صفا می افتد ولی اگر ترس را از دنیا طرد کنیم دنیا آباد و معهود می گردد، اغوای ترس است که نمی گذارد مردم در هر کاری که هستند از آن کار و از مسؤولیت های آن کار بیمنان نباشند و وجایب خود را از روی محبت و صفا بدرستی و بدون عیب به آخر رسانند و با پیروی از محبت کمتر به خطا و اشتباه رو برو شوند.

اکنون اختیار بشما !!

بامید کنفرانس ژنیو

وقایع

مهم

سیاسی

هفته

مسافرت دو هفته یی هنری کیسنجر و مذاکرات وی با مقامات عربی و اسرائیل برای جدا سازی عساکر طرفین از سینا و جولان با همه امید ها به نا کامی انجام میدهد. ناکامی این ما موریت بزرگ تنها برای کیسنجر تائر آور نبود بلکه همه حلقه های امید وار از آن با اندیشه استقبال کردند. زیرا با یازدهمین ما موریت صلح کیسنجر که از مدتی بروی آن کار شده بود این توقع موجود بود که وضع شرق میانه از حالت انفجار بیرون شود. و کشور های شرق میانه فرصت یابند تا پروگرام های ملی خود را به پیش ببرند و آرامش در این نقطه جهان بعد از ۲۷ سال برقرار شود. با شکست این ماموریت باز طرفین در صدد تجهیز و آمادگی هر چه بیشتر نظامی خود افتادند و ملک حسین یکبار دیگر اندیشه خود را از جنگ پنجم عرب و اسرائیل اظهار داشت.

مسایل لاینحل

کیسنجر و بعضی حلقه های عربی عقیده داشتند که سیاست گام بگام اگر نتواند مسایل شرق میانه را بکلی حل کند لااقل میتواند قسمتی از کشیدگی ها را رفع کند و زمینه را برای حل مسایل شرق میانه در کنفرانس ژنیو مساعده گرداند.

مخصوصا که فاصله بین عرب و اسرائیل خیلی وسیع است. اسرائیل حاضر نیست با مقامات موسسه آزادی بخش فلسطین مذاکره کند. اسرائیل میخواهد برای خود تضمیناتی بدست آورد و لو که این این تضمینات با اتلاف حقوق آواره گان عرب فلسطین میسر شود. اسرائیل به تطبیق فیصله و تصامیم موسسه ملل متحد اعتنا ندارد. اسرائیل از سپردن مناطق غرب در یای اردن که در آن اسرائیلیان را جاگزین ساخته و تا سیساتی بوجود آورده است بفلسطینی ها ابا میورزد و بالاخره اسرائیل میخواهد ضمن مذاکرات سیاسی و مساعی دیپلو ماتیکی برای خود موقعیتی تأمین کند که هر وقت اراده کند ویا هر وقت بتواند به تجاوز و تخطی برخاک های عرب بپردازد و خواب های دیرین خود را تعبیر کند.

عرب طور یکه دیگر رجال آن منجمه سادات و دیگر رجال مصر اظهار میدارند حاضر

نیستند يك انج خاك عرب را برای اسرائیل بگذا رند و تا حل نهایی مساله فلسطین حاضرند با تمام موجودیت خود با اسرائیل مقابل شوند تا موقعیتی بدست آورند.

اتحاد مو قف ها

در این مجادله بزرگ کشور های عرب نیز نیاز مندی هایی دارند که یکی از آن اتحاد مو قف های مما لك عربی است.

دشمنان عرب و دشمنان حل مسایل شرق میانه همیشه در کمین هستند و سعی و جهد علنی و پنهانی دارند. در اتحاد مو قف های کشورهای عربی رخنه وارد کنند. چنانچه اختلافاتی که خصوصاً از ۱۹۵۲ به بعد در مو قف کشورهای عربی وقتاً فوقتاً دیده شده نمودار همینگونه فعالیت ها است که طبعاً برای کشورهای عربی گران تمام شده و از میان اسرائیل نفع برده است.

در مورد مساعی صلح کیسنجر اختلاف در مو قف کشورهای عربی دیده میشود. مصر مساعی کیسنجر را استقبال میکرد و سوری به آن بنظر شک مینگریست و اصلاً بموقعیت ایسن مساعی عقیده نداشت. فلسطینی ها نیز اندیشه هایی داشتند. خصوصاً از اینکه مبادا با جدا سازی عساکر در سینا و جولان سوال کشور فلسطینی به تعویق بیفتد. در حالیکه مصر صمیمانه از هدف های جهان عرب پشتیبانی میکرد و نمیخواست مساله جدا سازی عساکر مفهوم پایان دادن بمجادله عرب برای تحقق آرمانهای عرب و استرداد خاک های اشغال شده عرب باشد. ایجاد فکر تشکیل قوما ندانی مشترک سوری و فلسطین بذات خود يك نقطه دیگر بود که تشخص مو قف سوریه و فلسطین را نشان میداد.

اظهارات فهمی

اظهارات اسماعیل فهمی و زبر خارجه مصر و سایر مقامات مصری نمودار آنست که مصر از جدا ساختن قوای نظامی جز از موافقه نظامی محدود انتظاری نداشته است و پایان دادن اشغال اسرائیل را از سر زمین های عربی يك تعهد ملی دانسته و حمایت برادران فلسطینی را انصراف ناپذیر میداند.

همین اظهارات تهدابست که بروی آن باید اتحاد مو قف های کشورهای عربی خصوصاً مصر و این ناحیه تهدید میکند رفع گردد.

سوری و فلسطینی ها بنا شود و این چیز است که کشورهای دوست جهان عرب منجمه اتحاد شو روی نیز پشتیبان آنند. چنانچه مو قف اتحاد شوروی در باره مسایل شرق میانه و سیاست گام بگام دکتور کیسنجر بر همین بنا استوار بود. طوریکه مقامات مصری ابلاغ کرده اند قرار است تا یکماه دیگر اسماعیل فهمی با اتحاد شوروی سفر کند. در خلال این سفر توقع میرود تفاهم بیشتری بین مصر و اتحاد شوروی ایجاد و زمینه همکاری در حل مسایل این منطقه فراهم گردد.

افتتاح کانال سوئز

بعد از شکست مذاکرات کیسنجر سادات ضمن اظهار نا را حتی از رویه اسرائیل و اینکه صبر و حوصله نیز اندازه دارد تصمیم خود را برای پاک کاری کانال سوئز و افتتاح آن قبل از پنج جون اظهار داشت. اقدام برای افتتاح کانال سوئز با وجود تسلط اسرائیل بر قسمتی از مناطق سینا که بر کانال سوئز مسلط است از دو لحاظ قابل توجه است. از نظر اقتصادی و نیاز مندی های مصر که برای تطبیق يك سلسله پلان ها و پروژه های اقتصادی بمنبع مالی دارد.

کانال سوئز قبل از ۱۹۶۷ سالانه چهار صد میلیون دالر عاید داشت و اینك هشت سال است که مصر ۳۲۰۰ میلیون دالر از این ناحیه خساره دیده است از نظر سیاسی افتتاح کانال سوئز اسرائیل را در دوراهی قرار میدهد یا احترام با اقدام مصر و عدم تجاوز به آزادی کشتیرانی در کانال و یا مداخله نظامی که در هر دو صورت اسرائیل ناگزیر است عواقب اقدام خود را تحمل کند.

بانتظار کنفرانس ژنیو

شرایط فعلی در شرق میانه فقط يك راه را برای حل صلح آمیز مسایل این منطقه جهان باقی گذاشته است که آن رجوع بکنفرانس ژنیو است اکنون نه تنها کشورهای عربی از کنفرانس ژنیو برای مسایل شرق میانه امید هایی بدل می پروراند بلکه شرق و غرب و کشورهای بیطرف آسیا و افریقا بالاخره همه مردم جهان بانتظار کنفرانس ژنیو هستند و تنها کشورهای بزرگ است که میتوانند در این راه قدم های موثری بردارند تا در این کنفرانس که باید اسرائیل اشتراک کند و با مو قف و احد کشورهای عربی بر خورده راه حل مسایل شرق میانه سراغ شود و خطریکه جهان را از این ناحیه تهدید میکند رفع گردد.

اسکندریه قفقاز

در

پروان یا جبل السراج

از ، ر. اشعه

یکی از آثار اسکندر مقدونی در مسیر فتوحات به طرف شرق بنای قلعه‌ای مستحکم و شهرهای بود که بنام خودش (اسکندریه) شهرت دارند. بطور مثال «اسکندریه» مصر تاکنون به همین نام موجود است.

البته در تا سیس اسکندریه ها و اعمار شهر های مستحکم روح مقاومت و سلحشوری مردمان محلی نقاط آسیائی و افریقائی در خالت دارد.

زیرا اسکندر نه از شوق بلکه از احتیاج و احتیاط جا به جا به اعمار قلعه های مستحکم و تمرکز قوا مبارزت می ورزید.

اسکندر در خط حرکت خود در خاک های افغانستان از نقاط شمال غربی یعنی از حوالی هرات فعلی تا سواحل رود سند چندین قلعه مستحکم بنا نهاده که به شهرات اوراق تاریخ از اسکندریه ها و هرات، فراه و قندهار اطلاعات صریحی در دست ما میگذارد و یکی ازین قلعه ها یا (اسکندریه ها) همین (اسکندریه قفقاز) است که محل آنرا در روشنی تحقیقات دانشمندان در پروان قدیم یا در جبل السراج و در حصص قریب مدخل دره «سالنگ» تشخیص میدهند.

چرا مورخان و جغرافیه نگاران یونانی این قلعه مستحکم را «اسکندریه قفقاز» خوانده اند؟ شك نیست که سلسله جبال قفقاز که در سرحدات شمالی ترکیه و آذربایجان ایران و آذربایجان شوروی افتاده به خاک های یونان نسبتا نزدیک بوده و یونانی ها آنرا بهتر می شناختند. چنانچه موقعیکه چشم شان به تیغه جبال بلند و پر برف هندوکش

افتاد و این قتل شاخ را شبیه قفقاز یافتند و اسم آنرا قفقاز گذاشتند چنین تصویری در ذهن شان پیداشد که این سلسله جبال که در قلب آسیا ممتد است حد نهائی شرقی بوده و برای اینکه فتوحات اسکندر را خارق العاده نشان دهند چنان وانمود کردند که به آخر دنیا رسیده اند و در حقیقت رود سند و علاقه های متصل سواحل شرقی آن به نظر ایشان منتها الیه شرقی جهان معلوم میشد.

یکی ازین محلات که اسکندر به اعمار قلعه مستحکمی در آن پرداخت «پروان» بوده که تا حال هم در عرف و کلتور ما معمول و مشهور است و شمالی سرد و تقریبا مدایمی که از روی برف های سالنگ میخیزد بنام باد پروان مصروف است.

ناگفته نباید گذاشت که در همان محلی که اسکندر بنای «اسکندریه» را گذاشته بود در حدود ۲۳۰۰ سال بعد مرحوم امیر حبیب الله خان اساس ارگ مقبول و با عظمتی را گذاشت.

اگر به داستانهای فلکlorی توجه شود دیده می شود که قبل از تهاجم اسکندر و فتوحات هخامنشی ها قلعه های مستحکمی چه در «پروان» و چه در «بگرام» داشتیم که آبهای مشترک رودخانه های غور بند، شتل و پنجشیر و سالنگ و غیره از وسط این قلعه ها عبور می کرد.

بهر روایت دیگر (پروان) و (پروان) دو پادشاه معا صرم بودند که یکی در بگرام و دیگری در پروان حکمرانی داشتند و میان قلعه های مذکور زنجیری فراز آب رودخانه ها به کناره های بروج حصار قلعه ها وصل کرده بودند و حکمرانان مذکور قرار گذاشته بودند تا هر وقتیکه خطر یکی از ایشان را تهدید کند فوری زنجیر را تکان بدهند و دیگری را به کمک بطلبند و دشمن مهاجم را مشترکا نابود سازند.

میگویند یکی از حکمرانان روزی بی احتیاطی نموده و بدون اینکه خطری متوجه او باشد زنجیر را تکان داد و هم پیمان او با لشکر زیاد آمده مگر از میان زمین اثری نماند و دوباره عقب رفت مگر روز دیگر که واقعا خطر بزرگی بدنبال او آمد و هم پیمان نش به تصور اینکه او را فریب میدهند به کمکش نیامد و عاقبت قلعه سقوط کرد، اما تصریح نمی توان کرد که این بی احتیاطی از جانب کدام يك از حکمرانان بوده است.

ولی نتیجه چنان شد که هم بگرام و هم پروان هر دو سقوط کرد اگر این داستان را به زما تهاجم و فتوحات اسکندر تطبیق کنیم می توان گفت که اول بگرام و بعد پروان سقوط کرده است. اسکندر در خزان سال ۳۲۸ ق.م

به بگرام رسید و در سواحل رودخانه پنجشیر در (برج عبدالله) فعلی متوقف شد و بعد آن طرف رودخانه در پروان در پای جبال بلند هندوکش در مدخل دره سالنگ، عجله تمام به احداث قلعه مستحکمی مشغول شد، چون زمستان نزدیک بود و سند هندوکش در سرما می شدید اجازه عبور نمیداد، لهذا در تعمیر (اسکندریه پروان) شتاب وعجله زیاد در کار بود، گفته میشود سپاهان یونانی و اهالی دره های کاپیسا به همکاری هم در ظرف دوسه ماه حصار دو باره و بروج قلعه را آباد کردند و اسکندروسپاه مذکور زمستان را در همانجا سپری نمودند اما در بهار همان سال اسکندر غرض جنگ و مقابله با (پسوس) که در باختر اعلان پادشاهی نموده بود عازم صفحات شمال شد ولی از ترس اینکه میاداهالی کاپیسا و کابل عکس العملی نشان دهند عده از سپاهیان یونانی را در اسکندریه پروان باقی گذاشتند. گرچه از اصل آبادی های قلعه اسکندریه در پروان آثاری باقی نمانده اما مسکو کاتی که از آنجا بدست آمده واضح میسازد که آنجا زمانی کانون مهم زندگانی بشر بوده است.

ارمغان بهار

روی تپه بهار نشسته ام . غرق در رویای
خویش به آسمان مینگرم و به راهنمایی پرنده
بهاری بر بالهای ابر در فضا پرواز می کنم و
میگویم :

عشق . بگودر کجا خانه داری تاسر بر آسمان
تونهم و همانجا خانه کنم . افسوس که تو و
پرندۀ بهار و نسیم سحرگاهان هیچکدام خانه
ندارید .

روح من مثل گل آفتاب گردانی پیوسته
رو به سوی آفتاب عشق و امید دارد .

ای بهار ! توازن چه میخواهی ؟ کی صلح
و آرامشی را که تشنه آنم به من ارمغان خواهی
داد ؟

از : (موریک)

بهار

قطعات سر سبز و شا داب چمن زار ها غرق روایح سبزه های زمردین
گردیده و اشعه لطیف آفتاب در اعماق بیشه ها بهم پیوسته نفوذ نموده
است ، سبزه ها ، آبشار ها و حتی تمام موجودات جاندار در اثر تابش
خورشید در تلا لو و لمعا نند .

برگهای نور سته درختان ، و آوای مرغکان خوش الحان بزم بهار را
می آرا یند جویبار های لطیف و طرب انگیز از فرار تپه های سر سبز
بروی چمن زار ها و ریا حین سرازیر می شوند .

شفق بارو پوش مر وارید رنگ خود روی جاده ها را پوشیده
پروانه ها بر سطح گلابهای نیم رنگ با لپای طلائی خود را می
چسباندند در طبیعت همه چیز زندگی بلند است .

باهم به پیشواز

بهار میر ویم

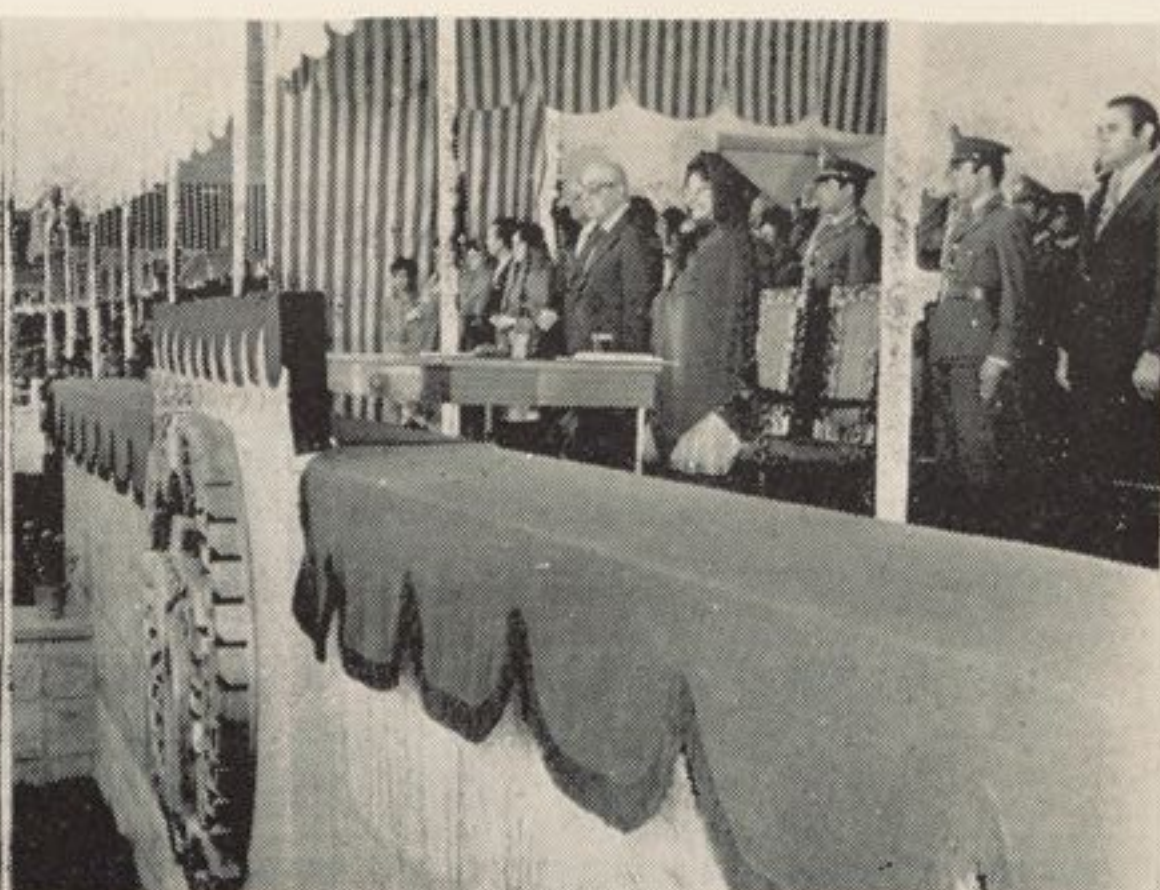
تو که با طره های پراز شبنم گیسوی خود
جلوه گری میکنی از پس پنجره های شفاف
بامدادان به دشت و دمن مینگری بادیدگان
زیبایت به جزیره دور افتاده غربی مانگاه کن
که بادل مشتاق ای بهار خرم ترا سلام میگوید .
همه جاتپه ها ورود ترا بیکدیگر مژده میدهند
و همه جادره ها گوش فرا داشته اند تا صدای
قدمهای ترا بشنوند .

ای بهار زیبا از تپه های مشرق بدیدار ما
بیا ! بگذار بادهای سرزمین ما بر جامه عطراگین
تو بوسه زنند و هر صبح و شام نفس حیات بخش
تو بر ما بوزد !

بگذار مرواریدی چند بادست تو بر زمین ما که
از عشق تو میبرد افشانده شود . با سر
انگشتان زیبای خود سرزمین ما را با گوهر
بیارای ! بوسه های پر مهر خویش را بر سینه
آن نثار کن . تاج زرین خود را نیز بر سر او
گذار زیرا دیر است که گیسوان خود را در
انتظار تاج طلائی تو آراسته است .

از : (بلیک شاعر انگلیسی)

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بتاريخ ۲۶ سرطان ۱۳۵۳ رسم گذشت فعالیت اردوی جمهوری را مشاهده می نمایند .

در پهنای سال ۱۳۵۳

۳۰- نور:

حسب هدایت ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم برای ۲۲۷ خانواده بی زمین ۲۴۷۴ جریب زمین، در پروژه وادی - نگرهار توزیع شد .

امضا رسیده است.

۱۲ - جوزا:

مسوده قانون جدید سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی ب داخل ۲۳ ماده و یک لایحه منقحه، در مجلس عالی وزراء تصویب و از طرف رئیس دولت و صدراعظم منظور گردید .

۱۴ - جوزا:

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم

۴ - جوزا:

توربین سوم فابریکه برق حرارتی مزارشریف به طاقات ۱۲ هزار کیلو وات فی ساعت قرار اساسی، بکار انداخته شد .

۹ - جوزا:

قرار داد توريد یکصد و پنجاه هزار شمشیر و شصت تن مواد نفتی، بین دولت جمهوری افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی، اخبرآبه

و ذخیره کود کیمیاوی، بین معین وزارت زراعت و آبیاری و اداره انکشاف بین المللی آمریکا با امضاء رسید .

۱ - سرطان:

از یک چاه جدید، به عمق سه هزار و چهار صد متر در نقطه دوم ساحه جمعه ولایت جوزجان ذخیره بزرگ گاز کشف گردید .

مطابق خط مشی دولت ۴۹۶۰ جریب زمین دولتی برای ۴۹۶ خانه وار مستحق، در پروژه وادی هلمند توزیع گردید .

۲ - سرطان:

قانون سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی بالا یحه منقحه آن، پس از تصویب مجلس عالی وزراء و منظوری ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم، نافذ گردید .

۳ - سرطان:

یک فابریکه تولیدیخ با صرف بیش از چهار میلیون و سه صد و شصت هزار افغانی، در چوکات شرکت سهامی پخته هرات، بکار انداخته شد .

۴ - سرطان:

به اساس خط مشی دولت، یک هزار و دو صد و هفتاد و جریب زمین دیگر، در وادی هلمند وارغنداب به ۱۲۷ خانواده مستحق توزیع گردید .

۵ - سرطان:

ښاغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم ساعت ۴ بعد از ظهر فارغ التحصیلان پوهنځی طب پوهنتون نگرهار را در قصر ریاست جمهوری پذیرفتند .

بنا بدعوت هیأت رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی و حکومت آنگشور برای یک سفر رسمی و دوستانه، توسط طیاره مخصوص اعزام اسکو گردیدند .

۱۸ - جوزا:

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم بعد از انجام مسافرت رسمی و دوستانه، به اتحاد جماهیر شوروی، مع الخیر بوطن مراجعت فرمودند .

۲۱ - جوزا:

قرار داد انتقال ۲۸۸ میلیارد متر مکعب گاز برای سال ۱۹۷۴ - از افغانستان به اتحاد شوروی، بین دو کشور عقد گردید .

۲۴ - جوزا:

با پیام رئیس دولت و صدراعظم، روز مادر ملی محفل باشکوهی از طرف میرمنو تولنه در کابل تجلیل گردید .

۲۸ - جوزا:

فیصله دیوان حرب عسکری در باره مسئولان حریق شب ۵ میزان سال گذشته سپین زر شرکت صادر گردید .

۲۹ - جوزا:

موافقتنامه تعدیلی ۱۹ میلیون دالسر قرضه کود کیمیاوی، بمنظور تامین موثریت و انسجام بیشتر در امور توريد، توزیع

ښاغلی وزیر معادن و صنایع هنگام بازدید از یک قسمت فابریکه کود و برق حرارتی

مزارشریف .

نباغلی محمد داود رئیس دولت و صدر اعظم مو قعیکه با دکتوران پو هنخی طب ننگر هار در قصر ریاست جمهور ی صحبت مینما یند

جهان در سالیکه گذشت

کیسنجر

از بعضی کشور های اروپایی عازم ارو پا شد .
پادشاه ایران با ژیکاردستن رئیس جمهور فرانسه ، درباریس ملاقات و مذاکره کرد .
هشتاد نفر در اثر سیلاب های اخیر دربنگله دیش تلف شدند .
لیونید بریزنیف رهبر حزب کمونیست اتحاد شوروی و ریچارد نکسن رئیس جمهور امریکا ، معاهده ده ساله یی وادر مورد همکاری اقتصادی بین دو کشور امضا نمودند .
به اثر لغزش زمین درکو لمبیا در حدود پنجاه نفر ، تلف گردیده اند .
هوان بیرون رئیس ارژنتاین ، به عمر هفتاد و دو سالگی درگذشت .
یک شبکه جاسوسی اسرائیل در لبنان کشف گردید .

آنکشور به اولین انفجار اتمی در عمق یکصد متری زمین ، دست زده است .
ریسکار دستن وزیر مالیه سابق فرانسه ، بهیث رئیس جمهور آنکشور انتخاب گردید .

جوزا :

دکتور هنری کیسنجر وزیر امور خارجه امریکا ، با حکومت موقتی اسرائیل مذاکراتی انجام داد .

سهرور مسلسل سر تاسر پاکستان به اثر اعتصابات عمومی کارگران جراید پاکستان بدون روزنامه بود .

سوریه و امریکا ، بعد از هفت سال ، به برقراری روابط سیاسی بین هردو کشور موافقه کردند .

چهل و چهار نفر در اثر سقوط یک طیاره کولمبیایی در سرحد وینزویلا هلاک گردیدند .

کابینه ایتالیا تحت رهبری ماریا رومو ، استعفا داد .

چهل و سه نفر به اثر توفان های موسمی در مانیلا هلاک گردیدند .

ریچارد نکسن رئیس جمهور امریکا ، با ملک فیصل پادشاه عربستان سعودی در جدو مذاکره نمود .

فرانسه اولین انفجار آز مایشی هر حله فعلی خود را ، در جنوب بحر ا لکا عمل انجام داد .

سرطان :

ریچارد نکسن در اوایل این ماه ، برای بازدید

ویلی برانت صدراعظم جمهوریت اتحادی- آلمان از وظیفه خود استعفا داد .

هلموت شمیت ، وزیر مالیه جمهوریت اتحادی آلمان ، از طرف حزب سوسیال دیموکرات آنکشور ، بهیث صدر اعظم انتخاب شد .

ملك حسین پادشاه اردن با جنرال فرانکو رئیس دولت اسپانیه ملاقات و مذاکره نمود .

والتر شیل وزیر خارجه جمهوریت اتحادی آلمان از طرف پارلمان آنکشور بهیث رئیس جمهور اتحادی آلمان انتخاب گردید .

لیونید بریزنیف رهبر حزبی اتحاد شوروی در مسکو ، با عبدالسلام جلود صدر اعظم لیبیا مذاکره نمود .

کمسیون نیروی ذروی هند اعلام کرد ، که

هلموت شمیت

۸- سرطان :

به اساس هدایت رئیس دولت و صدراعظم در حق الزحمه تالیفات و تراجم درجه اول نسبت به گذشته صد فیصد ازدیاد بعمل آمد .

• • •

قرار داد توريد یکپزار تن صابون ۷۲ فیصد از اتحاد شوروی بین ریاست اوزاق و احتیاجات عامه و مستشاریت تجارتی اتحاد شوروی در کابل عقد گردید .

• • •

قرار داد پروژه سازی تاسیسات مرکز تجمع گاز معدن چرقدق ، برای استخراج گاز طبیعی ، بمقدار دو میلیارد متر مکعب در سال و سایر امور آن ، بین افغانستان و اتحاد شوروی عقد گردید .

• • •

۸- سرطان :

موافقتنامه هفت اعشاریه پنج میلیون دالر قرضه ایالات متحده امریکا در افغانستان امضاء گردید .

ازین قرضه در تمویل مصارف اسعاری انتقال برق کجکی به لشکرگاه و کند هار ، استفاده میگردد .

• • •

۱۶- سرطان :

پروتوکل تجارتی بین دولت جمهوری افغانستان و جمهوریت هند ، به اساس قرارداد تجارتی سال ۱۹۷۲ بین دو کشور ، در وزارت تجارت امضاء گردید .

• • •

۲۰- سرطان :

وزارت مالیه ، دونوع بانکوت های دولت جمهوری را که عبارت از صد افغانیگی و ۲۰ افغانیگی است و هر نوع آن ، به فوتوی ، موسس جمهوریت افغانستان مزین میباشد در پهلوی بانکوت های سابقه ، به معرض چلند و دادو- ستد قرار داد .

• • •

دستگاه شیشه سازی ، به ظرفیت تولیدی یک تن ظروف شیشه یی ، در بیست و چهار ساعت در جوار فابریکه بایسکل سازی افغان مجدداً بکار انداخته شد .

• • •

قرارداد خریداری بیست هزار تن شکر ، بین افغانستان و اتحاد شوروی ، توسط ریاست انحصارات دولتی و موسسه وستوک انتورک شوروی عقد گردید .

• • •

۲۲- سرطان :

قانون جدید تصدیق دولتی ، به تاسی از پالیسی دولت جمهوری و به منظور حمایه و تشویق کارگران و مامورین در مجلس عالی وزراء تصویب گردید .

کشف گردید. تا هنگام شناخته شدن واکسین میلون هانفر بدون جهت به اثر این مرض بر بارده جان سپردند. در آمریکا تا آمدن اسپا نیو لی هادر قرن شانزدهم این مرض وجود نداشت. این ها با خود نه فقط اسپ و باروت آوردند بلکه مرض چیچک را نیز آوردند. بعد ها استعمار گر ان انگلیسی این مرض را در ساحل شرقی امریکای شمالی با خود آورده و تعداد زیاد سرخپوستان را طی سال های ۱۶۱۶ و ۱۶۱۷ از بن بردند. طی این حادثه قبیله الگو نکینسن در ماسا چوست بکلی از بین رفت.

بدترین علت شیوع یافتن چیچک در دنیای نو تجارت برده بود که طی شرایط نا درست صد ها دفعه واقعه چیچک در بین آنها بیداد میکرد. بعد ها معلوم شد آنا نیکه یکبار به مرض چیچک مبتلا شده و از آن جان سالم بدر برده بودند در برابر حملات بعدی مصئون میماند و از همین جاساله واکسین بمیان آمد. در اوایل کوشش میکردند تا کودکان را با اشخا صیکه مبتلا به مرض چیچک شده اند نزدیک بسازند. این شیوه را بنام «پیشگیری» یاد می کردند.

در اوایل سده هژدهم مسافران اروپای اطلاع دادند که در چین بودری را به چیچک مالیده و سپس داخل سوراخ های بینی اشخا ص میکردند. و به این ترتیب افسانه های مختلفی بمیان آمد.

عفو زندان

بکار بردن این شیوه به صورت سیستماتیک در انگلستان و مستعمره های مربوط آن کشور در امریکا آغاز

کو لرا، طاعون و یا تب شرد جهان شمولیت و مقا و متی به مشا به چیچک ندا شبت. و از افتتاح کنفرانس بین المللی وقایه در سال ۱۸۵۱ مهمترین موضوع چیچک بود. در سال ۱۹۲۶ در آجنسای سیزدهمین کنفرانس بین المللی داخل گردید.

چیچک در گذشته

اولین کسیکه تحلیلی روی مرض چیچک نمود طبیب معروف ابو بکر محمد ابن زکریاء رازی میباشد که در سال ۹۱۰ در مورد این مرض شرحی نوشته است. چنین معلوم میشود که این مرض برای یونانیان و رومیان نا شناخته مانده و بار اول در اروپا در سده ششم میلادی دیده شد. ولی برخی میگویند که در مومیایی های مصریان قدیم بخصوص رامس پنجم که در سال ۱۱۰۰ ق.م زندگی میکرد خالیه دیده شده که فکر میشود داغ های چیچک باشد. تقریباً یک قرن پیش اگو ست هیرش مورخ امراض ساری نوشت که زادگاه اولیه چیچک هند و آفریقای مرکزی بوده است.

به عقیده هیرش « علت اینکه در تاریخ گذشته نامی از این مرض دیده شده بخاطر عدم وجود آن نمی باشد بلکه بعلمت شیوع روزانه و زاد آن از قلم افتاده است » در قرن (۱۸) آنانیکه به این مرض مبتلا شده و از آن جان سلامت بردند داغ های نازرونی آثار این مرض در چهره های شان باقی مانده در همان اوایل علت انتقال این مرض و شیوع آن شناخته شد. راه تدای آن هرگز یافت نشد. و روش وقایه آن فقط ۱۸۰ سال پیش

نباید گذاشت که دکان ما دچار این مصیبت شوند

چیچک

ترجمه رهپو

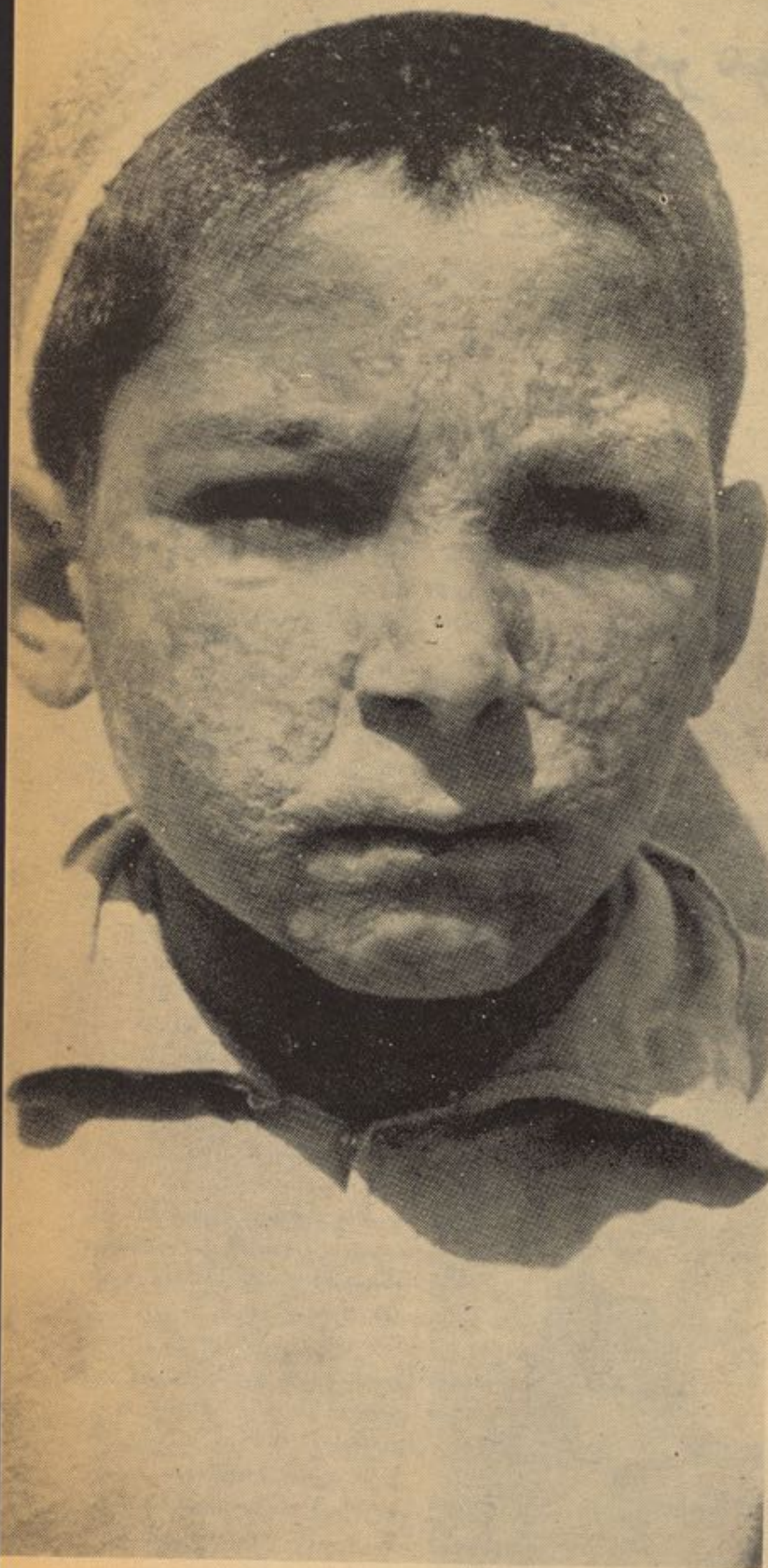
تند باد ویرانگر هزار ساله

آغاز قرن (۱۸) در مارسلز بو قوع پیوست. در سده نهم کو لرا در هند گسترش یافت و بتدریج راهی اروپا و از آنجا توسط کشتی به آمریکا رسید. با آنهم با آغاز سده بیست گسترش کو لرا به گذشته تعلق داشت. با وجود یکه حوالی از آن در هند و شرق دور دیده شد. ولی هیچکدام از امراض کشنده و ساری

نا آنجائیکه بیاد می آید چیچک خانمانسوز ترین و ویرانگر ترین مرض در ژرفا و پهنای تاریخ بوده است. در قرون وسطی و بعد تر، طاعون که آن را مرگ سیاه هم می گفتند چون امواج کو بنده میلیون ها انسان را سر به نیست کرد. ولی بدترین و وحشیانه ترین حادثه، برون از نیمقاره هند و شرق دور، در

باتطبیق واکسین میتوان زیبایی کو دکان را تضمین کرد

ما نند این داغها دیگر نباید بر چهره ها دیده شود

لیدی ماری در راه شناساندن واکسین نقش مهمی بازی کرد

طبقات فقیر این کار رایج شود ولی دوکتور یمیدل مخا لفت کرد زیرا گفت که این کار باعث شیوع مرض میشود. در بسیاری مواقع این شیوه اپیدمی های وحشتناک را ببار می آورد. دکتور ار - و یلان گزارش می دهد که در یک حادثه که طفل را ۱ مصنون سا ختند (۱۷) نفر مبتلا به مرض چیچک شده و از جمله هشت نفر هلاک شد.

بالاخره دوکتور جنز (۱۷۴۹ - ۱۸۲۲) متوجه شد که زنا نیکه باگاو ماده سرو کار دارند و مبتلا به مرض چیچک گاوی شوند در برابر چیچک عمومی مصونیت پیدا میکنند. و بتاريخ ۴ می ۱۷۹۶ او مواد داخل آبله یک زن شیر دوش را ببا زوی طفل هشت ساله زرق کرد. تقریباً هفته بعد همان طفل را با مواد چیچک آلوده ساخت و لی طفل به آن مبتلا نشد.

در سال (۱۷۹۸) جنز به مسئولیت خود کتابی را که در آن مشاهداتش را نوشته بود بچاپ رساند. و به این ترتیب واکسین در ارو پارایچ شد. در سال ۱۸۰۵ تا پلئون امرداد تا تمام عسا کرش واکسین شوند. بانهم کشف جنز با بر خورد های گوناگون رو برو شده بعد هاسعی بعمل آمد تا قوانین را در مورد واکسین نمودن اجباری بمیان آورند در برابر این موضوع مخا لفت های

شد. این بیشتر مرهون خد مات لیدی ماری ور تلی خانم یک سفیر انگلیس می باشد. او طی نامه ای از قسطنطنیه شرقی در مورد شیوه نزکی مصنون سازی می نویسد که توسط زنان پیر صورت می گرفت آنها جراحی در بدن سوزن ایجاد نموده و بعد بهترین نوع چیچک را در آن داخل میکردند. این «بهترین» نمونه را از یک حادثه ملایم می گرفتند. هنگام باز گشتش به انگلستان در مورد شناسائی این شیوع تلاش نمود. در اول موجی از مخا لفت علیه او به پا شد زیرا این کار را «مداخله در ساحه مقدس» می دانستند. ولی کارولین که نز دیکی به جورج اول شاه انگلستان داشت او را تشویق نمود تا زندانیان نیو گت که حاضر به تطبیق این روش با شنید از بندیخانه رها شوند. در این راهشش نفر زندانی که سه مرد و سه زن بودند حاضر شدند. و همه سالم ماندند. و این تجربه به انسانی موجی از طر فداری تطبیق این شیوه را بمیان آورد.

یکی از جرا حان بنام دکتور توماس دمیرل در سال ۱۷۶۸ از طرف امپرا توریس کا ترین دوم برو سیه دعوت شد تا خاندان شاهی را وقایه نماید. او در این سفر به مو فقیقت شایان توجه نایل شد. بعد ها تصمیم گرفته شد تا در بین

زنان فاقد صلاحیت در کشورهای انکشاف یافته نیز موجود است

کورت والد هایم سر منشی ملل متحد، هیلوی سیپلا معاون سکرتر جنرال دیپارتمنت انکشاف اجتماعی و مسایل بشری را به‌حیث سکرتر جنرال سال ۱۹۷۵ و کنفرانس سال جهانی که از ۲۳ جون الی ۲۴ آگوست سال ۱۹۷۵ در شهر مکسیکو دایر میگردد تعیین کرده است.

سیپلا قبل از اشغال وظیفه اش در سپتامبر ۱۹۷۲ در ملل متحد بحث قانون دان در فتلند اجرای وظیفه میگردد. و در دارالوکاله شخصی اش کار مینمود. وی از سال (۱۹۶۶) تا ۱۹۶۹ عضو هیات نمایندگی فتلند در اسمبله عمومی و در سال ۱۹۶۹ معاون رئیس و در سال ۱۹۷۱ ریاست کمیته سوم (اجتماعی، کلتوری و مسایل بشری) را به عهده داشت.

وی قبلاً در ۱۹۶۹ در سازمانهای متعدد غیر دولتی بین‌المللی و وظیفه داشت. و در سال ۱۹۶۹ به حیث عضو شورای انستیتوت حقوق بشر در (شتراس بورگ) و در سال ۱۹۷۰ سمت معاون ریاست شورای بین‌المللی زنان را داشت. در سال ۱۹۵۷ تا ۱۹۵۶ عضو کمیته بین‌المللی رهنمای دختران جهان و دختران خارتدوی بود. و از سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۶۸ به حیث رئیس زونته بین‌المللی ایفای وظیفه مینمود. اینک وی در مورد سال بین‌المللی زن و کنفرانس این سال چنین جواب میگوید:

س: سال زن برای چه تجلیل میشود؟
ج: دلایل زیادی جهت برگزاری سال بین‌المللی زن موجود است و مادر این سال باید روی موضوع که توجه بیشتری را ایجاد میکند روشنی اندازیم. تجلیل این سال نه تنها به مفاد زنان است بلکه همه مردم عصر ما از آن مستفید میشوند که در حقیقت باید سال زن و مرد شعرده شود.

از سال ۱۹۴۵ ملل متحد کوشیده است موقعیت و رول زن را در اجتماع و حقوق شانرا مساوی با مردان ثابت سازد. تا حال گرچه قوانین زیاد در جهت تامین حقوق زن وضع شده ولی تطبیق این قوانین بطی بوده است. در سال بین‌المللی زن کوشش وسیع‌السویه بین‌المللی صورت گیرد تا تسهیلاتی فراهم گردد که همه مسایل به سو به بین‌المللی درین جهت به حرکت بیافتند. بنابر آن این قوانین باید به سیستم منظم بسویه منطقه‌وی و بین‌المللی و هم آهنگ به خواست حکومت عملی گردد. و در غیر آن انکشاف در آینده بطی

خواهد بود.

هدف سال بین‌المللی زن مفاد همه جانبه يك اجتماع را احتوا می‌کند و مردم آن تنها زن نیست.

س: چرا وقت آن رسیده که مساعی بیشتری در انکشاف و تثبیت حقوق زن به عمل آید؟

ج: سوال موفقیت، تساوی و امتیازات زن از موضوعات بااهمیتی است که در سال های اخیر در اجتماعات بشری مطرح میشود. اکنون حکومت ها و مردم ملتفت شده اند که سهم زنان در تعمیم انکشاف اجتماع رول مهم دارد. از طرفی دیگر نصف نفوس جهان را زن تشکیل میدهد اگر آنها با حقوق مساوی در فعالیت های اجتماعی سهم بگیرند نمیتوانند از استعداد و حقوق خویش به خوبی مستفید شوند.

س: آیا در کنفرانس های نفوس جهانی به موضوع موفقیت زن توجه بیشتری بعمل می‌آید؟

ج: سال نفوس جهانی و کنفرانس نفوس جهان موضوع رول و موفقیت زن را در اجتماع از نظر سیاسی، کار، تعلیم و تربیه اقتصاد، کلتور تامین و تطبیق حقوق بیشتری و تعمیم آنها در امور تربیه و تعیین تعداد طفل مهم شمرده و مطرح بحث قرار میدهد تا حال زن محض وظایف امور منزل و تربیه طفل را در قدم اول به دوش میگرفت و این یکی از دلایل عمده بی بود که زن نتوانست از تساوی حقوق بشری خویش مستفید شود. اگر يك مادر که بوجود آورنده آینده بشری است (کسیکه اولین آموزنده طفل است) نتواند با حقوق مساوی زیست نماید چطور میتواند از عهده کارهای خویش به وجه احسن برآید؟ درین صورت همه افراد بشر از تامین و تثبیت حقوق زندگی محروم خواهند ماند.

س: بین‌دیپلوماسی و تصمیم‌های بین‌المللی و زندگی روزانه مردم خالیکامی بوجود آورده است. چطور این خالیکام را میتوان از بین برد؟

ج: ملل متحد این تصمیمات را به سویه جهانی در راه بهبود جامعه مانتخا می‌کند و توجه ایشان را معطوف میدارد. ملل متحد مرکب حکومت های جهانی نه بلکه دادگاه بین‌المللی است. که مخصوصا برای قدرت های کوچک که اگر قضایای آنها در ملل متحد حل نشود در امور اتخاذ تصمیم به قوه های بزرگ اتکاء خواهند کرد.

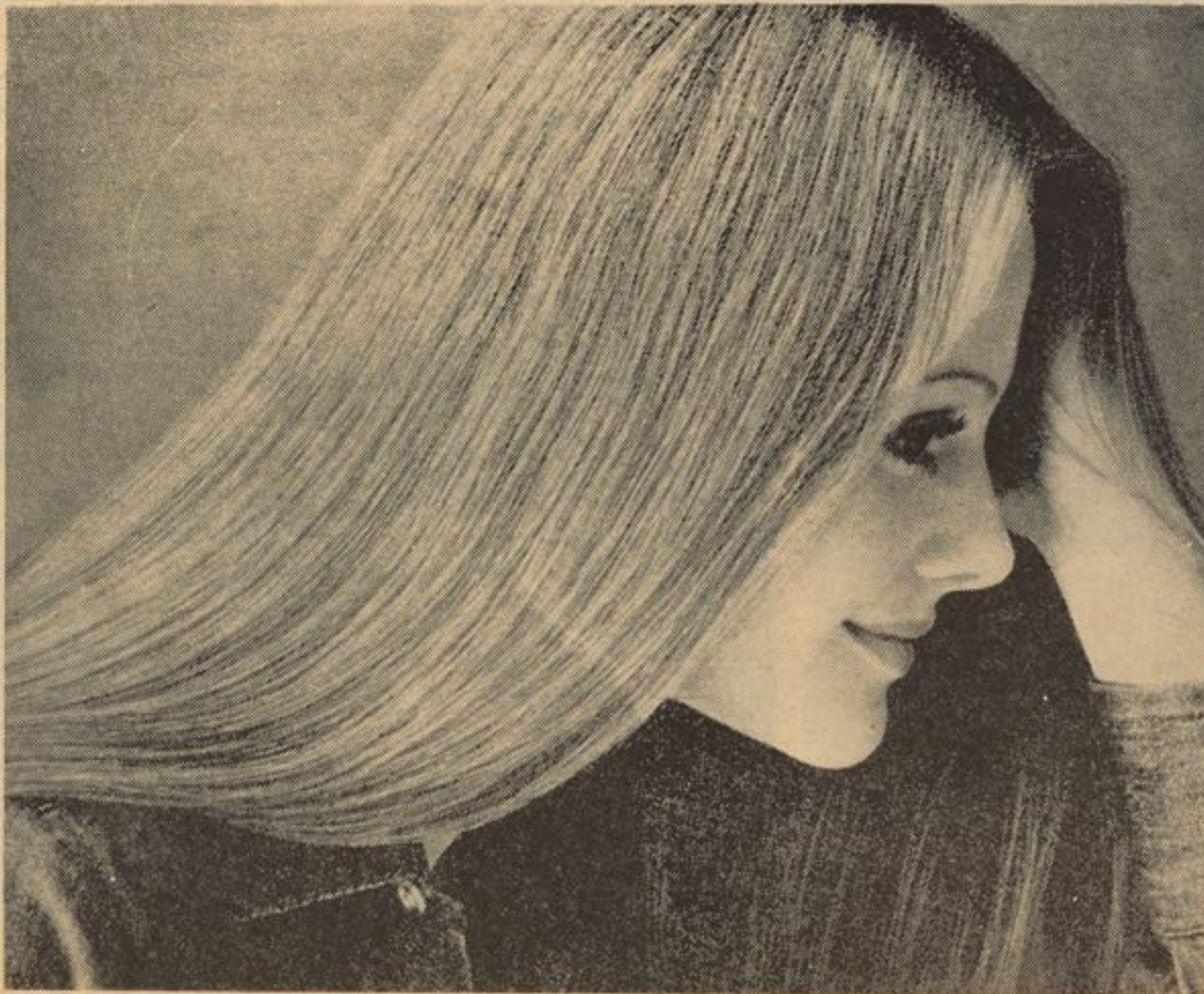
روابط بین‌المللی اعضای دولت هادر ملل متحد درین اواخر وسیع تر گردیده است. که البته نتایج آن هنوز بسویه زندگی روزمره مردم مدهیات قابل لمس نیست بلکه نتایجش و عکس العمل آن در زمینه ملی به مشاهد میرسد.

بر علاوه فکر می‌کنم: برای اینکه مایه هدف خویش نایل آیم ما باید در سال جهانی زن پروپاگند ها و اعلامیه های وسیعی نشر کنیم تا تاثیرات اساسی را در راه بهبود حیات مردم وارد نمائیم.

س: سازمانهای غیر حکومتی گروپ اتباع و دیگر سازمانها چه تصمیمی را باید در سال بین‌المللی زن اتخاذ کند. تا در مملکت خویش کمک کرده باشند؟

ج: هر تصمیم که بگیرند باید طور دسته جمعی و همگانی باشد. فکر میکنم یکی از دلایلیکه انکشاف و تامین حقوق زن را مساوی با مرد بطی ساخته اینست: که زنان محلی و مخصوصا سازمانهای زنان عمیقاً باهم فعالیت و همکاری نکرده اند ایشان با اهداف و مرام های مختلف

بقیه در صفحه ۱۵

جهل و بیسوادی آزادی

زنان را مختل میسازد

با بهار امسال در پرتو نظام عدالت گستر جمهوری خو شبختی در حیات زنان جامعه ما جوانه زده و این خو شبختی در لابلای تاریخ انسانی نسل بانسل انتقال مییابد و صفحه نوین آمیخته با تلاش ها و کوشش ها و پیروزی ها در دفتر خاطرات تاریخ حک میشود. بهار امسال هم آهنگ با سال بین المللی زن پا به پانفس میکشد و روحیه زنان را سرشار از امید

میسازد. و اکنون زنان کشور ما بمنظور بسط و تعمیم ارمان ها و نیاز مند های انسانی خویش گام های وسیع تر بر میدارند و آشفته ها و نا بسامانی های دوران گذشته را با جدیت و فعالیت محو و نابود میسازند.

اگر بایده و سیع به گذاشته و به سالیان متمادی پیشین بنگریم خواهیم دید که با از بین رفتن حجاب

ونقاب اسارت آور از چهره زنان تا اندازه زنجیر های تعصبات از دست و پای ایشان گسست و این نهضت زنگی زنان را روشنایی بخشید. و از آن به بعد زنان کشور ما با تلاش های وسیع و همه جانبه مبارزه متمرکز و مثبت را برای تامین حقوق و نیاز مندی های خویش آغاز کردند و فعالیت شان در تمام ساحت های اجتماعی گسترده شد. و

امروز با احراز مقامات مختلف اعم از سیاسی، اقتصادی، اداری، قضائی آموزشی و غیره با تلاش های همه جا نیه و متمرکز فعالیت دارند، و دوش بدوش مردان وظایف سنگین و سترگی خویش را با دقت و پشتکار به انجام میرسانند.

اکنون با بر گذاری و تجلی سال بین المللی زن، زنان کشور ما دامنه فعالیت های خویش را هر چه بیشتر بقیه در صفحه ۱۵

پنجره که بقلب مرد باز می شود

نوشته اسما ، آسیا ئی

روابط بین زن و مرد از آغاز دوران نامزدی برقرار میشود و برای استحکام این روابط توافق کامل، دو عنصر تشکیل دهنده خانواده یعنی زن و مرد خیلی مهم و با ارزش است وقتی دو نسل بین هم پیوند زناشویی می بندند گذشته از پرابلم های آمدن نسل سوم در زندگی دو نفری با مشکلاتی فراوان رو برو میشوند که اکثر این مشکلات منجر به اختلافات و برخورد ها میگردد و بدبختانه نتیجه نها یی آن از هم پاشیدن شیرازه زندگی نوین است. کسر محبت و یاشك درباره محبت همدگر اولین گره هائست که دو عنصر تشکیل دهنده خانواده ناخود آگاه برشته خویش میزنند و اولین پرابلم خانوادگی را باشك و تردید ایجاد میکنند. و اما اگر زن و شوهر امروزی بطور دقیق و اندیشمند تراز گذشته مسائل خانواده گسی را با تحلیل درست و ارزیابی روشن و واقعیتانه بررسی نمایند به ایمان قوی کمتر با اختلاف مواجه خواهند شد و کمتر در محبت همدگر کسر احساس خواهند نمود .

از دورانهای دور و خیلی دورتر از وقتی که پیوند ازدواج بمیان آمد مسائل زن و شوهر مطرح شد که اگر بطور دقیق بررسی شود و برای بهبود آن ها پلانهای معقول و منجید وضع گردد بزودی نتیجه مثبتی بدست خواهد آمد

و خانواده بسوی آسایش رهنمون خواهد شد. در مرحله اول پرهیز از پیچیدن در مسایل كوچك و فامیلی و زیاده روی و مبالغه در خواسته ها و توقعات پایه های زندگی را محکمتر میسازد و پرابلم خانواده را محدودتر، سبکتر ساخته و این يك اصل معتبر در مسایل خانواده گيست . و اکنون با جازه خوانندگان گرامی چند مشوره را ذکر می نمایم که اگر قابل قبول باشد، چه بهتر که آنرا بکار بندند و آن برای بهبود و پیشرفت زندگی مشترک استفاده نمایند. ۱- در مقابل حرکات نا آشنا و بیگانه همسر تان که شاید برای شما غیر قابل تحمل جلوه کند باید از حوصله و برد باری کار بگیرید و با این عمل اولین گامها را بدون شك بسوی خوشبختی محکم کردن پیوند ازدواج برداشته اید .

۲- اگر همسر تان رادر پیشبرد آرزو ها و اهداف و ایجاد پیوند های مثبت و مفید برای بقای این پیوند های زندگی با خوشرویی همراهی نماید میتواند امید و اراده قضاوت کرد که این پشتیبانی و یاری نتیجه مثبتی برای

بهبود روابط زندگی مشترک و رفع پرابلم های خانواده گی بار خواهد آورد.

۳- هم آهنگی عمیق در امور زندگی رشته خوشبختی وصل می نماید . دیگر گيست که پیوند زناشویی را با دنیای از

۴- ارتباط صمیمانه و قلبی به مراتب بهتر از بیان کردن احساسات ظاهری و تعبیه شده است. و باید متوجه بود که تنها اکتفاء کردن به حرف و ابراز علاقه و عشق برای بوجود آوردن پیوند محکم و ناگسستنی حیات مشترک کافی نیست بلکه باید عملا ثابت نمود که در مقابل همسر فداکار و صمیمی می باشد و زنان عاقل با دهان بسته و لسی نگاه گرم و اعمال شایسته دوستی و محبت بی پایان را به همسرش مینمایاند و در زندگی مرد چون پناه شکست ناپذیر قدم میزند تا مرد خسته

از مشکلات روز افزون زندگی از داشتن پناهگاه خوب و محکم احساس آرامش نماید و آغوش همسرش را بالاتر از همه شاد بپایندارد و خانواده را با اعصاب آرام و روحیه تقویه شده به همکاری همسرش بسر منزل مقصود رهنمون شود .

۵- اشتباهات كوچك همدگر را با نگاه انتقاد نگرستن باعث بروز اختلاف های بیشتر در زندگی میشود وزن مترقی امروز کمتر انتقاد میکند و بیشتر اصلاح مینماید البته نه بحرف بلکه با صبر و حوصله و اعمال نیکو .

درینجا دو عامل مهم و ارزشمند دیگر برای باز کردن پنجره قلب مرد خونسردی و گذشت يك همسر معقول در مقابل مرد است .

درچوکات سازمانهای ملی و بین المللی کنار کرده اند .

بعضا یگانه هدف مشترك آنها را كار زنان به وضع بهتر تشكيل ميداد . چندین سال قبل باید آنها بسوی ملی گردیم می آمدند . لیستی که جهت بهبود وضع و مو فقیست شان باید تغییر میافت ترتیب میدادند . تا این اهداف به سویه بین المللی مورد قبول قرار میگرفت .

بخاطر داشتن پست های ، مهم دولتی نماینده های پارلمان تصمیم گیرند و اراده کنند باید متحد شوند تا بتوانند بالای حکومت ها جهت برآورده شدن این خواستها فشار مثبت وارد نمایند .

فکر میکنم زنان خیلی متواضع اند و به خودو استعداد خود اطمینان ندارند که می توانند امور محوله را به پیش برند . زنان در میدان سیاست نوارد هستند تا همین آواخر آنها حق نداشتند در سیاست سهم داشته و تصمیم بگیرند که این امر بیشتر به اعتقاد و اطمینان به خود ارتباط دارد .

یکی از اهداف سال بین المللی زنان اینست که کنفرانس ها و مباحثات ملی در همه ما لك دایر شود . و اعضای سازمان حکومتی و غیر حکومتی در آن شرکت ورزند . و این درست به زنان موقع میدهد که افکار آنها متحد می شود ، تا درین دادگاه آنها را و اهمیت و موفقیت زن را که نصف نفوس جهان را تشکیل میدهد واقعا درك کنند . و بی بهبود بخشیدن آنرا ثابت سازند .

س: چطور میشود اتحاد افکار را درجهت بهبود موقف زن به سویه ملی بوجود آورد؟ ج: فکر میکنم ساده است . میشود با ترتیب لیستی از تفصیل مشخصات به سویه بین المللی بکار آغاز کرد . و موفقیت زن را در مملکت خویش با سویه بین المللی مقایسه نمود . و بعد موفقیت زن را با مرد مقایسه کرد . درین حال موانع را که در راه تامین حقوق مساوی و اتحاد آنها وجود دارد رد ریافت .

در قدم دیگر پیشنهادات و جستجوی امکانات برای مدت کوتاهی یا طول مدت است و در آخر باید پروگرام عملی کردن آنرا از حکومت تقاضا نمود . بعقیده من این امر باید به سویه منطقه ای ، ملی و بین المللی صورت پذیرد . و ما چنین عملی را به سویه بین المللی اتخاذ کرده ایم که آنرا در کنفرانس مکزیکو مطرح خواهیم نمود .

س: آیا حکومت ها خود را به عملی نمودن پلانیهای بین المللی مکلف میدانند ؟

ج: این موضوع به حکومت ها تعلق دارد . استراژی انکشاف بین المللی در این قسمت خیلی جدی است . گر چه همیشه موفق نبوده با آنها توسط سیستم نظارت که در هر دهه مرتباً بر گزار میشود . حکومت ها را در مورد تطبیق قوانین بین المللی کنترل

مینماید . فکر میکنم این نظارت شامل

پلانیهای عملی بین المللی باشد . این پلان های عملی در کمیسیون اقتصادی برای آسیا و شرق دور پیشنهاد گردیده که در کنفرانس مطرح خواهد شد . حقیقت اینست که سنجش های خاصی لازم است تا وقف زنها در زمان مخصوص مثلاً ده سال بهبود بخشد . در صورت که مسایل قابل حل از اجرا بازمانده

نیست . ج: هما نظور یکه زنان بااستعداد در کشورهای به اصطلاح در حال رشد موجود است زنان فاقد صلاحیت در کشور های انکشاف یافته نیز وجود دارد . ولی در ما لك انکشاف یافته اهمیت و رول خویش درك شده باید متذكر شد که سوال درین جاست که زنان کشور های انکشاف یافته تا چه اندازه

هیلوی اسپیلا معاون سرمنشی مرکز انکشافات اجتماعی و مسایل بین المللی زن باشما صحبت میکند .

ج: امیدوارم این کنفرانس ادامه بحث انکشاف اتحاد زنان در استراژی تیزی انکشاف بین المللی باشد . بر علاوه فکر میکنم کنفرانس مذکور به اساس قانون نفوس جهان که در مورد زن کمتر بحث شده بود دایر گردد و الا هدف قانون نفوس جهان نسبت موقف زن به

ج: امیدوارم این کنفرانس ادامه بحث انکشاف اتحاد زنان در استراژی تیزی انکشاف بین المللی باشد . بر علاوه فکر میکنم کنفرانس مذکور به اساس قانون نفوس جهان که در مورد زن کمتر بحث شده بود دایر گردد و الا هدف قانون نفوس جهان نسبت موقف زن به

ج: امیدوارم این کنفرانس ادامه بحث انکشاف اتحاد زنان در استراژی تیزی انکشاف بین المللی باشد . بر علاوه فکر میکنم کنفرانس مذکور به اساس قانون نفوس جهان که در مورد زن کمتر بحث شده بود دایر گردد و الا هدف قانون نفوس جهان نسبت موقف زن به

ج: امیدوارم این کنفرانس ادامه بحث انکشاف اتحاد زنان در استراژی تیزی انکشاف بین المللی باشد . بر علاوه فکر میکنم کنفرانس مذکور به اساس قانون نفوس جهان که در مورد زن کمتر بحث شده بود دایر گردد و الا هدف قانون نفوس جهان نسبت موقف زن به

کند از طرف دیگر غیر از وظیفه ام در ملل متحد درسا موسسات بین المللی انجام وظیفه می نمودم و به این ترتیب از دوره های جوانی درك کردم که زنان با مردان باید حقوق مساوی داشته باشد .

در آواخر دهه پنجاه و اوایل دهه شصت در سازمان جدیدی که جهت رهبری دختران ایجاد گردیده بود و آرزو داشتند با موسسه رهبری خاندانی دختران جهان ملحق شوند به حیث مشاور کار میکردم . عضویت این سازمان در ما لك روبرو انکشاف و کشور های مستقل نو بنیاد و به استقلال رسیده آسیا

افریقا و امریکا لاتین داشت که طبعاً با مشکلات موقف دختران و زنان نقاط مختلف دنیا آشنا شد م . قبل از وظیفه ام در ملل متحد به این ممالک سفر کردم و مطالعه وسیع در مورد آنان نمودم . وقتی دریافتم که سازمان

های جوانانها چقدر در تامین تساوی حقوق فعالیت میکنند زیادتر به وظیفه ام در ملل متحد علاقه گرفتم . ملل متحد میکوشد همه کشور ، در کمک و همکاری با یکدیگر باشند . که این امر زیادتر برای من جالب و دلچسپ است .

کارما با زنان مستقیم یا غیر مستقیم با لای جوانان و اطفال که ۳۰ تا ۴۰ نفوس جهان را تشکیل میدهد . تأثیر میکند . پروبلم های مهمی از قبیل نفوس ، غذا و غیره است که بدون تامین حق و سهم زنان در امور سیاست به سویه محلی ، ملی و بین المللی حل شده نمیتواند .

میر من حمیرا حمیدی مدیره لیسه ملالی

گسترده میسازند و بمنظور تحقیق بخشیدن اهداف مترقی این سال به اقدامات بنیادی و اساسی مطابق مقتضیات عصر و زمان گام های جدی تر بر میدارند تا خطرات دوران گذشته را که ایشان جز محرومان اجتماع بشمار میرفتند و کمترین سهمی در سازندگی کشور نداشتند جبران کنند.

اکنون کشور ما که بسوی آینده امید بخش رهنمون میشود و برای اینکه بیش از پیش به مدارج ترقی و تعالی برسد باید توده های مردم اعم از زن و مرد در ساحات مهم حیاتی در خور لیاقت توان خویش بکوشند تا به اهداف مشترک خویش نائل گردند پس هر فرد وطنپرست در بسجا آوردن این فرضیه در مقابل حقوق بی پایان وطن احساس مسئولیت می کند و مخصوصا زنان روشنفکر و آگاه در بر آوردن این مامول مسئولیت ایشان بیشتر از همه مهمترو سنگین تر میگردد. زیرا از یکطرف باید در همه امور یکه به از تقا کشور منوط و مربوط باشد سهم گرفته و از جانب دیگر برای تامین نیازمندی های حقوقی زنان در هات قصبات و روستا های کشور بذل مساعدی نمایند.

و با درك این واقعیت درین سال نو یگانه هدف و آرزو ما در زندگی مبارزه برای از بین بردن محرومیت ها امتیازات و ناهمگونی ها امحای

انكشاف كشور بیشتر سهم بگیرند که در درجه اول از سواد کافی و معلومات لازم بر خور دار باشند تا بتوانند حقوق و مسئولیت های شانرا درك نموده و قدم مثبتی برداشته بتوانند.

اتحاد نظر و احساس تعاون و تساندر از دیگری مو ققیت است و با داشتن این انگیزه میشود پیر و زی های زیاد را کسب کرد.

زنان باید حس ایثار و گذشت را در خود بیشتر تقویه نمایند و کمتر زیر بار احساسات روند و خاصتا احساس تیکه نتیجه منفی بد همدی وی همچنان به صحبتش ادامه داده و چنین گفت :

نقش زنان روشنفکر و منور بحیث زنان پیشقدم و قهرمان در هر اجتماع خیلی اهمیت دارد. این طبقه میتوانند با رهنمائی های صحیح از طریق گفتار و عمل، جامعه را بسوی ارتقا سوق دهند. زنان روشنفکران افغان امروز مسئولیتهای سنگین و خطیر را بر دوش دارند. باید بکوشند و وظیفه شانرا در هر رشته که هستند به نحو احسن انجام دهند و بدانند که در مقابل نسل امروز و فردا جوابگو خواهند

از میر من ذبیحه مقصود مدیره لیسه عالی یشه درانی می پرسیم: وقتی بسال نو و سال بین المللی زن می اندیشید چه احساس بشما دست میدهد و با چه تفکرات روبرو میشوید.

وقتی بسال نو و سال بین المللی زن می اندیشیم به احساس گوارای روبرو میشوم و باین واقعیت پی میبرم که سال بین المللی زن سالی تحقق آرمان ها و آرزو ها ست. این سال انقلابی را در جهان بر اه انداخته و باین انقلاب زنان بمنظور احقاقی حقوق خویش پیش میروند. وزمین را برای رشد شخصیت معنوی، آزادی و مساوات فراهم میسازند.

میر من ذبیحه افزود: در ادوار تاریخی مو قف حقوق و آزادی زن از هم متفاوت بوده و این گروه در اثر محرومیت های و بی عدالتی ها در گرداب جهل و بیسوادی غرق بودند. جهل و بیسوادی، مساوات و آزادی های زنان را مختل میساخت و بهمین منظور ایشان از عناصر ضعیف و عاطل جامعه بشمار میرفتند و سر نوشت شان در دست پر قدرت و توانای مرد تعیین میشد اما

امیدواریم تبعیضات در تمام نقاط کشور در پرتو نظام مترقی جمهوری محو گردد؛ تا زنان در همه نقاط کشور فعالیت های خویش را گسترش دهند

خوشبختانه در اثر سیر تد ریحی زمان، عدالت اجتماعی و دیموکراسی در جوامع بوجود آمد و وزن نیز نا اندازه از فضل عدالت بهره ور گردید و از تحت استعمار رها ئی یافت و مقام و حیثیت انسانی اش مورد احترام قرار گرفت و اکنون با اعلان سال بین المللی زن این عنصر زندگی ساز با جنب و جوش بیسابقه از زش مقام و حیثیت واقعی خویش را باز یافت.

میر من ذبیحه در مورد سهمگیری زنان در انكشاف کشور چنین گفت: خوشبختانه امروز در ساحت مختلف انكشافی زمینه برای سهمگیری بیشتر زنان مساعد گردیده و زنان میتوانند با استفاده از امکانات، گام های وسیعتر در انكشاف کشور بردارند. و این فعالیت ها موازی با انكشاف سواد

میر من حمیرا در مورد احیای شرایط بهتر و گسترش بیشتر فعالیت زنان چنین اظهار نظر کرد: برای آنکه زنان بتوانند ساحت وسیعتر را در محیط بدست آرند اولتر از همه باید افکار یکزه زاده تعصب و تبعیض است از بین برود و بر زنان به نظر تحقیر ننگرند. هرگاه این احساس بوجود آید، زنان با قدم های فراختر و با جرأت بیشتر می توانند به اجتماع داخل شوند و در این مبارزه باز هم سهم خود زنان از همه موثر تر است.

امید داریم سال ۱۹۷۵ و سال های ما بعد برای زنان روز ها و سال های پر ثمر، امید بخش مملو از جنبش و جهش مفید باشد.

و تنویر افکار زنان گسترش می یابد. در مدت شانزده سال این واقعیت را مشاهده کردیم که زنان دوش بدوش مردان بحیث عضو فعال اجتماع در ساختمان جامعه که مستلزم مساعی دوام دار است فعالیت نمودند و این فعالیت ها بیشتر متکی به اساس و پر نسبی های علمی برقرار بوده که موقف لیاقت و فعالیت زنان را بیشتر در ساحه کار تثبیت میکرد.

هنگامیکه از میرمن حضرت معروف معاونه لیسه زر غونه در مورد سال نو و پیرامون تجلیل از سال بین المللی زن پرسیدم در پاسخ چنین گفت: در این سال برای ما زنان افغان مایه ای مسرت و امید واری است که در نظام مترقی جمهوری در پهلوی دیگر مسایل زندگی تو چه زیادی به طبقه نسوان کشور گردیده است و ما زنان تحت

میرمن ذبیحه مقصود مدیر لیسه عایشه درانی

میرمن حضرت معروف معاونه لیسه زر غونه

سایه رهبر ملی خود میتوانیم خدمت بهتر و خوبتر به مملکت عزیز خود نمایم

و قابل توجه اینست که در این سال نو تمام تصاویر و پروگرام های که برای حقوق زنان کشور ما تصویب گردیده و یا در باره آن بحث شده نباید به دست فراموشی سپرده شود بلکه باید این فعالیت ها گسترش یابد تا تمام زنان کشور از سال بین المللی زن و تجلیلی آن برای ارتقا سویه اجتماعی، عملی و فردی خویش استفاده نمایند.

از میرمن حضرت میرمن سم: وقتی بسال بین المللی زن و سال ۱۳۵۴ می اندیشید چه احساسی بشما دست میدهد خوشی، امید واری و یابی تفا و تی؟ وی در این مورد چنین می گوید: تصویب اسامبله عمومی و موسسه ملل که سال ۱۹۷۵ را بحیث سال

بین المللی زن اعلان گردیده تنها برای من بلکه برای همه زنان ملل جهان مایه ای بس امیدوار است و تجلیل این سال يك موفقیت دیگری است که نصیب زنان جهان گردیده و خصوصاً در ممالکی که زنان آن همیشه از مزایای حقوقی و آزادی فردی و اجتماعی محروم بودند. این سال برایشان نوید از خو شبختی میدهد.

میرمن حضرت در مورد سال نو چنین می افزاید: با فرا رسیدن سال نو خو شحالم اما خو شحالی حالتی است آنی و زودگذر

بار خوا هد آورد و نتیجه ای آنرا امروز مشاهده میکنیم که زنان افغان دوش بدوش برادران خود برای ترقی و تعالی وطن عزیز خود خدمت میکنند. وی در مورد سوالی دیگر چنین گفت:

بفکر من یگانه علت پسمانی زنان در جامعه ای ما خرافات پسنیدی تقلید های بیجا و بی مورد است که زنان کشور ما را از انکشاف ذهنی بازمانده و از طرف دیگر نبودن کورس های آموزشی اجتماعي است مخصوصاً برای آن طبقه از زنان کشور که نسبت مشکلات گوناگون نتوانستند که درس و تعلیم بیاموزند

وظیفه مقامات مسوول است تا برای تامین نیازمندی های حقوقی زنان دهات قصبات و روستاهای کشور بذل مساعی نمایند

فکر میکنیم برای انکشاف ذهنی زنان چه در مکاتب و چه در قریه ها و ولایت به سويه های مختلف کورس های آموزشی ترتیب حفظ الصحه و تربیت اطفال تدبیر منزل دایر شود و حتی برای زنان که سويه علمی ندارند می توان تو سط نمایش فلم ها ذهن آنها را انکشاف داد.

مگر زمانی که به موفقیت زنان و مخصوصاً زنان افغان میاندیشم امید واری زیادی را در قلب خود می پرورانم زیرا سال ۱۳۱۸ زمانیکه قائدملی ما بناغلی محمد داود برای ما زنان آزادی حجاب دادند باینکه من در آن وقت محصل بودم مگر میدانستم که این آزادی در قبال خود موفقیت های دیگر برای زنان

متر دو و نیم لیتر تیل مصرف میکنند. این موتور که گنجایش دو نفر را به راحتی دارد خیلی سبک بوده به آسانی از یکجا به جای دیگر نقل داده میشود بیشتر علاقمندان این پدیده جدید زنان مسن و مردان کهن سالند.

مینی موتور

آمدن مینی موتور در بازار تانداز رفیع شده است. سرعت مینی موتور در ساعت چهل کیلو متر است و در صد کیلو

بازریاد نفوس و تراکم وسایل ترانسپورتی در جهان که بشکلی سرسام آوری از ریاد می نماید و هر روز این مشکل بیشتر احساس میشود و مسئله پارکینگ که برای ضرورت است پروبلمی را برای ترافیک خلق نموده است و لسی فابریکه های موتور سازی درین اواخر آخرین پدیده های عصر را بدر نظر گرفتن این مشکلات به علاقمندان عرضه داشته اند و آن (مینی موتور) است.

مینی موتور از جمله وسایل ترانسپورتی مدرن امروزی است که طرفداران زیادی پیدا نموده زیرا از یکطرف راندن آن خیلی ساده و بسیط بوده و مصرف کم دارد از جانبی هم پروبلم و مشکل پارکینگ بابه میان

پسر لی او

جمهوریت

خچه به استفاده باید دیونوی اومتروقی فکریه هیله دهمت غیرت او فعالیت سره پوره مرسته او مهر بانی کپریه ملاوترو که دیوی خوا طبیعت زمونژ او دیوآباد کال او امید وار راته بشلی ده دینه مرغه جمهوریت چه زمونژ دخلکو دملی ارزو گانو واقعی مظهر اومنبع ده به ری نظام کبشی دخلکو داکتریت دپاره داجتماعی عدالت مساوات برابری او برادری به دناکی دیو متمر اومتروقی ژوند به هیله بی سره پوره مرسته او مهر بانی کپری دخدمت او صداقت پیدا شوی نوی کال زمونژ نه نوی فکرو نه نوی کارونه او دملی ژوندانه دانتظام او انجام دپاره نوی ابتکار اعمال او جدی فعالیتونه ته ایدی

کتابخانه دیجیتال

فصل چهاردهم

اثر : م . ت آ ی بیک

ترجمه : ح . ش

علیشیر نوایی

*****

در يك محل ديگر يك گروه شا عران جوان كه هنوز در جهان ادب ناشناخته بودند، - خويشتن را معرفي كردند . نوایی نخست معلومات آنها را مورد آزمون قرار داد. عده‌ای از آنها را به نسبت عدم اطلاع از موسيقي انتقاد كرد با شعراي تهيدستي كه به تحصيل اشتغال داشتند، طورخصوصي و جداگانه صحبت نموده كمك مادي خود را بآنها وعده داد.

نزد يك هاي عصر فرستاده ای از سرای آمده به اطلاع رسانيد كه سلطان او را می خواهد.

شاعر و پهلوان محمد سعيد غرق در تماشای لطافت شا مكا هي باغ در میان دوره درختان بلند سرو كه نوك شاخه هاي شان در روشنايي غروب رنگ ملايي گرفته بود قدم زنان و خاموش جلو ميرفتند .. قهرمان از میان قفس هاي قشنگ ناله محزون سر ميدهند و پرندگان آزاد از میان شاخه هاي سبزگون و بر برگ درختان ، بلبلان صداهای آهسته خود را به نوادر می آورند . در آب زلال حوضهای بزرگ سایه ها با شعله هاي سرخ ، آرام بازی میکنند گاهی ناگهان سایه ها مشتعل میگردند و زمانی هم شعله هارا فرو می بلعند گلهای مخملین كناره آب، گواينكه میخواهند زيبا يي خويش را بهتر نمايند ، توده هاي تازه و پر گل خود را بروی آيينه آب خم کرده اند.

(باغ جهان آرا) همان باغ زيبای معروفي است كه شاعران در ستايشش شعرها گفته اند.

آنها همينكه به گلزار بزرگ روبروي قصر رسيدند از فاصله دور ، از كنج ديگر باغ ، - خيلي از كيوتران در هوا پرواز كردنوایی جا بجا استاد شده بطرف پهلوان تبسم نمود:

خير باز گشت عlishير نوایی بهرات و انتصاب او به حيث مير دار دولت ، چون حادثه مهمي انعكاس ميكند . اهالي خراسان اين تقرر را بفال نيك ميگيرند و چشم آميز بسوی او ميروند.

چندی بعد ميرزا يادگار يكي از شهزادگان تيموري علم بغاوت بلند ميكند وبا وجود شكست فاحشي كه از حسين بايقرا ميخورد، موفق ميشود در اثر خيانت برخي از سر نودگان (بيكها) ، شهر هرات را اشغال نمايد .

حسين بايقرا پس از مدتي آوارگي در بادغيس و ميمنه سر انجام شامگاهی به هرات هجوم ميبرد و بباري نوایی قدرت از كف رفته ، ادوباره بدست می آورد و ميرزا يادگار را بقتل ميرساند.

در زمستان همان سال بر اساس يك فرمان عlishير نوایی به وظيفه خطير امارت انتصاب ميگردد اين اقدام در عين حاليكه حس خصومت و كين توزي مخالفان را برني انگيزد، مورد تايد اهالي عدالت پسند هرات و كافه مردم خراسان قرار ميگيرد

روزي بعد از آنكه پيشنهاد هاي نوایی در مورد بهبود امور و رفع نواقص موجود در دستگاه دولت طرف تايد جدي سلطان قرار نميگيرد، وی ناراضی از كاخ سراي خارج ميگردد و نزد شاعر بزرگ عبدالرحمن جامي ميرود.

(سرگرمي جالبی است!) محمد سعيد داستان نيرو مند خود را بر گمر گذاشته كله تنو مند خود را اندكي بعقب خم كرد و به هوا تگريسته خنديد : (مگر نگفته اند كه ترك عادت مو جب مرض است) در يك لحظه کوتاه چهار خيل كيو تر يكي بعد ديگر در هوا پرواز كرد. هر خيل مر كب از صد ها كيو تر بود...

مرغان رقاص كه از حبس طولاني روز به ستوه آمده بودند در پشته يي پايان فضا مستانه می رقصيدند و معلق ميزدند .

چون سلطان ، مصروف تماشای پرواز - كيو تران بود لذا آنها در داخل خيابان وسيع، به گام زدن پرداختند .

در همين موقع بديع الزمان كه پسر چهار - پنج ساله خود معون ميژرا را با خود پايي می آورد ، از مقابل آنها پديدار شد. بديع الزمان كه مانند هميشه زيبا خوش معامله بودو لباس نازك داشت ، دست پسر خود را رها ساخته در برابر نوایی تعظيم بجا آورد . به پهلوان نيز التفات نشان داد. نوایی بادت كشيدن بر سر مومن ميرزا كه مانند پدرش زيبا خوش لباس و دارای چشمان نافذ بود، او را نوازش داد و با آهنگ مورد علاقه كودكان با وی به گفتگو پرداخت. سپس از احوال و مشغوليت هاي بديع الزمان جويا شد . هر سه در خيابان آرام بر اما افتادند مومن ميرزا با موزه گلدار خود جلو آنها می دويد او كماني نقره ای با زيبچه خود را كه از بالای چين ابر يشمين بر شانه آويخته بود، آهسته در دست گرفته بسوی كيو تر هاي

جدا شده كا هي پشت و كا هي بلند پرواز می كردند و كا هي لحظه ای بر شاخه هاي مرتفع در ختان نشسته ، باز هم بسوی - آسمان اوج ميگر فتند بسان شكاريان حرفه ای نشان گرفت . كلا نها با كنچ چشم سوي هم ديگر نگاه کرده ، به نحو معنی داری تبسم كردند.

بديع الزمان خطاب به نوایی گفت: - كتابهای را كه بما ارسال فرموده بوديد، گرفتيم، از لطف شما سپاسگزاريم. مطالعه اشعار شما و آثار حضرت جامي قلب ما را صفا بخشيد.

نوایی با علاقمندی گفت :

عطا لعه روح انسانرا لذت واقعي می بخشد ، اما تنها خواندن اشعار كافى - نيست. تاريخ .. مگر كتب تاريخ را از نظر نگارنديد ؟

بديع الزمان پاسخ داد :

دل ، بيشتر به اشعار ماييل بود . اگر فرصت ميسر گردد كتب تاريخ را نيز آغاز خواهم كرد.

من عمدا كتب عايد به تاريخ را شما - فرستاده بودم. شايد مطلع باشيد كه به پدر شما حضرت خاقان نيز پيوسته مطالعه تاريخ را تو صيه مينمايم، مسوليت دولت همه بدوش شما ست اعمار ويا انقراض به تدبير واعمال شما بستگی دارد. از همين لحاظ بايد شما پيوسته به آيينه تاريخ نگاه كنيد. در گدام دوره ها بنا به گدام عللی كشورها معمور و آباد گردیده و مردمان به

سعادت و شادگامی رسیده اند و نيز در گدام زمانه ها، بنا به چه عوا ملي مملكت هادر مير هلاكت و نابودی افتاده اند، بايد بر از تمام اينها پي برد. هيچ دانشي نمیتواند مانند تاريخ - روشنايي عدالت و خرد را از ظلمت بيداد و جهالت متمايز تر نشان دهد.

سلف بزرگ شما .. آنقدر در تاريخ وارد بود كه برا ساس روايات مستند حتي پيشگام ترين مور خان آنز مان را نيز دچار حيرت ميساخته است.

بديع الزمان كه از مراحل خود سال و - صا يای نوایی را در مورد تمام علوم و - مخصو صا در مورد فوايد تاريخ بسيار شنيده بود ، بدقت سخنان او را شنيد و - علاقمندی خود را نسبت به تاريخ با كمال رعايت نزاکت اظهار داشت . پهلوان محمد سعيد يكي دو واقعه جالب را دابر به منا قشه - تيمور بامور خان زوی برخي از مساييل برسييل لطيفه بيان داشت .

هنگاميكه آخرين انوار خريشيد شامگاهی رويه خاموشی نهاده ، سايه غلظت بيشتر - اختيار مينمود ، آنها به قصر داخل شدند. در تالار بزرگ گروه بزرگي مر كب از بيكها، وزراء وسایر ماموران عا ليرتبه نشسته بودند بديع الزمان با پسر خود در صدر خانه نشست و در سمت راست محل جلوس سلطان قرار گرفت . نوایی كمی پايين تر با محمد سعيد پهلوان به پهلوان نشست . ظاهرا آنجا پروانه چي - مجد الدين كه همگان بسويش توجه داشتند ، يكباره ناگزير شده بود از سخن گفتن باز ايستد و اين حال در و جنا تشس نوعی عدم رضايت حا كمي از يكتو ع عصبيت پديد آورده بود. نظام الملوك كه باو قاري - وزيرانه ، زرنگ و باشكوه در جای خود می نشست ، به موضوع پي برد، تبسمي بر ريش سپاه رنگش دويد و واژه ريشه تمام فتنه هايي كه در میان بيكها و عموم مردم محيط سراي رخمي داد اطلاع داشت و ميكوشيد تا از هر طريق ممكن خو يشتن را به سلطان - مقرب نشان دهد و به نيرو مند ترين گروه هاي در حال مخاصمه اكا نمايد .

او تافا فل كنان خطا به به مجد الد يمن گفت:

- جناب شان سخنان سود مندی را آغاز کرده بودند اگر آنها ادامه دهند بهتر خواهد بود، زيرا به حضرت عlishير نوایی نيز ارتباط ميگرفت.

برخي از صاحبان مناصب مثل اينكه بگويند لزومي ندارد بطرف مجد الدين اشاره كردند.

امیر ابرو در هم کشید و زیر مینی نگا هی تندسوی نظام الملك انگند .

پروانه چی نمخوا ست در حضور بدیع الزمان بساط مباحثه هموار گردد. چو ن نظام الملك را از سر سخت ترین دشمنان خود میدانست لدا سخنان او یسان نشیتری تی بر قلبش خلید، او بدون آنکه بتواند ناراحتی خود را پنهان دارد نظام الملك را مخا طب ساخت.

مگر ضرورتی به ملاکزه هست؟ مسئله به صاحبان عقل سلیم چو ن آفتاب رو شن است.

نوابی آرام اما با جدیت گفت: هرگاه سخن به بنده ارتباط داشته باشد آرزو داشتم آنرا بشنوم - و مثل اینکه خواستار ادامه صحبت باشد، به پروانه چی چشم دوخت .

مجدالدین ناراحت شد. چشمانش از تر دد (القی-بلق) ماندند. مثل اینکه احساس گرمی کرده باشد خود را هو داده به دریچه متعایل ساخت ، و آنگاه بارنگی پزیده و صدایی لرزان حرف زد:

بسیار در سایه دولت و عدالت خاقان اعظم حقوق سپاهیان آنقدر بالا میرفت که در هیچ دوره دیگر نظیر نمیداشت . متأسفانه صدای شکایت آنان روزتاروز بیشتر اوج میگرفت . البته چشمان تیز بین شما قادر است این وضع راهزار پار بستر از ما مشاهده کند . میخواهیم بگو نیم در روزگاری که پیرامون عدالت اینهمه داد سخن مید هند ، نباید سپاهیان بیچاره بیشتر ازین متحمل رنج و مشقت گردند .

چشمان نوابی بمعنی کنایه آمیزی کوچکتر شد. ریش هموار و سبیل هایش بانو عی تبسم استهزا آمیز تکان خورد . آنگاه روبه اهل مجلس نموده بسخن آغاز کرد:

بمعام به درجه ضرورت دولت به قشون واقفیم. هر آن سلطانی که نسبت به قشون خویش چون پدری مهربان غمخوار ی نشان ندهد، هر چند خود رستم میدان کار زار باشد سر انجام حاصلی جز پشیمانی نخو اهد داشت .

از همین رهگذر باید نخست از همه خود سرکردگان پیوسته ازال سپاه خویش باخبر بود ، آنان را بالوازم و وسایل مورد ضرورت تجهیز نمایند. سپاهیان نیز میباید در برابر این توجه و اهتمام نسبت بدولت صادق و وفادار باشند . ولی افسوس، هزار افسوس که اکثر سپاهیان مابه ملخهای مبدل گردیده اند که مزارع سبز و خرم را به نابودی تهدید میکنند . برای اینکه حرکات نکوهیده دریک دستگاه متکی بر عدالت هیچگونه موقعی نمیتواند وجود داشته باشد.

مجدالدین بادلسوزی مصنوعی گفت: بدر صورتیکه آنها نتوانند سیم و زرکا فی از خزانه بدست آورند ، ناگزیر دست شان بسوی مال مردم دراز خواهد شد !

نوابی با فطمت حرف زد:

دستانی را که بسوی مال مردم دراز میشود باید برید . هرگاه سپاهیان و عاملان به ملخ مبدل گردند، مردم بزودی چننه گدایی بگردن خواهند آویخت و آنگاه در خزانه ای که حتی یک مثقال سیم هم در آن موجود نباشد، موشها بزم بر پا خواهند داشت . امیر غم غم غم کنان اظهار داشت .

آیا لازم است به شکایات نوعی جواب ب امیر معول غم غم غم کنان اظهار داشت: دادی اخیر ؟

نوابی به لجه ای که خاکی از اعتقاد راسخ و به حقانیت خویش بود گفت:

مقوله ای است که میگوید: (سیری به شوخی میکشاند) . واقعا بعضا سیری بیش از حد و بیکاری ، آرزو ها و هو سهای جدیدی برمی انگیزد. شما به سپاهیان خویش توجه کنید نادر باده نوشی افراط نکنند و اینهمه در عیش و عشرت فرو نروند. دولت از سپاهیان که هرگاه چین ایریشمین در سر نکنند، دل آزده گردند، چه خدمتی میتواند انتظار داشته باشد؟ وظیفه جوانان آنست تاد رفتن جنگی کسب مهارت کنند و مردانه در پناکی و شرافت زیست نمایند. ولی ما این خصلت های پسندیده را نمی بینیم .

گونه امیر معول سرخ شده بزمین چشم دوخت (لب و لنج) اوبه نحوی معنایی (کشال) شده بود. مجدالدین نیز رنگ باخت و از عصیانیت ابرو ان خویش رادر هم کشید. او

هنگام صحبت نوابی بدقت سوی بدیع الزمان نگریسته ، علایم تایید افکار شاعر رادر وجنات شپزاده خوانده بود. این وضع زبان او را برید. سکوت عمیق مسلط بر مجلس را ولی بیک برهم زد. اوبا صداقت در وظیفه وساده دلی خویش در میان تمام بیک ها و سرکرد گان سپاه ، متمایز بنظر میرسید. او همیشه جوانان مربوط به خود را مورد توجه و اهتمام قرار میداد . با آنها یکجا بسر میرد و از بیک دیک بمعیت شان غذا میخورد. ولی بیک خشمگین و راستگو ، بر طبق عادت همیشگی خویش با فاطمت (زور زرده) حرف زد:

اسلاف مادر برابر سخن راست، حتی زندگی خویش را می بخشیده اند. نمیدانم چرا در زمان ما این سنت پسندیده دیرین را کمتر رعایت میکنند . همچنان جوانان ما تلاش نمی ورزند تا از نمونه بهادران پر افتخار پیشین پیروی نمایند. بعقیده من جناب علیشیر نوابی هر چند از ارباب جنگ نیستند با آنها همین نقطه موضوع را خیلی خوب در نظر دارند - از جوانان میخواهند تا واقعا جوان باشند . در سایه تدابیر جناب علیشیر، جوانان ما هیچگونه نیازمندی احساس نمیکنند . راستش را بپرسید برای درک درست عوامل اصلی مذاکراتی که درین باره صورت گرفت، عقل من قدمیده .

پس از ولی بیک رشته سخن را خواجه افضل وزیر در دست گرفته ، مجدالدین را مورد انتقاد

شدید قرار داد او در حالیکه دست بر سینه نهاده بود درباره اینکه (آرزومند است تا هست و غیرت علیشیر نوابی درین ساحه باز هم ثمرات بیشتری بیار آورد) سخن گفت.

همینکه با باغلی - ایشیک آقاسی جدید از وصول سلطان خبر داد، همه از جاپر خاستند . حسین بایقرا مغرور و جسور از در وارد شد . روی توشک های ضخیم زربفت در صدر خانه نشست . از عقب وی شپزاده ۱۲ ساله - پسر سو گلی سلطان - مظفر میرزا باغده ای از بیک ها و جوانان خاص خویش بایبالی داخل شد و در سمت چپ پدر خود نشست . درین اثنا بیننده دقیق، علایم نوعی احساس را برای لحظه ای بر چهره بدیع الزمان میتوانست مشاهده کند .

حسین بایقرا سرشار از کیف بود. او طبق معمول به بیک ها التفات نشان داد . اما با علیشیر نوابی گرم و صمیمانه برخورد نمود . نه تنها از وظایف رسمی شاعر، بلکه از کارهای خصوصی وی نیز پرس و پال بعمل آورد. چشمان مجدالدین و امیر معول به نحو معنی داری با هم تلاقی نمودند . نظام الملك باوضعی موقرانه بشیوه دانشمندان گلوصاف کرد . ابراز این التفات صمیمانه نسبت به نوابی برای برخی از بیک ها و اکثر مقربان سلطان ناخوشایند بود. نوابی که رو حیات اهل سرای و صاحبان مناصب را عمیقا آزموده بود، کمی ناراحت شد . باقی دارد

خرقة مبارک آغوش آنجا که شگوفه انار ارغنداب موج و خرمی قند

قندهار از کابل ۵۱۵ کیلو متر و از هرات ۶۴۷ کیلو متر مسافت دارد شهر فعلی قندهار شکل مستطیلی را دارد که طول آن ۲۱۳۳ متر و عرض آن ۱۳۸۷ متر میباشد بدور شهر در سابق خندقی به عمق ۳ متر حفر گردیده و دیوارهای به بلندی از ۷ تا ۱۰ متر و عرض ۵ متر آباد گردیده بود که به مرور زمان خندق آن پر شده و دیوارها هم تخریب و بجای آن خانه‌های عصری اعمار گردیده است.

عمارات قندهار عموماً بصورت گنبدی آباد شده از بین شهر چار سرگ بزرگ به چهار جهت شهر کشیده شده که در مرکز تقاطع می نمایند در چار سمت شهر قندهار چار دروازه بزرگ موجود است که بنام دروازه کابل، دروازه هرات، دروازه شکار پور و دروازه عیدگاه یاد میشود.

دروازه عیدگاه از بین ارگ میگذرد که محوطه مربع شکلی بوده و هر ضلع آن تقریباً ۲۷۷ متر میباشد.

قندهار از مراکز عمده تجارتی کشور حساب میشود واردات قندهار، رخت، چرم، قند، فلزات، رنگ با ب، سامان تعمیر، لوازم خانه، البسه و خوراکی با ب و غیره میباشد، برگ بوستین و ابریشم، کرک و قاقمه نیز در قندهار هواخواهانی دارد.

پشم، پنبه، انگور که به دهها نوعی نظیر در تاجیکستانهای قندهار حاصل میدهند سایر خوراکی از قبیل انار، شکرپاره، بادام شفتالو، آجوش، کشمش و منقه، سیب چارمقز، توت، آلو، آلوچه، زردآلو، انجیر که در بازارهای خارج نیز شهرت زیادی را نصیب است صادرات عمده قندهار را تشکیل میدهد.

درچو کات پلانهای صنعتی که در کشور عملی میشود دقندهار بجهت یک مرکز تولید

ژوندون

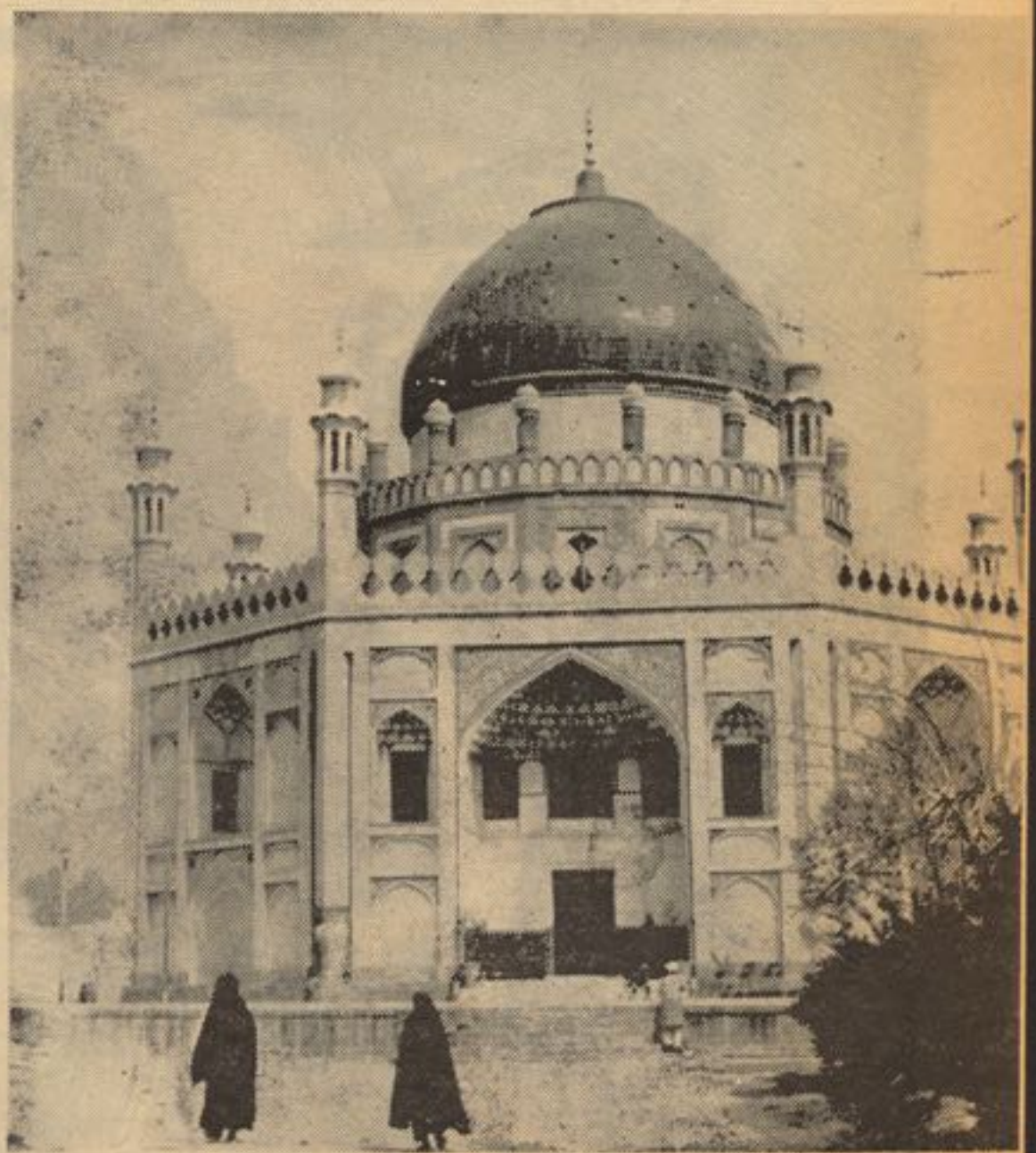

خرقة مبارکه حضرت محمد «ص» که زیارتگاه مردم است

قندهار یکی از ولایات بزرگ کشور ماست که از سطح بحر تقریباً ۱۰۷۷ متر بلند واقع شده است. ولایت قندهار بین ۶۴ و ۶۸ درجه ۵۱ دقیقه ۱۰ و ۱۲ ثانیه طول البلد شرقی و ۲۹ و ۳۴ درجه ۱۲ و ۱۳ دقیقه و ۲۰ و ۲۵ ثانیه عرض البلد شمالی واقع است. این ولایت کشور در میان اراضی حاصل خیز وادی ترنگ افتاده که از دریای ترنگ ذریعه یک سلسله کوهها جدا می شود. کوههای متذکره حصه سفلی وادی را بدو قسمت تقسیم کرده است و تورگانی یعنی سنگ سیاه نامیده می شود.

وادی قندهار فوق العاده حاصلخیز و شاداب و دارای باغها و تاکستانهای بسی نظیر میباشد. در جنوب و غرب این وادی حاصلخیز آبادهای زیادی موجود است مگر شمال غرب آن خشک و دامنه کوههای لامزروع میباشد و لی این سلسله کوهها بین وادی ارغنداب و ترنگ یک مغزن وسیع آبی را می سازد که برکو هستان هزاره - جات منتهی میگردد یک سلسله کوههای دیگر بطرف جنوب غرب امتداد یافته و بریگستان می پیوندد.

طرف شمال غرب قندهار سرگ کابل آغاز میشود که مشهورترین و قدیم ترین راه تاریخی است.

مقبره اعلیحضرت احمد شاه بابا در قندهار

منبع فیض در کندهار

لبخند میزند و درود گل عامل شادابی است هار

عابد میوند که یکی از بنا های تاریخی میباشد در قلب قندهار موقعیت دارد

آینده شگو فانی را در قبال دارد، فابریکه میوه قندهار اقسام کا نسرو و شیرینی باب را تهیه می نماید که هم در ولایات داخل کشور استهلاك میگردد و هم در مار گیت های خارج عرضه میشود. اگر چه حصص جنوب و غرب قندهار شاداب و حاصل خیز است مگر وادی ارغنداب حاصل خیز ترین منطقه و لایست قندهار می باشد و با لهای پر فیض و زمین های پر ثمر و تاکستانهای بی شمار دارد.

زمین های اطراف قندهار بواسطه نهرهاییکه از دریای ارغنداب بنزدیک بابا ولی جدا شده است آبیاری میگردد، همچنین در بعضی حصص کاریز نیز وجود دارد که در آبیاری آن کمک میکند.

وجه تسمیه قندهار :

راجع به وجه تسمیه قندهار بقول آریانا دایره المعارف آراء و عقاید مختلف است، بعضی منشا آنرا از الکزاندره تصور می کنند و برخی باین عقیده اند که چون مهاجرین کندهاره باین سرزمین آمدند اسم کندهاره را با خود آوردند و عرب ها آنرا قند هار خواندند.

قندهار در آینه تاریخ:

نام قدیم ولایت قند هار (هر خوش تیش) است که هر دودس آنرا (هر وانی) و سایر یونانیان اراکوزیا ساخته اند. قند هار تاریخ پر آشوبی دارد و از هنگام تاسیس سلطنت های قدیم آریانا و اقرا و سلسله

های پیشدادیان وکیا نیان بلخی درمیدیاتا ظهور اسلام حوادث و رویداد هایی جا لبی راپیموده و نوسانات تاریخی عجیبی راپشت سر گذاشته که بحث و تفصیل آن درین جا موردی ندارد.

مقارن ظهور اسلام در شرقی مو قعی که رتبیل شاهان قندهار رانیز بدست داشتند فتوحات اسلام بافغانستان آغاز گردید در سال ۲۳ هجری سیستان و در سنه ۴۴ هجری

قندهار بدست مسلمین فتح گردید. درین صفحه نیز مقام و مت مردم قندهار در برابر قشون اسلامی وقایع برجسته ایرا لیست تاریخ نموده است.

دردوره صفاریان، غزنویان، غوریان، سلجوقیان حواری مشاهیران، حملات چنگیز ملوک کرت تیموریان، شیانی ها و در عهد بابر قندهار عروج و نزول راپیموده است و عرصه پیکار های خونین بوده است.

مؤلف سراج التواریخ بعد از ذکر معاربات احمدشاه بابا در سال ۱۱۷۴ چنین می نویسد:

(پس از نزول اجلال از آنجا که اعلیحضرت

احمدشاه را این امر دامن گیر خیال بود که هوای نادر آباد از سیب تقر بش بچمن و نیزار ردی و مغل صحت است خراب نموده در جای بافضای خوش آب و هوای بنا م خوش پیش احداث نماید لهذا اول نهر عریض و عمیقی

در ساحل غربی رود ارغنداب حفر نمود

جانب دشت کشید فرمود که تعمیر شهر

نماید و ازین معنی طایفه الکوزایی که مالک

آن اراضی بودند مانع آمدند و این امر باعث

فسخ عزمی گردید و فعلا دست از کار

کشید که بعد از چندی والد ما جده اش بجوار

رحمت حق پیوسته در آنجا دفن فرموده -

موسوم بروضه اش نمود و عزم کرد که در

حدود غربی قریبه (مرد قلعه) احداث شهر نماید

طایفه بارکزی بی مانع آمدند و اعلیحضرت

احمدشاه از حلمی که داشت هر دو طایفه را در

وبدی نفرمود، اما قوم فولزی این ایثار نموده

املاک خود را عرضه نمودند، اعلیحضرت -

موصوف پذیرفته، در جاییکه حالا شهر موجود

است موازی، دوازده قلبه و از زمین گاه

روی تخمین معادل ششصد جریب باشد -

مهندسی فرموده اساس شهر نهاد و در

سال ۱۱۷۴ هجری قمری دست بکار برده بر

عهد همت تمام طوایف درانی چنان قرارداد

رقیه در صفحه ۲۹

یکی از عمارات جدید و مدرن ولایت قندهار

خراسان زمین اذیر گاهی مهد پرورش
 رادمردان میدان نبرد و سیاست و بزرگ
 مردان علم و ادب و هنر بوده و ازین دیدگاه
 نقش بزرگ و فعالانه‌ی درجهان اسلام داشته
 و رول بس عالی‌یی در پیش علوم، صنایع
 و هنرهای متداول آن روزگار بازی نموده و در
 انتشار تمدن و دین، اسلامی سهم زیادی بهم
 رسانیده است. اینجاست که ازین کشور
 سیل افکار و اندیشه‌های گوناگون بدیگر
 کرانه‌های مشرق زمین باالخاصه سرزمین
 عجایب هندوستان راه پیدا کرده و اکثراً
 اندیشه‌های کهن و باستانی آن دیار را
 تحت الشعاع قرار داده و با آن مزج و اختلاط
 پیدا نموده پدیده‌های جدیدی بوجود آورده
 است، مثالی‌ها برانند این ادعا همانا انتقال
 و نفوذ اندیشه‌های فلسفی و تصوفی بوده که
 توسط فلاسفه معروف چون البیرونی و متصوفین
 چشتی که قرن‌ها قبل از چشت شریف که
 در پنجاه کیلومتری شرق هرات واقع است،
 رخت سفر بدیار هند بر بسته و ارمغانهای
 دل انگیزی باخود بدانجا بردند، بر علاوه
 هنر وران متعددی ازین مرزو بوم زیبا دست
 آویزهای هنری خویش را بدانجا برده پدیده
 های هنری آنجا را رنگینتر ساختند. مزید بر آن
 شاعران شوریده دلی با نازک خیالهای لطیف
 خویش بدانجا رهسپار گشته و با گلها و برگ
 های ادبی خویش آنجا را به گلستانی مبدل
 ساختند، که مثال بارز آن امیر خسرو بلخی
 معروف به دهلوی میباشد.

گرچه زادگاه این شاعر بنام پتیاله یا مومن
 آباد قرون وسطی هند بود (۵۶۱ هـ)، ولی
 اصالت و جایگاه اصلی اش بخدی قدیم یا
 ام البلاد بلخ دوره اسلامی میباشد، زیرا
 امیر سیف الدین محمود بلخی پدر امیر خسرو
 با تر فشارهای محاربات جنگیز یان نخست
 به غوربند آمد و از آنجا به هندوستان فرار کرد
 و در آنجا رحل اقامت افکند ابو الحسن
 متخلص به امیر خسرو از خوردی فریخته شعری
 داشته گلهای رنگین ادبی پدید آورد، و تا
 آخر عمرش در حدود بیش از یکصد هزار گبر
 های گرانبهای شعری از قریحه توانای او
 تراوش کرد، و این چکیده‌های ادبی او
 موضوعات عشقی، تهذیبی، فلسفی، تصوفی
 و عرفانی داشت و همچنان کتبی به نثر نوشت
 و بدین قسم صیت و شهرتش اوج گرفت
 و مقام و منزلت ادبی اش دوبالا شد.

امیر خسرو تالیفات متعدد دارد، و از
 خصوصیات تالیفات او یکی اینست که وی
 ه در مرحله زندگی اثر شعری خاصی پدید
 آورد و اکثر آثارش را نظریه تناسب سن
 خویش نام نهاد، چنانچه نخستین اثر او
 (تحفة الصغر) نام دارد که امیر خسرو در
 سن ۱۶ تا ۱۹ سالگی آنرا سروده، دومین
 دیوان او (وسط الحیاة) است که شاعر آنرا

۵- امیر خسرو بلخی مشهور به

دهلوی

۶- شیخ سعدی

۷- ابو القاسم فردوسی

۸- سنایی

۹- انوری

۱۰- خاقانی

درین عرصه میستایند.

درین میناتور که از سد اسکندری

د فتر پنجم «خمس» اقتباس شده

شاعران ذیل دیده میشوند:

۱- حسن دهلوی

۲- علیشیر نوایی

۳- عبدالرحمن جامی

۴- نظامی گنجوی

امیر خسرو بلخی در مجلس

شعرا بزرگ

علیشیر نوایی بعد از آنکه «خمس»

خود را بپایان میرساند، خود را در

محضر گروهی از شاعران بزرگ

خواب می بیند. آن‌ها سرایای «خمس»

را بدقت شنیده مورد تقدیر و تحسین

قرار میدهند و ایجاد گری نوایی را

آثار خطی

امیر خسرو بلخی در افغانستان

در کشور ما، زراعت و کشت و کار بیشتر متکی به آبهای جاریست، اکنون در چوکات انکشاف دهات برای استفاده مطلوب از آب دریا بندهای آبگردان مؤقت نیز به کمک اهالی ساخته می شود تا زمین های زراعتی بطور کافی و علمی آبیاری شود. عکس فعالیت پروژه دهات را در این زمینه در پروان نشان می دهد.

رابعه شیهه نصیب الصبیان شیخ ابو نصر فراهی (متوفی ۶۳۴ هـ) برشته نظم آورده و اقسام تجنیس را بطور حیرت انگیزی رعایت نموده است.

با قیادار

وقایع تاریخی از اوضاع جغرافیایی، فرهنگی و عقاید دانشمندان هندوستان مباحثی دلچسپ دارد، و بنام نه سپهر قطبی شهرت دارد که شاعر آنرا بنام قطب الدین مبارک - شاه سروده است.

از مثنویهای دیگر واقع نگاری امیر خسرو یکی هم مثنوی آخری او یعنی (تغلق نامه) میباشد که در آن بیان غلبه حسن خسرو خان پرواز و بالخاصه غلبه غیاث الدین تغلق مومنان را در اندیشه تغلقیه هند میباشد. از جمله کتب دیگر مولف امیر خسرو - (افضل الفوائد) که مثنوی میباشد و در آن شرح مجالس ارشاد شیخ نظام الدین اولیاء مرشدش موجود است. (ازین نسخه نگارنده جایی دیده ام، ولی نسخه خطی آن در - افغانستان بدسترس نیست.)

از کتب معروف دیگر امیر خسرو (جواهر خسروی) یا (اعجاز خسروی) است که شاعر آنرا بعد از نسبتاً طولی سروده و در سال ۷۱۹ هـ به سن ۶۶ سالگی آنرا اختتام بخشیده، این کتاب شامل پنج رساله است در مورد ادب، مکتوب نو یسی، و شعر سرایی و وقایع تاریخی می باشد که بعد از باره نسخ خطی دست داشته آن صاحب خواهم کرد، رساله گوچک دیگر امیر خسرو (نصاب بدایع العجایب) است، که در آن الفاظ مشترک عربی، دری، معرب و مغربی

۶۹۹ هـ و هشت بهشت را در سال ۷۰۱ هجری سروده بود. دیگر کتاب (بقیه نقیه) اوست که در آن سلطان علاء الدین خلجی را که در جنوب هندوستان بغتاً حاکم شد و حاکمیت را بر او برقرار کرد و در مقابل حملات متواتر مغولها فایز گردید مدح و ستایش کرده. (در باره شرح فصل فتوحات علاء الدین خلجی، رک: تاریخ خلجیها، اثر کی.اس.لال، بزبان انگلیسی) و شاعر آنرا در سال - ۷۱۶ هـ به سن ۶۳ سالگی سروده است.

امیر خسرو بر علاوه شاعری به واقع نگاری یا تاریخ نویسی علاقه زیاد داشت، و رویداد های زمان خود را برشته تحریر در آورده، یکی از آثار او (خز این الفتوح) است که آنرا در سال ۷۱۱ هـ تالیف نمود و وقایع عصر سلطان علاء الدین خلجی را با فتوحات وی ذکر میکند امیر خسرو در سن ۶۷ سالگی یعنی سال - ۷۱۵ هـ داستان عشقی دو دلداره را بنظم در آورده و آنرا (مثنوی خضر خانی و دو گرانی) نام نهاده، که شرح عشقی خضر خان پسر علاء الدین خلجی را با دو لیلی دختر یکی از راجه های هندوی مجرات را با دلیلی می دهد.

دیگر از رسایل واقع نگاری امیر خسرو مثنوی نه سپهر اوست که شامل نه فصل میباشد و هر فصل را سپهر نام نهاده است، و شاعر آنرا در سال ۷۱۸ هـ به سن ۶۵ سالگی سروده، این مثنوی بر علاوه

در سال ۶۸۳ هـ یا ۶۸۴ یعنی در سن ۳۱ سالگی سروده است، در سن چهل سالگی (۶۹۲ هـ) دیوان (غرة الکمال) را تدوین کرد. آخرین و پنجمین دیوان او (نهایت الکمال) نام دارد که آنرا هنگام پیری سروده است. دیگر از آثار معروف او (قران السعدین) است که شاعر آنرا در سال ۶۸۸ هـ یعنی در سن ۳۶ سالگی سرود و هدفش از سرودن این کتاب آن بود که بفراخان حاکم بالاستقلال بنگال آنگاه که ملک الامر پسرش را در دهلی بر تخت نشاند، لشکری بزم رزم پسرش ترتیب داد و از سوی دیگر کعبه بجهت مقابله با لشکریان پدرش از دهلی حرکت کرد، مگر نتیجه مصالحه بود که بین پدر و پسر افتاد، و فیصله گردید که هر دو در تواضع متصرفه خویش مستقل باشند و این آشتی و نز دیکی بین دو اختر را (قران السعدین) نامیدند که امیر خسرو تحت این عنوان اشعاری بدین مناسبت سرود. (نگارنده کتابی دارم که تمثال آشتی گردن پدر و پسر را در حال بغل کشی نشان میدهد).

غیر از آن امیر خسرو آثار زیاد دیگری هم دارد، و چنانچه یکی از آنها کتاب خمسه اوست که شاعر آنرا به پیروی از خمسه نظامی گنجوی سروده، ازین خمسه مطلع الانوار، خسرو و شیرین و مجنون و لیلی را در سال ۶۹۸ هـ و آیین سکندر را در سال

حلقه دود بجای حلقه گل مود جدید استقبال از خواستگار عصر گیهان!

باغ وحش کابل

مطالعه زندگی حیوانات و تماشای آنها نه تنها بچیت یک تفریح سالم سرگرم کننده است بلکه بر معلومات آفاقی بیننده می افزاید بخصوص اطفال و شاگردان معارف میتوانند از تماشای باغ وحش لذت فراوان ببرند و از لحاظ معرفت با محیط طبیعی زندگی استفاده مطلوب نمایند.

فوتو دا پودتر م، د

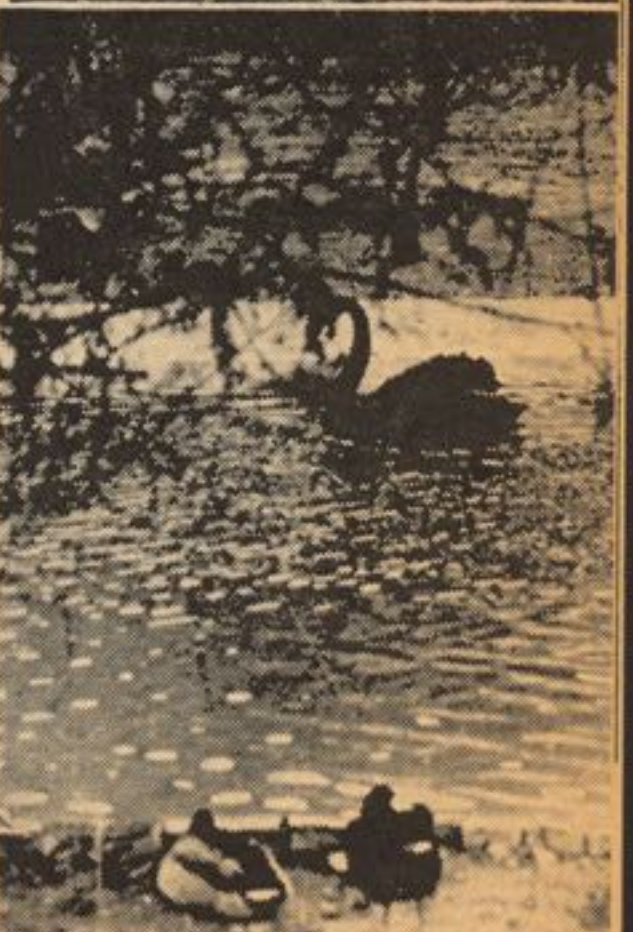
کوب هم می خورد . شادی های این باغ خیلی شوخ و دلپذیر اند. در قسمت های مختلف از قفسه های آن ها میله های بنیان گذاری شده است که آن ها بروی این میله ها در پرش و جهش اند ماهی های رنگه که خیلی هم زیبا اند، در اکواریوم های خاصی نگهداری می شوند حتی اژدها هم دریکی از این شیشه خانه ها نگهداری می شود. گمان می کنم، با موفقیت که این باغ وحش دارد و در بهترین محل شهر واقع شده است دیدن آن برای همه لذتی بار می آورد.

باغ میگذرانند و از دیدن زیبایی های این باغ لذت می برند. پرند ه های قشنگ، مرغ های دشتی رنگا رنگ، قوی سیاه و لک لک ها همه زیبا اند بیننده اگر از جانبی از دیدن این ها لذت میبرد از طرفی هم دلش بحال شیر بزرگی می سوزد که نمیدانم به چه دلیل اعصابش نا راحت و خلقتش تنگ است تنگ است تنگ است .

فیل هندو ستانی واقعا در خور ستایش است. چه این فیل نه تنها فیل باغ وحش است، بلکه مانند فیل سرکس فوتبال بازی میکند، سواری می دهد و اگر توپ را به طرف که امرشده است نفرستد، حتی لتو

باغ وحش کابل روز بروز دیدنی تر شده میرود. اگر یک زمانی تمام سرمایه او را چند حیوانی تشکیل میداد، اکنون نه تنها به تعداد آن ها افزوده شده است بلکه در پهلوی آنها موسیقی را بنیان گذاری کرده اند که از حیوانات افغانستان، پرندگان و خزندگان افغانستان و حتی طبیعت افغانستان معلومات جالبی در اختیار بینندگان میگذارد .

باغ وحش در هر کجای از دنیا تفریحگاه خوبی برای مردم مخصوصا طفلان بشمار میرود. در کابل ما هم روز ها، مخصوصا روز های جمعه عده از هم شهریان ساعتی را درین

چرا کوه نشینان بمبارزان پیوستند

سرحدات سو دان بر سیم و باصطلاح خود را به «باغها» برسانیم این مسافرت از میان زمین های هموار از تیریا تا منطقه سطوح مرتفع که شامل اسما را مرکز از تیریا ست دامنه های تپه آن از شهر اگور دات آغاز می شود صورت گرفت.

این منطقه سر زمین هموار نیست که مخصوصا برای مبارزین گریلائی مناسب باشد. در ختان خار مخفیگاه مختصری میتواند با شدو وادی ها از یکدیگر زیاد دور واقع شده اند. در یک روز آفتابی در اول صبح یک پیلوت بخوبی می تواند قطاراشتری را که انسان ها را باید نقل دهد در شعاع بیست میلی بخوبی دیده می تواند.

در میان این باغستانهایی که در دل صحرا بهشت آسا مینماید پمپ ها و برسر چاه ها دیده می شود که ساخت فابریکه های ایتا لو یست و ساحه دو صد ایکر زمین زراعتی سرخ، سرخ، کیله و پنبه را آبیاری میکند و آب نهایت شفاف دارد و رهنمای، (هیات همراهان کولین سمیت) بحق آب اروپایی میخورند تا از آب های ناپاکی، که بمشکل در چنین صحرای پیدا می شود و خانه بدو شان مجبور باستفاده از آنند، فرق شود.

چهار روز را در بر گرفت تا ما، پنج نفر زور نا لستان، و دسته ۲۴ نفری مبارزین جبهه آزادی خواهی از تیریا پای پیاده و سواری اشتر فاصله صد میلی را تا بیک مرکز آزادی خواهان از تیریا نزدیک به

حکومت حبشه بخاطر مقابله با آزادی خواهان از تیریا یا از امریکا تقاضای کمک نظامی بیشتر رانموده است. مگر کولین سمیت که هشت روز را بدسته های مبارزین از تیریا گذرانیده است راپور می دهد که آزادی خواهان با وجود کمک های امریکا احساس می کنند که پیروزی با آنها ست.

در ۱۵ میلی شهر اگور دات که امداد نظامی به آزادی خواهان از آنجا میرسد و مرکز منطقه غربی ارتیریا میباشد در دل صحرا در ختان بلند خرما قد کشیده و در اینجا و آنجا سبزه های بنظر میخورد که در میان خار های صحرایی علی رغم دشت های سوزان دور نمای زیبایی را میسازد و خود مبارزین آنرا «باغها» میخوانند.

برای ساختمان انسانها

حقیقت این است که بدون حمایت دولت، و مخصوصاً وزارت دفاع آن وقت، موفقیت های چشمگیر در ساحه هوانوردی جمهوری اتحادی آلمان، پدیدار نمی گشت.

وقتی حزب سوسیال دیموکرات با همکاری دیموکرات آزاد قدرت را بدست گرفتند باز هم ولکوف آنقدر مهارت و شایسته سیاسی داشت که توانست اهمیت و ابرام دستگاه خود را ثابت کند چنانچه وزیر دفاع فعلی آلمان فیدرال اکیدا ابراز داشته که ولکوف به اصطلاح زراد خانه قوای دفاعی بن محسوب میگردد.

تعداد شعبه انکشاف و توسعه مرکزی دستگاه دوهزار و یکصد انجنیر و فزیکدان سرگرم کار میباشند. اکثر آنان را جوانان تشکیل میدهد. لهذا اندیشه تفاعد و پیری فعلا دستگاه را تهدید نمیکند. در سال گذشته انجنیران کارهای دفاعی ای انجام دادند که به دستگاه معادل ششصد میلیون مارک نفع آورد. این سود خاص مرهون دماغهای رسای انجنیران میباشد.

اگر فرمایشهای تولید اسلحه از طرف بن نمی آمد امکان نداشت که این فابریکه (تفکر) تاسیس ویا انکشاف میکرد. در سالهای ۱۹۵۰-۱۹۶۰ بود که یکدسته از متخصصین تانک بولکوف موفق به ساختمان راکت کبرا شدند که در آنوقت چنین راکتهای ضد تانک رهبری شده هرگز وجود نداشت و بی رقیب بود. که بعداً به اجازه فابریکه موصوف در پاکستان، ایتالیا و ترکیه این راکتها تولید و بکشور های یونان، اسپانیا و سویدن صادر میگردد.

بولکوف در تولید مزید تانک (کبری) که تاکنون یک صد و پنجاه هزار عراده از آن نوع تولید شده، در صدد افتاد با فرانسوی ها مشترکاً کار کند. این است که تانک نوع (میلان) تولید گردید. در مرحله نخست بن و پادیس هر کدام پنج هزار عراده، فرمایش دادند. همچنان (عات) راکت های دور رس ضد تانک محصول همکاری مشترک فرانسه

و جمهوری اتحادی آلمان میباشد. قراردات با این مرمی ها هیلوکوپتر های وزارت دفاع آلمان فیدرال مجبیز گردد.

همین حالا فرمایش پنجم عراده تانک در دست تهیه است، اوناسیس شوهر ژاکلین (که حالا دیگر در جهان نیست) فرمایش چندین هیلوکوپتر را به این کمپنی صادر کرده بود. ازین هیلوکوپتر ها قرار بود برای رفت و آمد بین یونان و جزیره (سکود رین) استفاده بعمل آید.

روی هفت تانکون فرمایش معادل ۴۷۰ میلیون مارک به این فابریکه رسیده است. هرگونه حمایت ممکنه را مبلول خواهد داشت.

برخی فکر میکنند که این پولها بلا استفاده مصرف میگردد در حالیکه رئیس فابریکه بولکوف طور دیگری می اندیشد چنانچه انجنیران فابریکه مذکور یک محفظه مواد سوخت را که در مقابل فشار قوی هوا مقاومت زیاد دارد ساخته اند که آمریکایی ها حالا از آن استفاده میکنند. این محفظه مواد سوخت در امر پرتاب راکتهای کیهان نوردی استفاده میشود بنظر رئیس فابریکه اگر در ساختمان طیارات دارای پرواز عمودی تجار بی نمی اندوختند هرگز موفق نمیشدند به ساختمان طیارات جدید بنام میرکا توفیق یابند. اکنون قرار است کشورهای انگلستان ایتالیا، و جمهوری اتحادی آلمان قوای هوایی شانرا با این طیارات مجهز بگردانند.

بولکوف عقیده دارد که تکنالوجی رانیمتوان کشف گردد لکه ماحصل حل یکسلسله سوالات میباشد.

ازینکه امروز انجنیران جوان آلمانی در ساحات هوا و کیهان از کشور های بیگانه به آلمان بر میگرددند تا باری موفقیت های شکست انگیز مارا از نزدیک تماشا کنند خود گواه پیشرفت مادرکار های ما است. از جانبی هم نمیتوان مساعی بولکوف پسر یک کارگر رانانیده گرفت. نامبرده در ایام جنگ در فابریکه طیاره سازی مسر شمیت کار میکرد که طیارات می ۱۰۹ سان متحدین غربی را به لرزه انداخته بود. و بعد از آن در ساختمان نخستین طیاره بولنگ سهیم گرفت.

در سال ۱۹۵۶ با سرمایه یک میلیون کرایت از یک تاجرها مبورگی بنام لفاک تگ ایسن اساس فابریکه بولکوف گذاشته شد.

وی میخواست در ساختمان مجدد صنایع هوانوردی آلمان غربی سهیمی کافی بگیرد. ولی سریعتر از تاسیس آن فابریکه های مسر شمیت، هنکل، بلوم و دورنیر با هم ائتلاف کردند و دستگاه عظیم موجوده را برپا نمودند. به این ترتیب علاقه به ساختمان مجدد صنایع هوا بازی آلمان غربی بهانه ای بود که این موسسات صنعتی را دور هم فراخواند.

بولکوف، در سایه استعداد و قدرت تخیلی و سیاستمداری و استدلال قوی و تصمیم خلل ناپذیر سیاستمداران و افسران نظامی و بیروگرانیهای بن را با خود همثوا ساخت.

آنچه بولکوف به حیث انجنیر پیش میبرد، جوزف شتراوس از آن پشتیبانی می کرد. مثلاً بولکوف پیشنهاد کرده که هر قیمتی میشود قابلیت رقابت صنایع هوانوردی آلمان را در میانیه بین ایتالیایی ها و جوزف

شتراوس که یک وقت وزیر دفاع بود، وعده داد، در تحقق بخشیدن این نقشه ها هرگونه حمایت ممکنه را مبلول خواهد داشت.

چرا کوه نشینان

با اینهم آنچه ما دیدیم سپاه حبشه يك واگون تسخیر شده پیش نبود. تا آنجا که بمردمان بدوی عصر برونز در صحرا متعلق است حبشه از ادی ارتیریا را حکومت و حکمدار خود می دانند و همین گروپ یا حبشه بود که برای ایشان دوا و ضروریات اجتماعی آنها را میرساند.

منظره واحه ها (با غستان های کدایی) بیشتر شبیه قطار يك مسابقه طولانی است. مردان جوان که پاهای شانرا با پای پیچ ها پیچیده بودند کنار سبزه ای نشسته بود و گردن مصروف بودند خود را به شکستن نار گیل های که از درختان بلند بر زیر افتاده بود مشغول می کردند. اکثر ایشان لباس شهریان بتن داشت و بعضی ها از پانزده و شانزده سال بیشتر نداشتند.

معلوم شد همین واحد ها یا آنچه را ایشان باغچه می خوانند عرصه قدرت نمایی و فعالیت های حبشه آزادیخواهان ارتیریا ست و بعد از استخدام اعضای جدید بهمین جا آورده می شوند اکثر اینها از علاقه کو هستانی نزدیک اسما را آمده اند جوان تنومندی که چهره زیبا داشت و پیراهن نخی یخن باز بتن کرده بود تفنگچه اتومات روسی بر کمر بند و شانه چوبی هادن داوا به مو هایش بنظر میخورد نزدیک آمد تا با ما صحبت کند او تازه در يك گروپ چهار صد نفری از منطقه اما سین آمده بود ولی وی گفت تعداد زیاد از

ایشان این زندگی را در آغاز مشکل یافته بودند مگر به آن عادت کرده بودند. وی ادعا کرد که تعداد زیاد از آنها وقتی به حبشه آزادی خواهان پیوستند که طی رات (اف ۸۶) قوای هوایی حبشه بر آنها بمباری کرده و قراء آنها را به ستوه آورده بود او گفت در آن میان چهار صد دختر نیز به آنها آمده که اکثر شان مسیحی اند یابه زودی از همان ولایتی که اینها آمده به منظور فرا گرفتن تر بیه پرستاری و نرسنگ بمنظور معاونت با مبارزین به آن جا میرسد. مابه دوفتر زنان مبارز معرفی شدیم هر دو همان لباس سیاه و سبز (بطلون و پیراهن) را به تن داشتند که به بعضی مردان آنجا داده شده بود مگر هیچ کدام شان اسلحه حمل نمی کردند. یکی از ایشان زن بزرگ خوش مشرب بود که جواهرات بر انگشتان داشت و دست و پای خود را خینه کرده بود و گفته میشد یکی از اعضای مهم کمیته حبشه آزادی بخش ارتیریا ست.

دیگری دختر جوانی بود پریده شکل و بیشتر به پسران شبه بود تا به دختران او شا پوئی جنگ آوران جنگل را بالای دستار خود گذاشته بود که بر سر حلقه های دستار نشان کوچکی مینمود.

نامش زینب موا بود و از هفت سال به اینطرف در حبشه آزادی بخش ارتیریا شامل بود او فقط سیزده سال داشت که از خانه گریخته و به

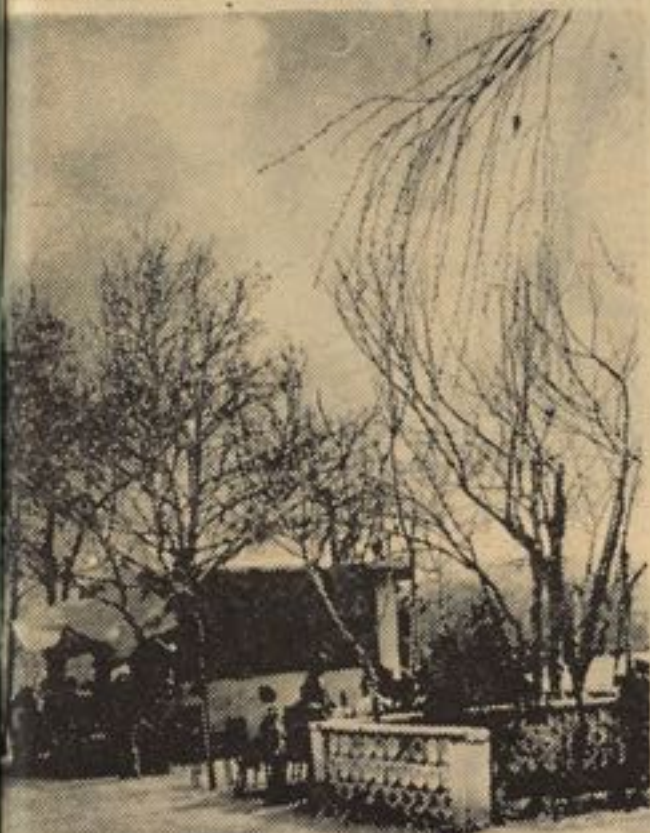
حبشه مبارزین پیوسته بود. داستان او بیشتر برای این قابل تبصره بود که از يك قامیل مسلمان آمده بود. او از يك خانواده دهقان آمده بود که با محافظه کاری عنعنوی بار آمده و قبیله شان در قبال زنان پس منظر محافظ کارانه داشتند.

در حالیکه به وسیله ترجمانی باوی صحبت میکردیم او انگیزه های خود را برای دست زدن به این عمل بیان نکرد. در حالیکه بصورت واضح برادر بزرگ او در دوران فعالیت های گیر یلانی کشته شده بود و عضو همین حبشه آزادی خواهی بود و یا با آن همه قیودی که در خانواده ایشان نسبت به زنان موجود بوده چگونه از خانواده دور شده بود ؟

او ده ماه را در عراق بفرا گرفتن تعلیمات نرسنگ گذرانده ترجمه های عربی آثار کاسترو، گوارا، و ماو را مطالعه کرده است و در باره انقلاب به شیوه نظامان صحبت میکرد. مو صوف به شیوه محسوسی از آزادی خواهی و آزادی خویش مغرور مینمود. چنانکه گفت من عقیده دارم زنان باید موقع خود را در جامعه داشته باشند و اطفال باید بصورت دسته جمعی تربیه شوند.

وی گفت: زندگی کردن در میان مردان يك معضله اجتماعی نیست. به همه حال زندگی گیر یلا ها آنقدر سخت است که بتوان در باره مسائل جنسی فکر کرد. او لهجه اش را نرم تر کرد و به ادامه گفت: ما درین چار روز مجالی برای زیاد فکر کردن نداشتیم.

بقیه در صفحه ۵۳

باغ وحش برای همه تماشاگران چنین نمی بود این علیا مخلوقات را داغ و مشتاق نمی ساخت که بجای سبزه لگد کردن و گلگشت در سبزه زارها به تماشای دنیای گنگ حیوانات قدم زنجه فرمایند.

با ملل جهان آشنا شوید:

ترجمه و تهیه: دیپلوم انجیر عزیزالله کبکدا

آنجا که مردمش از آفتاب به زمین افتاده اند

کشوریکه در آن ۲۵۰ طایفه مختلفه زندگی میکنند
نایجیریا

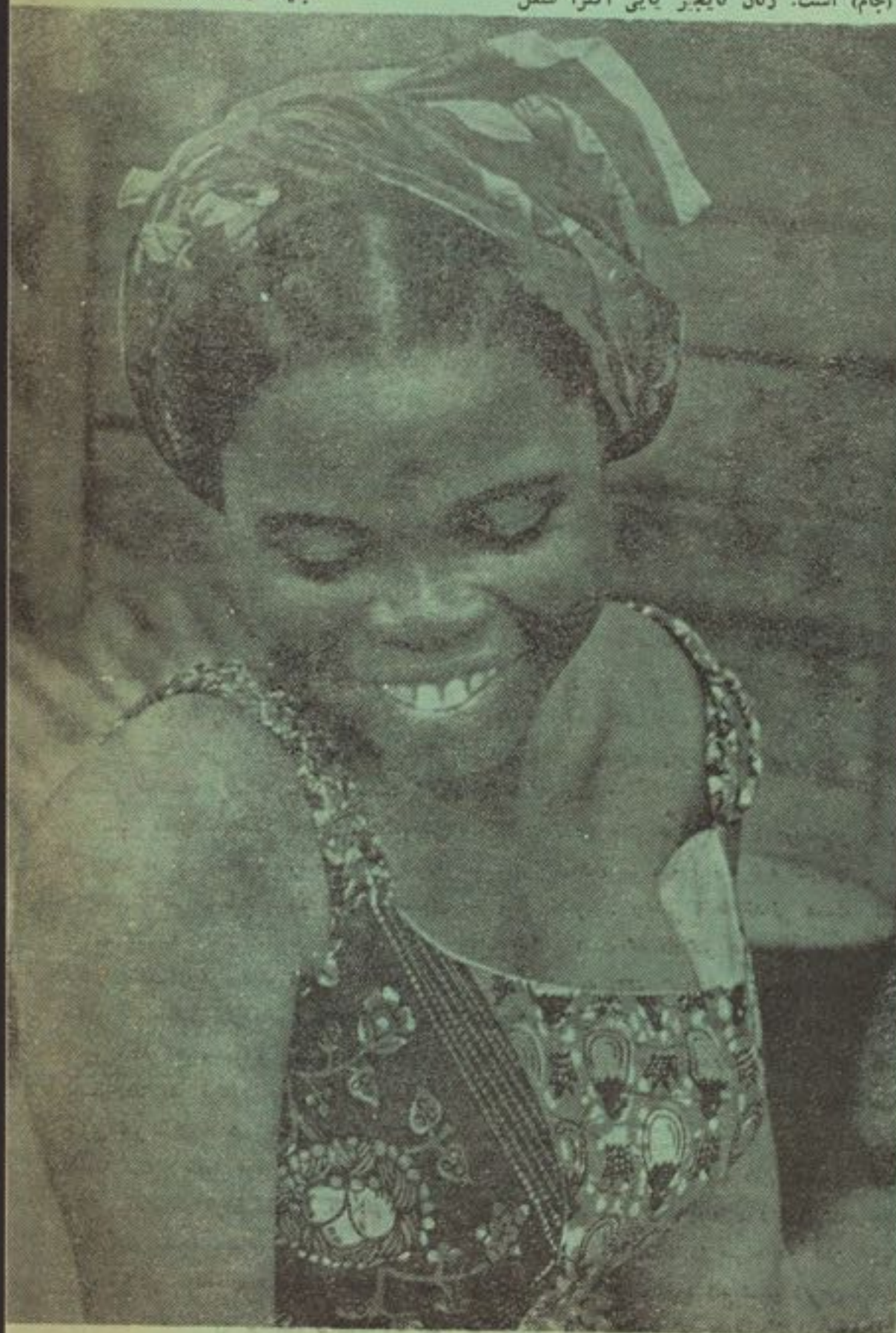
تجارت رادارند که از یک شهر به شهر
دیگری سامان آرایش، صابون، سگرتو
غیره را نقل داده و حتی در داخل جنگلهای انبوه
به تجارت میپردازند و در محلات مذکور عده
زیادی سیاهپوستان دور آنها حلقه بسته
بخریدن اشیای میپردازند.

طایفه یاروبها از کلتور قدیمه و آثار
تاریخی خویش بخود خیلی مغرور اند چنانچه
در یک سرود کوچک ملی خود چنین میسرایند:
ما بشر خویشیم که همیشه میخندیم و
خون گرم داریم ما از آفتاب بر زمین افتاده
ایم. این قبیله صنایع مستقره خیلی
قشنگ خود از قبل کره های برنجی طلایی
و عاجی شهرت جهانی دارند که امروز از جمله
بهترین آثار دستی بشری محسوب میگردند.
تحقیقات نشان میدهد که اشیای مذکور
نماینده ای از کلتور محلی که از دو هزار سال
و یا بیشتر از آن در ساحه سوانای افریقا
وجود آمده است در حقیقت مدت درازی در
بقیه در صفحه ۴۹

عاری از ازدهام دیده میشود خوراکه عمومی
(جام) است. زنان نایجیریا بایک اکثر اشغال

خویش اعتقاد کامل دارند. یاروبها در نواحی
غربی نایجیریا بیشتر سکونت دارند که
تعداد آنها به ۸۵ میلیون میرسد بر علاوه
در لاگوس پایتخت نایجیریا هشتاد فیصد
نفوس آنرا یاروبها تشکیل میدهند زبان
اصلی ایشان از داهومی سرچشمه گرفته یک
ساحه بزرگی را در افریقا تشکیل میدهد.
شهر اوپو در مرکز کشور یاروبها تقریباً
۳۰۰ کیلومتر از لاگوس فاصله دارد موقعیت
این شهر در بین سوانای افریقا میباشد وادی
دریای اوگون که یاروبها آنرا خدای
آهنگر میدانند دارای بهترین مناظر و رنگهای
طبیعی میباشد که بابت های بلندی احاطه
شده در ختان عکاسی مانند چتری در هر
گوشه و کنار دیده میشود یکی از کوهای
معروف این سرزمین زمانی مانند میناری در
کنار وادی این دریا دیده میشد و امروز بقایای
آن مانند کلاه شاپوی بزرگی دیده میشود که
منظره خاصی دارد و اقوام یاروب در اطراف
آن آتش برپا میزدند و قصدند در نواحی آن -
منازل تاریخی رنگی با جنگلهای سبز سوانا
میباشد در روزها فوق العاده گرم و جاده ها

در اوآنیکه عقیده بر خدایان باطل در روی
زمین نزد طوایف مختلفه سیاهپوستان -
مروج و مردم حیات عادی را می پیمودند (اگون)
پسر یکتای «ادودود» جد قبیله یاروبها
از مشهورترین خدایان (اروگون) بود روزی
اگون در مسیر خود دو شیوه زیبایی را بر خورد
که در مدت کوتاهی لیلی و مجنون هم گردیدند
هر دو برای اظهار عشق بدر بار بدر در (ایف)
روی آوردند. (ادودود) در اولین نگاه
شیفته جمال آن دختر شده و حتی خواست
که او را به همسری خود انتخاب کند خلاصه
بعد از مدتی طفلی از آنها بوجود آمد نهایت
زیبا و از چهره او آثار منانیت و مردانگی
خوانده میشد طفل تحت تربیه ادود بزرگ
و جنگجوی دلیری بار آمده وی که (اوپو)
نام داشت شهر اوپو را که موسس آن میباشد
پایتخت جدید کشور خود نامزد کرد.
نظریه این حکایت یاروبها که از نسل
اگونی میباشد یکی از مهمترین و دلچسپ
ترین طبقات اجتماعی نایجیریا بشمار میرود
که اساساً موسس این شهر مهم و تاریخی
نایجیریا بوده که هنوز به ارواح خدایان

زن نایجیریایی با زیبایی خاص خودش

نمونه ای از خانه های روستایی در نایجیریا

بینیم خدا

چی میکند؟

هلن شنید که پدرش میگفت: «او-اونمیرد. آیا او کیست. هلن باخود اندیشید شخص سومی که آنها در موردش حرف میزنند غیر از من کسی نیست. بلی این منم آنها را جمع به من صحبت میکنند. من- هلن- داکتر سمت که- اورا سمی میخوانند گفت: نه جان اثر کوچکی از بهبود در او مشاهده میرسد... اونمیرد» پدرم از داکتر پرسید بهبود او چقدر طول خواهد کشید؟

داکتر گفت: من نمیدانم! جانی. تو میدانی که ماهنوز تشخیص نکرده ایم بیماری او چیست؟ آنچه مسلم شده پولیو نیست و اگر پولیو باشد اقلا يك پولیو عادی و معمولی نیست. چیزی غیر از آن است- چیزی جدید اگر اینجا امریکا نبود- آنها گاه در تحقیقات پیشترند و بیشتر میدانند در ظرف ده سال با انجام تحقیق روی هلن نتیجه بهتری بدست می آورند و برای سلامتی و اعاده صحتش کمک میگردند» پدرم گفت: ده سال- در ظرف ده سال هلن

۲۱ ساله و من ۴۸ ساله میشوم... عروسی- اولاد و غیره و غیره - برای او آنجا چیست؟ حیات او چگونه و انجام کار او چنان خواهد بود، ده سال و دختری مفلوج از هردو پا - آه... که قبول آن مشکل است» داکتر گفت: جانی اونمیرد. در وضع او بهبودی مشاهده میرسد. بیاید بقیه اش را به خدا بگذاریم- میدانی آنجا خدائی هست و این حقیقی است که ماداکتر ها دریافته ایم» پدر هلن به داکتر گفت: سمی معجزه ای را انتظار داری. آری معجزه هائیز وجود دارد. وقایع غریبی هنوز روی خواهد داد. وقایع و کار های که بازبان ساده و قبل از وقوع شرح داده شده نمیتواند»

مثل ابتلا اوبه بیماری. يك طفل معصوم و این همه رنج و تکلیف واقعا درد آوراست حتی اندیشه اش انسان را میرنجاند» هلن با شنیدن این جملات باخود اندیشید، این من هستم این طفل معصوم که پدرم بان اشاره

کرده منم. من طفل معصوم» این مفسکوره خوشحالش ساخت بعد راجع به خدا باندیشه و متفکر شد.

بعدیا خود گفت: این بهتر است که اینجا افتیده و صحبت های آنان را از اتاق خواب مجاور بشنوم» آنها نمیدانند که من تمام حروفهای شانرا میشنوم- چون من نه با آنها نه حتی با خود حرف میزنم بعضا آنان می اندیشند من در حالت غیر شعوری وضع و بیحالی قرار دارم که شنیده هم نمیتوانم»

سمی گفت: طفلك معصوم و مېچور است» او دختر بیرون رواست نه دختر خانه نشین» در باره يك پونی (یابو) چه گفتی آیا راجع به يك پونی (یابو) گاهی اندیشیده ای جانی، برای هلن يك يابو پیدا کن.

با شنیدن صدای يابو هلن خود را جمع کرد و در بسترش نشست و دستهایش را بهم حلقه کرده گوشش بصدا ماند» پدرش گفت- يك يابو تو فکر میکنی او سوار يابو شده میتواند داکتر گفت یکی از بچه ها او را محکم میگیرد، طور مثال «حرمان پیر» میتواند او را روی يابو نگه دارد» آنگاه او میتواند دور و پیش را بگردد و دشت و دمن را دوباره ببیند»

میدانی بته ها به گل کردن و شکوفان شدن آغاز کرده اند و زرد گل های بته های خاردن حال باز شدن است»

هلن باخود اندیشید گل های شگفته خار برنگ زرد و با عطری دل انگیز- آه چه زیبا- او در فکر خود این گله ها را میدید حتی بومیگرد ولدت میبرد» داکتر گفت: من میخواهم از او پرسیم که نظرش در مورد يابو چیست...؟ پدرش گفت: من يابو خریده نمیتوانم» حتی من فیس تر نمیتوانم بپردازم داکتر میدانی من مفلس و نادارم» دروازه باز شد و سمی به اتاق هلن داخل گردید... او از هلن پرسید- هلن يابو میخواهی؟- میخواهی يك يابو داشته باشی: هلن جواب داد:-

نه من يابو نمیخواهم داکتر- يابو پدرم نميخورد»

داکتر گفت: يابو برای تو خوبست» تو میتوانی از خانه خارج شده و دور و اطراف را دوباره تماشا کنی. حرمان پیر ترا بر يابو نگاه خواهد داشت هلن از کنار چیرکتش محکم گرفت و خود را بیشتر کشید» لبه تخت در میان دستهای کوچکش سردو سخت آمد» چیزی بزرگ و مهم در شرف وقوع بود او در کنار يك حادثه جدید قرار گرفته بود او احساس میکرد که حادثه ای در حال وقوع است و انتظار داشت این حوادث جدید به نفع او باشند وضع او در این مرحله چنین بود او همواره در آرزو

خواهش داشتن يك يابو بسر میبرد و يابو داشتن جزا ندیشیه، و آرزوی های همه وقته اش بود» اما نه حال- در وقت حاضر او يابو نمیخواست هلن به داکتر گفت داکتر! میدانی يابو برای اطفال است» من يك اسب میخواهم» يك اسب اصل و واقعی من دیگر طفل نیستم من يك دختر هستم» او در خیالش این اسب را می دید يك اسب اصیل عربی بایال و دم پراز موهای دراز و هواج يك اسب اصیل و زیبا- اوبه چشم های داکتر متوجه شد هوای گرم نفس های داکتر را بروی خود احساس کرد اشك به چشمانش راه یافت- موهایش را از رویش يك طرف زدوبه طرف داکتر و پدرش نظر انداخت، آنها بنظرش خیلی بزرگ و جسیم آمدند که آنجا ایستاده و باین بجانب او- بسترش میدیدند بسیار خوب- يك اسب- آیا اسب میخواهی؟ میخواهی بیرون برای...؟ سمی داکتر حال با و خیلی نزدیک بود هلن میتواندست بوی او را تشخیص دهد او از وجود داکتر - بوی تنباکو- سوایسکی- پارچه پشمی و روغن مورا تشخیص داد چشم های داکتر از عقب عینک های نمره دار درشت مینمود - او متوجه چشمان درشت داکتر شد و خود را در آن مفروق یافت در این وقت اندیشید، من با او عروسی خواهم کرد اگر او انتظار بکشد تا من جوان و بالغ شوم من با او عروسی میکنم باین اندیشه اشك به رخساره هایش سرازیر شد. قطره ای از آن داخل دهانش شد اشك مزه شور داشت- حرف زده نمیتوانست، گرچه چیزی برای گفتن هم نداشت و چیزی که میتواندست همین بوده که مثل يك طفل گریه کند» سمی بند دست هلن را در دست داشت» او میتواندست احساس کند که نیرو و قدرتی از وجود داکتر ساطع و داخل جسمش از طریق ارتباط هر دو دست میشود» او خود را جمع و جور کرد و گفت: يك اسب بلی يك اسب... من میخواهم از خانه برایم در آئینه خیالش او بار دیگر صخره هادشت هاد- باغ ها و مزارع اطراف را میدید- بته های خار را با گله های زرد و درختان میوه را با خرگاه ها و خیمه های از شکوفه های سفید و گلایی و سرخ لام- گله گاوها، ربه گوسفندان، قالی سبز، سبزه گاه در برابر باد بیکسو و سوی دیگر چرخ میزد» مرغان خوشخوان سرغان خوش رنگ اشباه گنجشک ها در درختان بید - شرش آب آواز پرندگان و بوی سبزه و گل او را از خود بی خود میکرد. باین اندیشه ها او حق، حق گریه میکرد و داکتر تسلی اش میداد- داکتر دست کوچک او را در دست خود فشار میداد و میگوشتید استوار نگاهش دارد- هلن باز هم اندیشید بقیه در صفحه ۵۹

چیچک

صورت گرفت و لی بالاخره پارلمان انگلستان به اکثریت به نفع کشف جنز رای دادند و برای اینکار مبلغ (۱۰۰۰۰) پوند پذیرفته ولی آن را اجباری نساختند.

معرفی واکسین در امریکا بیشتر مرهون زحمات جان کوا کلی می باشد او فوراً نسخه ای از کتاب جنز را به دکتر بنجامین واتر هوز که او لین پرو فیسور فزیک در پو هنتون ها رو رد بود فرستاد. دو کتورس از خواندن کتاب آن را فوری در روزنامه به عنوان (کشف بزرگی در طب) بچاپ رسانیده از کوا کلی خواست تا شرح بیشتری برایش بنویسد. موصوف مایعی را که به آبله گاو آلوده شده و پس در هوای آزاد خشک شده بود در درون بو تلی به امریکا فرستاد. واتر هوز در سال (۱۸۰۰) او لتر ازهمه خانواده خود را واکسین نمود پس پسر دوازده ساله خود را مایع چیچک زرق کرد و برای اطمینان بیشتر او را در همان اتاقی قرار داد که مر یضی از چیچک رنج می کشید. ولی در هر دو مورد طفل سالم ماند و بگفته خودش «این بهتر از هزار استند لال است». در قاره اروپا اولین بار کشور اتریش در سال ۱۷۹۹ واکسین را پذیرفته و بدنبال آن کشورهای دیگر اروپائی

درین تصویر اتلاف چیچک در جنگ فرانسه پروس نشان داده میشود

می آیند. او لین بار واکسین به صورت اجباری در ایالت نیثی هس در سال ۱۸۰۷ رایج شد و بعد طی دو دهه اول قرن ۱۶ کشور های دیگر اروپا از این کار پیروی کردند. ولی انگلستان که مهد کشف واکسین بود تا سال ۱۸۴۱ آن را قانو نا اجباری ننمود. در هنگام جنگ فرانسه

پروس که هنوز واکسین در قشون فرانسه رایج نشده بود آنکشور (۲۴۴۰۰) نفر را بخاطر ایمنی مبتلا به مرض چیچک تلفات داد. در حالیکه در همین جنگ آلمان ها که واکسین را تطبیق کرده بودند (۲۷۸) نفر تلفات دادند. ولی مشکل واکسین در بین گروه های

اجتماعی نامنظم است که آن ها بنابر دلایل غیر علمی در برابر آن قرا می گیرند. در ۱۸۰۸ در لندن (۳۳۰۰۰) واقعه چیچک دیده شد که طی آن (۱۵۵۲۹) نفر تلف شد. اکنون به کمک مؤسسه صحتی جهان مشکل در برابر واکسین شدن زیاد از بین رفته است.

آنجا که شگوفه انار

لبخند می زند

بقیه صفحه ۲۱

نهاد که بقرار تقسیم برادرانه هر قبیله و کوچه بنام خود عمارت نمایند.

در وسط شهر که محل و مراکز سواق است گنبدی بزرگ و بقعه سترگ بنیاد نهاد و پس از اتمام باره و بروج و کندن خندق همه علما و مشایخ و سادات و فقرا و ایام را صلا عام در داده دعوت طعام فرمود و بعد از بدل انعام و صرف طعام همگان بدعی افتتاح پرداخته و شهر احمد شاه هشتم نام -

شماره ۳

نهادند. مورخین دیگر گویند که اعلیحضرت

موصوف شهر را شرف البلاد نامید اما عوام

نام قندهار را به آن دادند و برای تفریق از -

قندهار قدیم، قندهار احمد شاه می گفتند

امروز از عمر این شهر تقریباً ۲۱۰ سال سپری

میشود. مگر اکنون خارج از قندهار احمدشاهی

شهر وسعت داده شده و آبادی های فراوانی

در آن به آن آمد به طوریکه پس از کابل از -

بزرگترین شهر های کشور حساب می

شود.

دریاها:

ارغنداب از بزرگترین و مهمترین دریا

های قندهار است این دریا که از دره لومان

(کوتل معروف هزاره جات) سرچشمه -

گرفته و ازادی ارغنداب در خدمت آبیاری

اراضی زراعتی قرار میگیرد از پر فیض ترین

دریاهای کشور است معاونین ارغنداب -

عبارت است از دریای ترنگ، دریای جسی

غریزی و دریای دوری -

قندهار آب و هوای متغیر دارد از ماه حوت

تا جوزا هوا معتدل و نسبتاً خوشگوار و از ماه -

سرطان تا ماه میزان شدت گر می زیاد است.

از میزان تا قوس معتدل و از قوس تا حوت -

تفاوت است یعنی گاهی سردوز مانی گرم می

باشد.

در قندهار باغهای زیاد وجود دارد که منبع

بوی خوش و تازه شمرده می شود مگر قشنگ

کلیله و دلیله

الهام

آهنگ تبسم دردل صحرای پرازم
ساز تو دریفا که نوازنده من نیست

زیبای جاویدم و نو باوه سپا ب
اوخ که در آینه تار تو زشتم
چشم شیم و خیره به مپواره خورشید
تاصبح در اندیشه نو زاد بهشتم

نقش هوسم خفته در آغوش نگا می
شرم گنیم رسته به چشمان سیاهی
خشم سیم گم شده در ناله اندوه
برق نگیم خیره فرو مانده برای

ره میبرم آنجا که پسند دل من بود
ای شاعر نو خاسته - اندیشه دگر کن
یاجا مه لفظ از پی اندیشه بیاری
یا نقش خیال من از اندیشه بدر کن

من نیستم آن نغمه که از چنگ تو برخاست
من شعله ام - آن شعله که در جان تو نشست
من نیستم آن قطره که در پای تو افتاد
من ناله ام آن ناله که با جان تو پیوست
آن نیستم آن قطره که در پای تو افتاد

شعرم که به قالب دهر وزن نگنجم
شعرم که به جز این لفظ دگر نام نگیرم
در قافیه تاجند بزنجیر درایم
موجم من و در بر که ای آرام نگیرم

ای شاعر گمشده - به بیراهه چپویی
باقافیه تا چند نشینی به گنیم
همسایه مهتابم و هم بستر خود شید
در خانه ویرانه لفظت نشینم
سیمای دلای خیالم من و افسوس
بیراهن لفظ تو برازنده من نیست

زبان شکر

انتر غح نوایی

لطف بهار

دل من شد شاد از فصل بهار
چمن گردیده است شاداب و خرم
کنار آسمان رنگین و زیباست

شده تازه رخ گلشن ز شبنم

طراوت خیز باشد دشت و دامن
نسیم خوش وزد از گوی و برزن
شده بلبل ز مستی نغمه پر داز

گل سو ری ز ند آتش بدامن

غوا خوشبو و هم دلاویز
نسیم صبحدم گشته روان بخش
کنون لطف بهاران عام باشد

بهر جانب نموده عطر خود بخش

بهار امسال بیدخو شگوار است
چمن سرسبز و مشکین است و رنگین
به تعظیم نسیم نو بهاران

گل لاله فکنده سر بیا بیسن

شده چشمان دهقان سیر و روشن
ز لطف آسمان مسرور باشد
ببارد دایما باران رحمت

بلا از خرم من آن دور باشد

بچشم محتر افتاده است گل
بپای عیش آن خاری خلیده
همیشه سود آن آندر زیان است

دلش از غصه و غرت گلیده

تیره شبی

از : آصف فکرت

نمرا از تو پیامی
من غافل به خیال تو نشستم
به امیدی که بهار آید و آبی
گل و گلزار به بار آید آبی
گل و گلزار آید و آبی
لیکن افسوس بهار آمد و بگذشت و خزان شد
اتری از تو ندیدم
گل و گلزار به بار آید و آبی
خبری از تو نیامد
حالا باز خزانست
شده بالی که توفتی و منت هیچ ندیدم
ای دریغاکه بسی سال دگر بگذرد اما تو نیایی
دریغ از تو که رفتی

زندگی بپوشش به جز از تیره شبی نیست
ور بدن حال مرا زنده ندانی عجیبی نیست
ساخته بی بریا سم
مانده تنها و تنه است نه برگی و نه باری
نه شراری که بسوزد همه ذرات وجودم
نه ز تارم نه ز بودم اتری ماند و گویا که نبودم
نه بهاری که بمن باز دهد برگم و بارم
نه امیدی که به من باز رسد عشقم و یارم
به خدا زندگیم بپوش به جز تیره شبی نیست
و در بدن حال مرا زنده ندانی عجیبی نیست
خاطرات هست خزان بود که رفتی
نمرا با تو وداعی

ثروندون و مردم

بالا: منطقه ای که جشن روز او ل سال در آنجا بر گزار میشود.
پایان: در میله نوروز بازار چایخانه های سیار در دامنه علی آباد گرم
میشود خصوصاً اگر هوا ابرواندکی سرد باشد

بهار رنگ هادارد
رنگی از این رنگ هادر لا بلای
عکس ها و نوشته های مختصر این
صفحه بشما معرفی می شود

میله نوروز از میله های باستانی مردم ما

با آغاز سال نو، یکبار دیگر دامنه کوه سخی را جو ش و خروش د راغوش میگیرد. شاید هنوز عقر بهای ساعت آخرین دقایق سال کهن را اعلام نکنند که عده جشن نوروز درین جا آید و میگیرند.
صبح روز اول سال با بلند شدن «توغ باغم» این جشن تما شائی آغاز می یابد کابلیان شاید بارها د ر ین جشن شرکت کرده اند و خود میداندند که چهل روز اول منطقه میله چگو نه از مردم پذیرائی می کنند. این جاعده دور هم جمع شده چای مینوشند. آنجا عده ای دور هم جمع شده میسرایند. طفلکان «اسیک چو بی» سوار می شوند در حالیکه تازه جوان ها از بالای گاز های بلند پر وازدور و بر را نظاره می کنند. عده ای هم که خیلی بیکار اند بیازی های دگر می مانند «شله بازی» و امثال آن میبرازند.
اکنون که محیط کابل روز پر و ز برای رهپش مردم تنگ تر شده می رود دامنه کوه سخی جان هم دیگر محلی برای میله اول سال ندارد جز اینکه روی قبرستان ها آنرا بر گذار کنند و فروش های دوره گرد را اجازه بدهند که بساط شان را در این جا و آنجا روی زمین پهن کنند. خود دنی ها از شش کباب گرفته تارک کباب و همه درین جا بفروش میرسد. و اهالی شهر هم اگر تصمیم به میله آمدن بگیرند اقلاً یکی دو ساعت درین جا بمانند.

مهماندار سوار سیار چشم برامشتری است این روز چاینگ های پتره ای بیاله های (مویک شده) میز و چو کی شکسته و لق و لق و آبپولو هر قدر کثیف و آلوده هم باشد بکار آمدنیست و حتی به گفته صاحب سموار (جان آدم اس... جان آدم...) جای هم در هر چاینگ دهها باروری شمه «دم» میشود، مهمان صا حیطالع آنست که اول وقت فرا رسد. میله نو روز برای همه خواستنی است. برای شما که روز ها و شب های سرد و خنک د مستان را در کتج بخاری و یا کنار سندی سیری کرده و رلطان بغاطر هوای آزار، آ سما ن آبی و نسیم ملایم بهار ذوق میزند. برای اطفال که موقع میا بند آزادانه بیازی مشغول شوند و همچنین برای سما وار چی های که انتظار دارند، شیرینی آ میخنه با خاک سنگست مرمر، قند سیاه یا قیما نده سال پادوشمه و گیاه خشک دیگر را بعنوان جای در برابر شما بگذارند و بفکر خود غریبی کند و خوب غریبی ...

برای آنکه میله در هر گو شه با ساز و نوا چاق شود گرو پهای
از گستر سیار، سرایندگان هر سن و سال در خدمت همه، آماده هستند
اینکه ساز و آواز «سر» و «لی» را دریا ندارد به قسمت و تقدیر مستمع
تعلق میگیرد!!

خانواده ها در کنار هم روی قبرها نشسته و به شادی روح اهل قبور
سفره غذا پهن میکنند. خدا میداند صرف الغدیه و اطعمه بدین رنگ چه
کیفی دارد؟

از : اعظم رهنورد زریاب

پیرزنی که در انتظار بود.

وقتی از روبه روی خانه پیرزن گذشتم، مثل روزهای دیگری غمزه و الموده کنار ارسی نشسته نبود. از ارسی گپه، گپه، گپه مثل جاکي در گریبان دیوار خاکستری رنگ دهن باز کرده بود، دیدمش که در درون اتاق می جنبید. تعجب کردم و باخودم گفتم: پیرزن چه کار میکند؟

جوابی نیافتم. او درون اتاقش به کاری مشغول بود. من بی آنکه چیزی بگویم، به راه افتادم. ولی احساس کردم که پیرزن هم مرا دیده است. حتی شنیدم که چیزی گفت. رویم را که گشتاندم، دیدم سرش را از ارسی بیرون کشیده است. تقریباً بر روی کوچه خم شده بود. درین حال لبخند میزد. لبخندی حاکی از خوشحالی و امید. پرسیدمش: چیزی گفتی؟

گفت:

- چطور هستی دیوانه؟

احساس کردم که من هم لبخند میزنم.

پیرزن تکرار کرد:

- چطور هستی دیوانه؟

سرم را آهسته تکان دادم و گفتم: خوب هستم... خوب هستم. و با سر فرو افتاده براه خود ادامه دادم. درین حال به نظرم آمد که در آخرین لحظه در سیمای پیرزن تأسف و ترحم خواننده میشد. این حالت او به نظرم تازه بود.

بیش خود فکر کردم که او به چه چیزی رحم آورده. از چیزی متأسف است. به خیالم آمد که پیرزن دلش بمن سوخته است. گفتم:

- عجب!

و برگشتم به سوی ارسی پیرزن. دیدم هنوز در اتاقش تا بالا میرود. به کاری مشغول بود ندانستم چه کاری. لختی ایستادم. ولی او متوجه من نشد. سر انجام صدازدم:

- پیرزن!

به سوی ارسی آمد. چهره اش شگفتانه و خندان بود. پرسید:

- چه میگوی دیوانه؟

گفتم:

- تودلت بمن سوخته؟

جواب داد:

- ها.

پرسیدم:

- چرا؟

پیرزن گفت:

- تو آدم بیچاره یی هستی.

گفتم:

- راست میگویی؟

پیرزن جواب داد:

- ها تو آدم بیچاره یی هستی.

چشمش که بمن می افتاد، مثل آنکه گریه یی را صدا کند، میگفت:

- بیا، دیوانه جان بیا...

میرفتم به خانه اش. برایم چیزی میداد که بخوردم. من مشغول خوردن میشدم. پیرزن کنارم می نشست. سرم را که بلند میکردم میدیدم که گریه میکند. در چشمهایش تاریکی غصه موج میزد و در چینهای صورتش رنگ غصه میدوید و من همه روز از سرم می پرسیدم:

- چرا گریه میکنی؟

جواب میداد:

- من و تو چه آدمهای بیچاره یی هستیم.

مثل هر روز می پرسیدمش:

- چرا بیچاره هستیم؟

و پیرزن جواب میداد:

- تنهایی را میگویم... تنهایی خود مان

را...

از گپش خنده ام می گرفت. بر می خاستم و از خانه اش می برآمدم. به کوچه که میرسیدم، به ارسی نظر می انداختم.

پیرزن الموده و غم زده آنجا نشسته ناگهان من بخ زدم و به خنده در آمدم. می بود. من برای اینکه تسلیش داده باشم مدتی خندیدم. سرم را که بلند کردم دیدم صدا میکردم:

پیرزن به سوی کوچه خم شده است و مرا...

میتگرد. در چهره اش تأسف و ترحم آشکاری دیده میشد. خنده ام را بس کردم و پرسیدم: به نظرم می آمد که دیوار هم سختم را نمی - مگر توهم آدم بیچاره یی نیستی؟ پدیرد. از سادگی پیرزن خنده ام می گرفت. بدون آنکه تغییری در سیمایش دیده شود، افتان و خیزان میگریختم و آواز گود گان از دنیالم بلند میشد:

جواب داد:

- نی.

گفتم:

- پیش ازین که بودی. حالا چرا نیستی؟

گفت:

- برای اینکه من در انتظار هستم.

پرسیدم:

- در انتظار چه کسی هستی؟

جواب داد:

- خواهرم می آید. بعد از سالهای دراز

به دیدنم می آید. می بینی، من خانه را پاک

میکنم.

به نظرم آمد که پیرزن چهره اش به سبزه یی

دارد. فریاد زدم:

- احق!

و به راه افتادم. از پیرزن بدم آمده بود.

در گذشته اینطور نبود. پیرزن خوبی بود.

تنها زندگی میکرد. هیچ کسی نداشت جایسی

نمی رفت. کسی هم به سراغ او نمی آمد.

وقتی از زیر اوسیش میگذشتم، می دیدم

که کنار ارسی الموده و غمزه نشسته است.

کنار ارسی آمد. شاد و خندان بود. لباس تازه یی بتن داشت. به جای آنکه به من چیزی بگوید، کسی دیگری را از اتاق صدا زد. پیرزن دیگری کنار ارسی آمد. خشک و لاغر اندام بود. چشمهای شررباری داشت مثل اینکه میخواست همه را تهدید کند. از چشمهایش ترسیدم.

پیرزن چیزی به او گفت. زن دیگر لحظه یی با چشمهای شرر بارش مرا دید. سپس به خنده در آمد. پیرزن هم بخنده درآمد.

من صدازدم:

- چرا می خندید؟

جوابی ندادند. و همچنان می خندیدند.

پیرزن دستم را گرفت و گفت :

- بیا، بانو کار دارم .

فکر کردم که خوردنی میدهد . از دنیا لش
به راه افتادم . به خانه اش رسیدم و به درون
رفتم . پیرزن مرا به اتاقش برد . در آنجا
رسمانی را به دستم داد . پرسیدم :

- این را چه کار کنم ؟

گفت :

- مرا از چت خلق آویز کن .

گفتم :

- پس تو انتظار این رسمانی را داشتی ؟
پیرزن به گریه درآمد و زاری گنان گفت :
- مراحلق آویز کن !

از پیرزن پرسیدم :

- تو حالا دیگر تنها نیستی ؟

دست خواهرش را محکم گرفت و گفت :

- نی دیگر تنها نیستم .

به نظرم آمد که آوازش به دیوار خورد
و دوباره بسوی او برگشت به نظرم آمد
که دیوار هم گپ او را نمی پذیرد . و ناگهان
به قهقهه درآمدم . خندیدم و خندیدم . در میان
خنده خودم آواز خواهر پیرزن را شنیدم که
باخسوت گفت :

- دیوانه کثیف !

به نظر آمد که آوازش به دیوار خورد و به
سوی خودش برگشت . بلندتر خندیدم .
ارسی با صدای محکمی بسته شد و من آواز
کودکان را شنیدم :

- دیوانه جان دیوانه ... سرتوت بیدانه .
دیگر به سراغ پیرزن رفتم . دلم نمی شد
بینمش . می فهمیدم که او هم نمی خواهد
مرا ببیند . از او گینه به دل گرفته بودم .
همه جا که میرفتم ، میگفتم :

- پیرزن خیلی احمق است .

بسیاری از مردم ازم می پرسیدند :

- کدام پیرزن ؟

جواب میدادم :

- همان پیرزنی که دیگر تنها نیست .

ویک روز هنگام غروب که از کوچه یسی
میگذشتم ، آواز افسرده و شکسته یسرا
شنیدم که میگفت :

- دیوانه جان ، دیوانه جان ...

روبرم را گشتاندم ، دیدم که پیرزن است
قامتش خمیده بود و همان تاریکی غصه در
چشمهایش موج میزد . چشمهایش پر اشک
بود . به نظر آمد که آن تاریکی غصه را
شست و شو میدهد .

ایستادم . پیرزن آرام آرام نزدیک آمد .
پرسیدم :

- خواهرت را چه کردی ؟

با آواز غمزه و نومیدی جواب داد :

- رهایم کرد و رفت .

گفتم :

- چرا رفت ؟

پیرزن گفت :

- نمی دانم . رهایم کرد و رفت . پرسید
که پسه ها یم کجاست . گفتم که ندارم
و او رهایم کرد و رفت .

به نظرم آمد که آواز پیرزن به دیوار
خورد و به سوی او برگشت . به نظرم آمد
که حتی دیوار هم گپش را نپذیرفت . من
به خنده در آمدم . بشدت می خندیدم .

پیرزن پرسید :

- چرا می خندی ؟

گفتم :

- تو تنها هستی .

پیرزن گفت :

- ها ، کاملاً تنها هستم .

من گفتم :

- پس تو در انتظار این روز بودی ؟

شماره ۳

وزاری گنان میگفت :

- مراحلق آویز کن ! ... مراحلق آویز کن !

و من بلند تر خندیدم . پیرزن همچنان
رسمانی را به دست داشت . از د نبالم
می آمد و زاری میکرد . به نظرم آمد که آواز
های هردوی مان به دیوار می خورد و به سوی
خودمان برگردد .

به نظرم آمد که دیوار هاهم آواهای ما را
نمی پذیرد . و بعد آواز کودکان را شنیدم
که بلند بلند میگفتند :

- پیرزن دیوانه شده ... پیرزن هم دیوانه
شده .

(پایان)

اینجا کلمه سرشکمه

مترجم ژوف بین

نابین ایلدیف بلغاری

ما موریت اجباری

بابی صبری تما م انتظار ملاقات مرا می کشید.

بعضی امواج آن از پس نا آرام بود خیز و جست می انداخت. این ناراحتی هاتما مابه خاطر بلع و جود نا زک و نفیس من بود جلایش این امواج مرابید چشمان (شیر اوبرف) مانند معاون صاحب انداخت.

تماشا چیا ن از پایین اشلاق میزدندو - منتظر بودند که چه وقت خودم رارها میکنم. - (چه باید بکنم) نزد خود فکر کردم.

(زندگی بدی نگر شتا نده بودم دو طفلی بهجامعه تقدیم کرده وآنها را راه رفتنی ساخته بودم قرصهاو پیشکی ها بیکه از اتحادیه گرفته بودم باکمال امانت داری بموقع ادا کرده بودم.

خداحافظ دوستان و اقاربم) - اشکهای که کنار دهنم سرازیر شده بود قور ت کردم و پانیم رادر خلا گذاشتم.

بقیه در صفحه ۵۴

عزیزم. علوانانو همیشه دقت و توجه کلکتیف رابخود جلب خواهی کرد و همه بتو ارادت خواهند داشت. چقدر ناپسند است اگر توست موافقه نکنی... چشمان معاون صاحب مانند (شیر اوبرف) بلبل میکرد و پایین وبالا می شد و باز پشت پلک ها یش پشان میگشت.

آهی کشیدم و گفتم:

ساین خو پاست که انسان باو جود بیکه احساس میکند کلکتیف تو چه خا صی به او دارد به اعماق اجبار فرو میرود و با مرگت پنجه میدهد.

فردای آروز بالای تخت دایف قرار گرفته بودم به طرف پایین نظر انداختم کم از کم پنجه صد ششصد متر به نظر م آمد. و در -

پایین صفحه آبی بحیره سیاه قرار داشت که

(دایف) و تو دو پای رادریک موزه کرده یی و میگوی شناسی توانم. تمام کار تو فقط چند تابه ای راحتو میکند. چشمها یست رامی بندی. گوش هایت راما نکشت اشاره و بیشت رابا انگشتان گو چک بسته میکنی... به نمایندگی ازماو بخاطر وظیفه ای که از ماچو سپرده شده خود را از تخت دایف بریزرها می کنی.

سرها کردن کار مشکلی نیست ولی عداوت آنچطور کنم. من در بین آب قراومیکرم و اینهم بحیره است شما میدانید من چه میگویم.

معاون صاحب عینک هایش را کشید و در حالیکه مستقیما بطرف من نگاه میکرد گفت: سابتو اعتماد کرده ایم و یقین داریم که از عهد اینکار بدر می شوی جرئت داشته باش

معاون اتحادیه تری تری بطرفم میدید چیزی زیر زبان میگفت. از من دور میشد و باز هم نزدیک میامد. نفس عمیق می کشید و چشهای پیشانی اش را چندین بار چمک کرد و با لا خرو به قیصله ای رسید. چند سرفه ساختگی سرداد و با آواز بلند و جدی گفت:

بیلی. و شما ایلدیف. بلی شما فردا صبح باید به (وارون) بروید: آنجا سابقه دایف و آبیاری است فهمیدید.

فهمیدم. فوراً این جوا بردادم و به تعقیب آن علاوه کردم: و من آنجا چه باید بکنم؟

شما باید شخصا در مسابقه اشتراک - تمایز و ما را مدافعه کنید.

- دفاع از چه؟ منظور تانرا نفهمیدم. - بسیار ساده. تو باید دفاع کنی ما تمام اشخاص اتحادیه مامور - کردیم و به همین نتیجه رسیدیم که این اعتماد را بتو واگذار شویم.

فردا صبح کت کنو آنچه مادر باره تو فکر می کنیم به اثبات برسان علایق کلکتیف رادفاع کن!

سوچرا این علایق راشما شخصا دفاع نمی کنید. من...

- چه (من) ... (من) میکنی لازم نیست - اینک بزنی. حیا و انسانیت راباید فراموش کرد. بخاطر بیایور که چگونه از خواندن مقالات راجع به علم کیبریسیتک سر باز زدی و از کنفرانس ها بیکه راجع به دینامیک فضایی و روانشناسی بود گر یختی و حاضر نشدی اشتراک کنی همواره گفتی (من نمی دانم. من نمی فهمم...) من بمن. ... (من) و در رفتن به سمپوزیوم افتتاح اسرار اجرام چقدر مقاومت از خود نشان دادی. در صورتیکه از عهد این کار به درجه اعلی بدر شدی. - آنجا خوبایدگپ میزد موی اینجا باید در آب ببرم.

حال معاون صاحب از کلمه (تو) به (شما) انتقال نموده گفت:

شما میدانید جناب محترم که چه می گوید.

فهمیده ام فهم ولی شما نمی توانم. و حالا به کلمه (تو) دوستانه می گذرد.

- به شنای تو کی احتیاج دارد من به زبان بلغاری بتو می گویم که مسابقه دایف است

بهار آمد و بازار خرید نهال گرم و گرمتر می شود. آیا نهالیکه اینطور عرضه می شود (گرفتن) آن ممکن است ؟

اوسنی ادب :

رشتیانی سپرلی

داخل داسپرلی راته رشتیا رابنکاره کیری
 د زده دپره دڅوله کی می مو سکارا بنکاره کیری
 گلونه خوهرگالی په دی غرونو داوری
 خو داخل په زږگو کی بنکلا رابنکاره کیری
 دننگ د دشت سرمستو لیونو زیږی درباندي
 دځوان مجنون تندي کی می لیلی رابنکاره کیری
 خټکه لوانغر او نیلاب دواړه دی لوگی کسره
 اټک کی دی بیرغ دلوی بابا را بنکاره کیری
 اجمل خټک

متصدي : زهس

د پسرلي سازونه

سپرلي د عشق سازونه وغږول
 په ځمکه شنه فرشونه وغوړيدل
 دنيا له مستو ر تگينو ډکه ده
 دمست کاروان قافلي وخوځيدی
 زږونوکی خوانی هیلې وپاړيدی
 مینان یو بل ته نږدی شول سره
 پیغلو د خیاله سنگارونه کړی
 کړی وږی دخیاله زانگی سره
 سپرلي و غږاوه ساز د میني
 هره خواښکاری رازاوتیاز د میني

(شرفیاد)

زه مادامید گله!

ای زما دسترگو نوره
 ای زما د زړه سروره
 ای زما دتخیل ددنیا لمره
 دنشی تمه لرمه ستا دسروشونموله جامه
 ناخبره یم ښکیل سوی
 ستا د زلفو زولنو کی
 شپې او ورځې تیسرومه
 ستا دوصل اند پښتو کی
 ته ډیوه زما دژوندی
 ته می گل د امیدونو
 ستا د مینې نیالکی پالم
 دسرو اوښکو په رودونو
 لاس د مینې ماته راکه
 چه گلزار ته سره ولاړسو
 دگلونو په خنداکی ددنیا غمونه هیڅکړو
 دخوښیو په جهان کی
 دسپینلو آرزوگانو کور کی جوړ کړو
 زده می غواړی ددښکاره کم
 دا د مینې پټ رازونه
 دا سر کښه امیدونه
 مو جفا دروزگار کوره:
 درته سم ویلای شم
 نو زما دامید گله
 په کتوکی درته وایم:
 لاس د مینې ماته راکه !!

عنایت الله محرابی

لرغونی ادب:

د گل اندام ملاقات

الهی د محبت له څمه بجام را
 تیاره شپه دیلتانه په مارها کړی
 دسرو شونډو د آشنا له پرکته
 لکه څاڅکی دښمن په سرو گلونو
 ډیرناکامی په هجران کی دی ما کړی
 چه یی ښکلی دکشمیر په درپراته دی
 پخته می دخپلی مینې ومانښام را
 زردیدن دهغه یسار ماه تمام را
 خوږ دښېدو دښکرو په دود گلان را
 په ژواکی ملاقات دگل اندام را
 په یاری کی دآشنا دوصل کام را
 زر وصال دهغو ښکلیو ما اکران را

چی لنت پښکښی اول ستا ددیده اړوی
 مانعیم له دجنت هغه انعام را

میانعیم متی زی

تريستان او

ايزوت

درېمه برخه

بزرگواره؟ نه غواړې چې خپله مير من په اور کښې و سوړوې؟ دغه کار که ستا په نظر عدالتی وی نو لږه سزا لری که نه وغواړې نو زه به در ته ډیره سزا دوو بنیم چې هم سزا وویښی او هم ژوندی پاتی شی چې دغه سزا به د ستم نه ډکه وی او هره شنبه به د مرگ په ارزو وی.

بزرگواره! زه سل ملگری لرم (ايزوت) مونږ ته راپلاسې کړه او زمونږ په خاطر یې وبخښله.

هغه په دی تجویز زیات خو شاله شوله داس نه راښکته شوه (ايزوت) لاس یې ونیوه او په جینو یې شروع وکړه او زیات ته یې کړه:

هغه رحم راباندی وکړ او زه خوشاله یم چې داور په سرو لمبو کښې وسو زیرم او بیا هم خواش کوم چې ما وسو ژوی.

هغه (ايزوت) (دیون) ملگری ته وښکاره او دوی ايزوت په هغه لاره روانه کړه په کومه چې ترستان را روان دی. ترستان چې په خنگل کښې پټ دی په آس باندی سپریږی او (ايزوت) ددوی دډلې نه تښتوی دغه دوه مښان دخه تکلف او لاری و هلو نه وروسته په یوه خنگل کښې ننوړی، دوی دواړو د خنگل دڅښ او خاشاکو نه خاتنه یوه کووله جوړه کړه او خپل ژوند یې په نیاده توكه له سره شروع کړ. په خنگل کښې ددوی استوگنه داسی معنی لری چې دوه پښو وړه مرغی دښکار بانو له لاسه نا اراکه شوی وی

سره لیری دی نو دخان سره یې وویل: سخدا یا .. خمشی گورم آیا دوی د مرگ لیاقت لری؟ په دو مړه وخت کښې چه دوی په دغه کوډله کښې ژوند کوی که ناپا که مینه یې سره درلودله نو دغه تور به یې په منځ کښې ایښی وی او په دی هرڅوک نشی پوهیدلی چې سپینه توره ددوی دواړو په منځ کښې دملکت ضمانت کوی. که چیری یې ناپا که ژوند نه و سره کړی، زه دوی نه وژنم خو داسی کوم چې دوی له خو بانه پور ته شول نو باید وپو هیری چې دوی می یوځای سره ویده لیدلی دی، او په مرگ باندی یې نه یم راضی شوی داځکه چې خدای ور باندی رحم کړی دی.

ايزوت دو حشت ناک خو بانه راپورته شوخو سینه بندیدی ترلی و او ترستان غوښته چې خپله توره په لاس کښې واخلي خو دطلابی قبضی نه ور ته معلوم شوه چه داد پاچا توره ده دایزوت په خپل لاس کښې همدغه راز دمارگ کوته ولیدله او چیغی یې کړی.

سوی خدایه بیاد هغه لاس ته ورغلو. ترستان وویل - بلې زما توره یې وپړی ده او اوس به بیرته راوگرځی او مونږ به دا ورپه سرو لمبو کښې و غورځوی، څه چې و تښتو:

په هغه ورځ (گورو نال) سره د خنگل دغاړی نه را و تښتیدل او دمیښی نه یسی شکنجی او فشارونه ولیدل، ترستان به د خان سره اندېښنه کوله داویره نه وه چې هغه خوشی کړو زما تور به یې اخستی په داسی حال کښې چې مونږ دواړه سره لوڅ پراته او په خواږه خوب ویده او زمونږ د خان اختیار دده په لاس کښې ونو مرستی ته یې څه اړه درلوده ده کولی یې شوی چه مونږ دواړه ووژنی. آه، ای زما پلاره ز مونږ تښته دډارنه وه بلکه دشفقت څخه یې سرچینه اخستله. له دی خبرونه یې وروسته مزل ته دوام ورکړ ترڅو (اوگرن) ته ور سیدل، - (اوگرن) ناست واوکتا ب یې لوست ترستان ورته په مقابل کښې گوڼه وو هله او ویسی وویل:

ای (اوگرن) وروره چې مونږ دظلم نه را تښتیدلی یو زمونږ سره مرسته وکړه او په دغه بدو ورځ کښې د همکاري لاس را او ږدکړه. ده ډیر وژدل او دخواست لاسو نه یې پورته کړل او داسی دعا یې وکړه.

دغه دوه مښانو ماته ښاه راوړی ده ته توفیق راکړی چې ددوی دغو پښتنی سره سم مرسته ورسره وکړم. ددی نه وروسته یی ترستان او ايزوت ته نصیحت وکړ او د ترستان

له خوا نه یې دپسلا کیدو په ترتیب سره یو لیک هغه ته ولیکه او ویی ویل چې دا کاغذ به خوک هغه ته ورسوی.

- زه یې خپله وپم. نه ته باید دغه سخته لپاره تعقیب نه کړی زه په خپله ستا په غوښی ځم او دغه ځای خلک ډیر ښه پیژنم

- پرېږده چې زه په خپله په دغه لپاره لا پشم او ایزوت به ستا په کور کښې پاتی شی څنگه چې شپه ده خنگل ته راښکته شو او (گورو نال) سره یوځای روان شو څو کوم وخت چې د (تښتول) دروازی ته ورسید (گورو نال) نه جدا شو.

(ترستان) دخندق نه پوری ووت او ښار ته داخل شو. او برابر هغی گوټی ته لاړ چې هغه پکښې ویده وو ورنژدی شو او په آرامی سره یې په هغه غروکړ هغه له خوب نه پورته شو او ویی ویل:

- داڅوکی چې په دی نیمه شپه ماته ازار راکوی.

- بزرگواره! زه ترستان یم درته می کاغذ راوړی دی ویی لوله او خواب یې راته ولیکه او دسری دروازی به سړی خوند کړه. هغه بیرون راووت اوڅو خلکی یې دخان سره وویل - ترستان - ترستان ترستان زما زوی خو ترستان تښتیدلی و.

نیمه شپه ترستان دښار دروازی ته خان راوړساده او دلیک خواب یې تر لاسه کړ او هغه یې دخان سره (اوگرن) منطقی ته یو وړ یومیرزا ورته لیک ولوست پاچا دخپلو مامورینو په مشوره په دی راضی شوی و چې «ايزوت» بیا قبوله کړی خو (ترستان) ته به ددی اجازه نه ورکوی چې سرای ته داخل شی او ترستان باید تر دریو ورځو پوری (ايزوت) هغه ته وسپاری او نورو ددغی خاوری نه تښته وکړی.

ترستان وویل: خدایه داځه ماتم دی چه زه دخپلی محبوبی څخه دتل دپاره جدا شم اوس به له دی چه ژوند ته خاتمه ورکړم بلکه کومه چاره نه لرم ای زما گرانی محبوبی زه به خپله گوته تاته دښانې په توگه درکړم اودا به تر ډیر ه پوری ساتی اوزما یاد به ورباندی ژوندی کوی، او که ستاله خواهر څه ماته خلکو ویل باور به نه پری کوم ترڅو دگوټی ښه یې نه وی راوړی.

په دی وخت کی دواړو سره یوبل ښکل کړل او ډیر زیات یې وژول.

هغه امر کړی څه ټول خلک دی خبرشی چه (ايزوت) سره زما دپخلا کیدو په نسبت دری ورځی جشن ونیسی ښځی اونارینه ټول به ډیری خوشحالی سره د جشن منطقی ته

- ای گرانو میلمنو! داد بر تانی هیواددی
چه (دولک هونل) زوی ورباندی حکو مت گوی
لده نه مخکینی دغه هیواددیر بنگلی و خو
«کنت ریول» دیر خراب گری دی.
تریستان وویل.
- وروره تاسی ولی کنت ریول دومره له
نظره غورخولی یی.
ای گرانه (کنت ریول) «دولک هونل» دلاسی
نیالگی دی (دورا) یوه لور لری چه دنورونچونو
نه پیره بنگلی ده او «کنت ریول» غواپی چه هغه
په خپل نوم گری اوپه دی لپاره کتبی یی
دزیات زورنه کار واخیست چه دیر خلک
یکینی مره شول تریستان وویل.
- آیا (دولک هونل) لاوس هم کولی شی چه
دجنگ په میدان کتبی مقاومت وکړی.
- پیری جگری یی تیری گری دی او پشایی
چه زور یی خلاص وی او چندان مقاومت ونه
شی کولی، دوی سره جلا شول او تریستان (په
کارهر) باندی حمله وروپه اوددشمن سره په
جگړه کتبی یی (د کاهران) سره زیاته مرسته
وکره
اوله لاسه وتلی خایونه یی بیرته تر
لاسه کړل او دوی دواپو یو تر بله سره
د دوستی لاسونه ودرکړل.
کا هرون خپل پلارته وویل:
(نوریا)

راوړلی شم. زما محبوبه پیره لیری ده او
د حال احوال څخه یی اطلاع نه شم تر لاسه
کولی نه یی احوال راځی اونه یی لیدلی شم
اوداسی بنگاری چه زه یی له یاده ایستلی یم
اونور دغم او دردنه غیږیل مسلک نه لرم.
هو تریستان، بشار په بشار گر خید تر څو
یوه ورځ یی خان په برتانیه کی ولید دده په
څنگ «گورونال» چه دده وفادار ملگری و خپل
آس خفلاوه اودیوی ویرانی دبتی نه تیر شول
په هر څی کتبی به یی کلاکاسی وړانسی او
ځمکی به یی شاپی لیدلی ترڅو یی یوسپین پیری
سری ترسترگو شو اوسپین پیری ودر ته
ووېل

راټول شول په دغه ټاکلی ورځ تریستان دایزوت
سره په څنگل کتبی آس خراوه په ځایی توگه
دواپه دڅنگل نه راووتل او ویی لیدل چه مارک
دزیاتو خلکو سره یوځای دڅنگل په لور روان دی او
تریستان وویل، ټول زمونږ په لور روان دی
اومونږ ته دخبرو کولو وخت هم نه میسر پری
ته او خدای ایزوت که کوم وخت می کوم
لیک درواستا ونه همغه کار به په همغه
خبر سرته رسوی.
- ای زما گرانه تریستان داچه زه ستا دغه
زه ردی گوته کورم نوهیڅ قدرت زما په
مخکینی خنپونه نه شی پیدا کولی دوی دواپه
سره دڅنگل په غاړه روان واوځیری یی کولی
په تریستان باندی مینی غلبه وکړه او ایزوت
یی په غیږ کتبی ونیوله او ایزوت ورته وویل:
- زه یوازی یم او دبد بینو خلکو نه زیاته

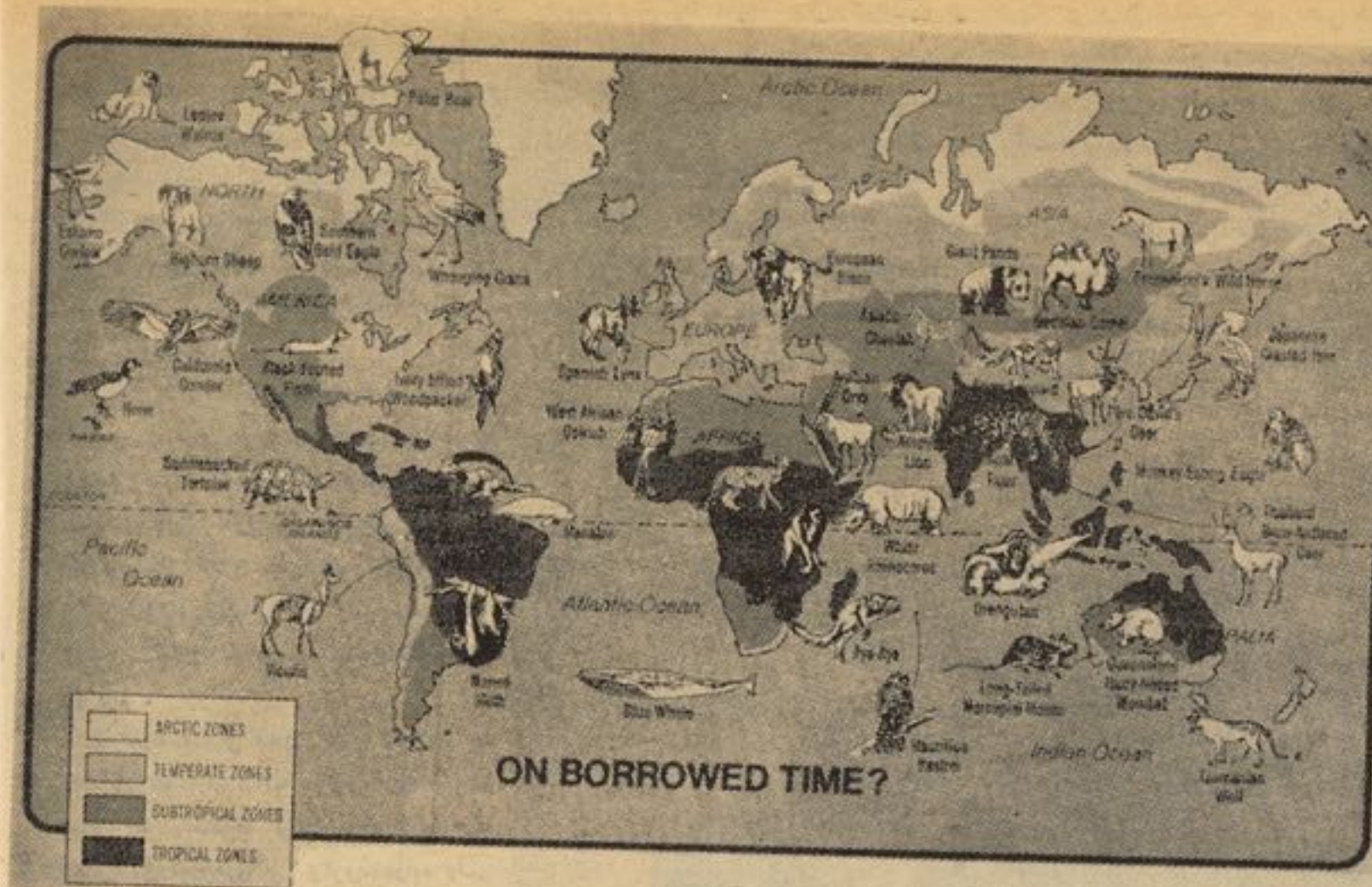
د پیری

- گرانه ملگری زه داسی څوک نه وینم چه
ناته دی څه آزار شاته درکړی اوهغه څوک
چه تاته په بده سترگه گوری نوهغه اړومرو زما
دشمن دی اورانه دی ډډه وکړی. دواپه دلسی
سره یو ځای شوی اوپه یوبل به یی آفرین وایه
اوپه دی برخه کتبی تریستان وویل. زه د پلا یی
ویستانو خاوند «ایزوت» پاچاهه سپارم او
نور دایزوت لوری ته ورغی اودهغی سره یی
خدای پامانی وکړه دغودواپو مینانو تر پیره
پوری سره وړل دپاچا زپه ورباندی وسوزید
نویی مخ (تریستان) ته واپاوه او ورته یی
ووېل:

- په دغه مفلسه اوتاداره وضع باندی چیری
ځی. زما دخزانی نه چه هرڅه وړلی شی ستا
په واک او اختیار کتبی ده تریستان مخ ورواړا وه
او ورته یی وویل زه ستا دخزانی نه نه دینار
غواړم اونه بل څه لکه څنگه چه تاته فقیر راغلی
یم همدغی فقیر بیرته ځم په خپل آس
باندی سپور شو اوپه یوه رپ کی ددوی له
سترگو پناشو. ایزوت ترهغی ورته کتل تر
خوبی سترگو ورپسی بنگار کاوه.
تریستان (گال) ته پنا یووړه او هلته (دولک)
له خوا دیر بڼه استقبال شو اودده په خوشحالی
کتبی یی دهیڅ ډول فداکاری څخه غاړه نه
غړوله خوا داچه (تریستان) زپه دخپلی محبوبی
سره لاپنو نه به حادثاتو ځای ورکاوه اونه به
خوشالیو اودعوتو نو! دغو دواپو مینانو ته
نه ژوند معنی درلوده اونه مرگ! مرگ او ژوند
دواپه ورته یوشان بنگاریدل. تریستان به
دخپلی بدی ورځی نه په څنگل سیند اوتا پگانو
کتبی مرغیده دوه کاله یی په غم او اندیښنو
کتبی تیر کړل. د (گورنواي) نه ورته هېڅ
خبر او اطلاع نه رسیدله.

په دی وخت کتبی ورته ثابته شوه چه
(ایزوت) په خوشالیو اخته شوی او خپل
«تریستان» یی په یاد نه دی پاتی شوی
په همدغو چرتونو کتبی به ژوریده، ژوریده
او کړیده، او وویل به یی چه زه یو دیر لویدی
انسان یم ددغه زپور توب نه څه گټه لاس ته

نقشه دنیا با حیوانات مهم که نسل آن در حال انقراض است

ترجمه: کاوشگر

نسل حیوانات و حشی در سرانتهیب انقراض

غلف خوار از خانواده شتر که به صورت و حشی در کوه های اندلس و لطف دارم) در کوه های اندلس و پیر و زندگی می کردند و اکنون به تعداد پانزده هزار باقی مانده است هر یارد مربع پشم این حیوان هفتصد دالر ارزش دارد. در سال ۱۸۰۰ هیات استثنائی لیوس و کلا رت در کالیفورنیا تعداد زیاد کرکس امریکایی را دیدند که اکنون بیش از پنجاه دانه باقی مانده است.

این ها نمونه های کوچک جنگ انسان علیه حیوانات و حشی و غیر مستقیم علیه محیطش می باشد. یکی از علت عمده انقراض نسل اینگونه حیوانات شکار است که قانونی یا غیر قانونی صورت می گیرد. و تهدید دیگر ضرورت روز افزون بشر برای زیر کشت آوردن زمین است که مسکن حیوانات و حشی را در روی زمین از بین می برد. و بدنبال آن انکشاف باغ های وحش، تجارت حیوانات خانگی و تقاضا

شتر مرغ افریقائی

در هانگانگ، بسیاری سیاهان برای چشیدن مزه گوشت بسیاری پرندگان را در چون مرغابی چینی، پشک آبی و آهوی مخصوص آنجا هجوم می آورند. بسیاری نمونه های کمیاب پلنگ رو به انقراض اند. در جنوب شرق آسیا بسیاری حیوانات را برای تجارت به مقاصد مختلف شکار می کنند. در میدان های هوایی بین المللی هر هفته پوست حیوانات کمیاب و حشی بغرض فروش صادر و وارد می شود.

سال پار، تولید گران سلسله فلم های تلویزیونی بنام «تولد آزاد» مجبور شدند تا قفس های شیر را از کالیفرنیا به ایستگاه خط آهن ناواشا در کینتیا بیاورند. جایکه ۶۰ سال پیش با شندگان انگلیس از ترس غرش صدها شیر شب خواب نمی شدند. در هند هفتاد تا هشتاد سال پیش در حدود چهل هزار پلنگ بنگالی وجود داشت. اکنون به سختی به دوهزار می رسد. در گذشته بیش از پنج میلیون و یکصد حیوان

در جنگل های واقع سر حد شمالی کینیا، شکار چیان با اسلحه سبک سفر می کنند آنها با خود فقط خنجری همراه با چای و کمی شکر و هم امکان را رد کمی زهر حمل می کنند. اکنون نسل یوز پلنگ و پشک های بزرگ و حشی از این سرزمین رخت بر بسته و فقط تعداد کمی فیل باقی مانده است آنها فیل را فقط بخاطر عاج رازش شکار می کنند. زیرا یک جفت عاج یا دندان فیل هم اکنون در هانگانگ به ۲۸۰۰ دالر سودا می شود که در آنجا از آن اشیای کوچک برای سیاهان می سازند.

در خلیج سنت لارو نس کا نارا، شکار چیان در هر بهار به جستجوی خوک آبی نوزاد که پوست آن برای کلاه و یخن بکار میرود، براه می افتند این یک سو داگری کریه و در آور است. چو چه های خوک آبی را با چوب می زنند تا جان بدسد و سپس آن را پوست می کنند. در برخی موارد چاقوی تیز برای پوست کردن پیش از آنکه حیوان بمیرد به پوستش راه می یابد. مادر خوک آبی را هنگام کشتن و پوست کردن دور می زنند. در بسیاری مواقع این مادران پس از رفتن صیادان برمی گردند و جسد بی پوست نوزادان شان را می بویند.

در اندونیزیا، شکار چیان برای صید او رنگ او تان از همان شیوه و حشیانه و ظالمانه کار می گیرند. آنها مادران را به گلوله می بندند تا چو چه های که از آغوشش می افتد بگیرند. و لی بسیاری از آنها هنگام افتادن از درخت می میرند.

جوجه لک لک که تازه از تخم برآمده است

در کینیا فیل را برای بدست آوردن عاج شکار میکنند

یک گروپ گو سفند و حشی امریکایی

مثال تظا هرات علیه شکار حیوانات در امریکا

برای تحقیقات علمی می آید. کتاب سرخ انجمن بین المللی حفظ طبیعت و منابع آن که بتازگی در سوئیس به نشر رسیده می نویسد که بیش از هزار نوع حیوان وحشی در حال از بین رفتن اند. در بین آنها پلنگ بنگالی و سایبیریایی کوریلای کوکولی، خرس مکسیکویی بز کوهی، شیر آسیایی، پرندۀ بنام آی، آی می باشد که در مدغاسکر زندگی می کند، گوزن تایلندی واسپ پرز و اسکی می باشد. ولی گفته می شود که حیوانات کمیاب در مغلستان بخوبی نگهداری می شود. خطر سقوط نسل حیوانات اکنون بحث داغی را بوجود آورده که چطور و به چه وسیله جلو این انقراض را باید گرفت. بحران غذایی جهان و اقتصاد تو فان زده غرب این سوال را پیچیده تر می سازد بر خسی از طرفداران حفظ نسل حیوانات روی بخش زیبا شناسی و اخلاقی موضوع فشار وارد می کند. توماس لوف جوی عضو انجمن دانشمندان برای حفظ نسل حیوانات و حشی می گوید: «اگر کسی یکی از آثار را میراند از بین ببرد همه فریاد می کنند که یک اثر زیبای هنری از بین رفت ولی در برابر از بین بردن حیوانات

که مکمل زیبایی طبیعی اند خاموش می نشینند.»

برخی از دانشمندان نظر عملی تر دارند آنها ارزش علمی و زمین شناسی حیوانات و حشی را ارائه می دارند. ریچارد وان گلدر عضو موزیم تاریخ طبیعی در امریکامیگوید: «با از بین بردن نوع حیوانات و حشی، ما منبع دانش را از بین می بریم. زیرا حیوانات تابلویی از میلیون ها سال تجربه و تطا بق بامحیط اند» بسیاری از دانشمندان عقیده دارند که حیوانات کلیدی شناسایی بشر و محیطش هستند.

ولی همچنان که بحث روی این مساله جریان دارد، ویرانی و از بین رفتن حیوانات بدون شناخت سرحد ها جریان دارد. در واشنگتن این عقیده وجود دارد که پانداچینی در حال از بین رفتن است. در آسترا لیا شکار گرگ تا سما نیایی بیداد می کند. در تایلند شادی دراز دست بنام گیبون به شدت کاهش یافته است.

در امریکای جنوبی، شکار و از بین رفتن مساکن حیوانات و حشی لشکری از این حیوانات را از بین برده است.

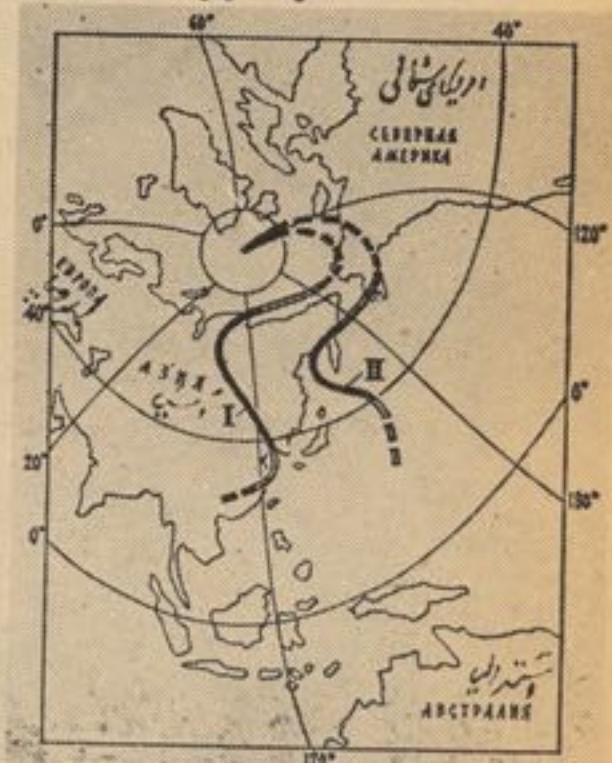
بقیه در صفحه ۵۴

زمین قشر خود را تغییر میدهد

قطب های مقناطیسی سیاره زمین چندین مرتبه موقعیت خود را تغییر داده اند . سرعت حرکت بر اعظم ها از دو الی شش سانتی متر در سال تعیین گردیده است .
دانشمندی صدسال قبل فرضیه ای را مطرح کرد که خشکه های نیم کره جنوبی سیاره زمین یکی بوده است . نظر به عقیده دانشمندان امروزی پیدایش او قیا نوس جدید ممکن می باشد .

وجود آمدن کانا لهای عمیق قوس های جزیره نما و سلسله جانی به همین قسم که نشان داده شده است صورت میگیرد .

منحنی (قطب های سرگردان) که نظریه معلومات پالتو مقناطیسی برای اروپا و امریکای شمالی «۱» بدست آمده است اگر هر دو بر اعظم با هم وصل شوند ، منحنی ها با هم منطبق خواهند گردید .

جهان در حال حرکت و تغییر است آرامی و غیر قابل حرکت نسبی است این راهمه ما میدانیم مگر در کواقی موضوع مشکل است . همیشه ما این قسم درک میکنیم که هر چیز خاتمه می یابد ، انجام می یابند برای همیشه برقرار می باشد درازمه بسیار سابق برای انسان سیاره زمین تزلزل ناپذیر معلوم گردید . مفکوره گالیلیه و -

به بسیار سرعت رشد و تغییر می نمایند . فقط در دو دقیقه اخیر فلم انسان پیداشده و تاریخ تأمین و پیشرفت بشری با واقعات گوناگون مزین بوده است .
دو صد میلیون سال قبل خشکه پانگیا یک گانه خشکه در زمین بود انشعاب کرده و - پارچه های آن از همدیگر جدا شده و بهر طرف افتیده و بر اعظم های امروز رابوجود آورده است . بر اعظم ها بحر کت خویش ادامه میدهند ، آنها از همدیگر دور شده و با همدیگر تصادم می نمایند . این فرضیه هنوز نیم قرن پیش گفته شده بود مگر در سالهای اخیر این فرضیه عموماً میت پذیرفته شده است .
اسم مو لف این فرضیه در بین یکمده - دانشمندان دیگر مانند جان فرانکلین ، رابرت سکا ت ، و لادیمیر روسا نف ، الفرید وینگر قرار گرفته است .
دانشمند آلمانی پرو فیسور الفرید وی گینز در پایان سال ۱۹۳۰ که بهشت آن باوج خود رسیده بود تمام مطبوعات جهان یک تلگرام غم راجع رسانیده (ویگینز و رفقای آن در صحرا ی بیخ بندان راه را گم کرده اند) این حادثه در گرین لند و قشقه وی پنجاهمین سال تولد خود را جشن گرفته بود صورت گرفته .
الفرید رابالعموم بنام عالم ژئو فزیک یاد می نمایند حیات این انسان با واقعات زیاد مزین می باشد .
لیکن داکتری خویش رادرف شق استرونومی بدست آورد . درین علم دانشمند عمر زیاد خویش را صرف کرد و توانست در شقوق مترو لوزی ، ژئو فزیک و ژئو لوجی اثرات علمی از خود باقی گذارد زندگی این دانشمند با واقعات زیاد غنی می باشد . در رصد خانه ابرو لوزی با برادر خود گورت یکجا کار کرده و پرواز های منظم رادرف با لو نه ای هوایی انجام میدادند . در یک وقت آنها مشغول رهای - خویش در هوا بوده و برادران باین فکر نبودند

که ریکارد جهانی را قیام کرده اند . آنها در هوا پنجاه و دو ساعت باقی ماندند . در نتیجه پروازها کارهای علمی (تر مودینا میک اتومو سفر) به میان آمد . اقلیم شناس مشهور روسی وایکوف باین آثار معرفی شده بود .
به وینگر پیشنهاد شد که درین ساحه تحقیقات خویش را ادامه بدهد مگر تحقیقات بیور ستیکی خویش را ادامه نداده و شروع به مسافرت نمود . در سالهای ۱۹۰۶ الی ۱۹۰۸ آن در گرین لند در عالم بر فو باد و خطر دایمی کار کرد . نتایج علمی دو ساله فعالیت وینگر در شرایط زمستانه بسیار وسیع بود . بعد از چهار سال عالم مذکور واپس به گرین لند مسافرت کرد . او سه نفر رفیق وی در صحرای برفی هزار کیلومتر راه طی کرد . در ابتدا آنها در راس بزرگترین قله یخ نیم کره شمالی رفتند .
تحقیقاتی را که عالم مذکور در ساحه مطالعه قطبی انجام داده بسیار زیاد است . درینجا تحقیقات در جه حرارت هوا ، تشعشعات قطبی ، اشکال ابرها ، ساختمان برق ها و درجه حرارت در اعماق یخندانها که از زمان دور یخ بندی باقی مانده است شامل می باشند . دانشمند مذکور مشغول تحقیقات بود که جنگ امری یا لستی شروع گردید و وینگر به محاذ جنگ فرستاده شد در جنگ شخص مذکور زخمی شد و بعد از تداوی عالم مذکور به کارهای علمی خویش دو باره ادامه داد .
قبل از مسافرت دومی به گرین لند در کنفرانس جامعه ژئولوژیک دانان جرمن در فرانکفورت الفرید وینگر کوشش کرد که معلومات خویش را راجع به حرکت بر اعظم ها بیان کند . مترو لوزی جوان که در آن وقت بسیار مشهور بود مورد تمسخر و خنده مردمان

لنگر میشود فر نهایی دیگر شاید دنیا باین قیافه نباشد و خشک و تر زمین تناسب دیگری داشته باشد.

کم تراست . مواد از ستیو سفیر می تواند به جرات عمودی واقعی حرکت کنند. حرکت آن سبب گداخته شدن قشر بر اعظم ها شده و در سر حد تخته ها آتش فشانها را فعال می سازد . بسیاری تغییرات در قشر خارجی زمین بالعموم مربوط به جریان استیونسفر میباشد.

در بالای استیو سفیر (نقاط گرم) موجود است از این نقاط از زیر مواد گداخته شده بلند میگردد. درین محل قشر طبقه بی برآندگی پدیدار شده و قشر زمین را بلند میکند .

تقریباً دو صد میلیون سال امریکای جنوبی و براعظم افریقا با هم نزدیک بودن دماغه کابو برانکو امروز برازیل بحیث ساحل خلیج گوینی بود. دو خلیج باریک به طرف شمال و جنوب امتداد پیدا میکرد. عیسن منظره تعجب آور رومی توان در سر حد شبه جزیره عرب با براعظم افریقا در آن محله ایکه بحیره احمر با خلیج عدن ذریعه آب نامی باب المندب و تماماً ۲۶ کیلو متر باهم وصل می باشند. دید عرض بحیره احمر از ۳۰۰ کیلو متر زیادتر نبوده و طول آن در حدود دو هزار - کیلو متر است.

جریان حرارت از عمق زمین در خلیج عدن نسبت به اوقیانوس هند شش مرتبه زیادتر می باشد در عمق بحیره احمر منبع با درجه حرارت آب ۶۲ درجه سانتی گراد کشف گردیده است . این قسم محلات دیگر در ساره زمین نیز موجود میباشد بطور مثال دوره - دریاچه های افریقا بی تاگا نیکا و نایات که تقریباً یکونیم هزار کیلو متر امتداد پیدامی نمایند ویا خلیج کالیفورنیا که اوقیانوس آرام است نام برد.

کالیفورنیا محکوم به تبدیل شدن بسک جزیره است. انتقال تخته او قیانوس آرام و اتلانتیک با شکست سان اندروس با سرعت ۵۱ سانتی متر در سال صورت میگیرد.

کالیفورنیا بزودی در نظر ما به کشور زلزله تبدیل خواهد شد . در دوره سالهای ۱۹۳۴ الی ۱۹۶۹ در جنوب کالیفورنیا زیادتر از ۷۳۰۰ زلزله با قوه نه کمتر از چهار بال ثبت گردیده است .

نظری خود همان براعظم بدست آمده است. اگر تمام خشکه ها را با هم وصل کنیم تمام خطوط به یک خط نزدیک میشوند . نظر به موقعیت خطوط مقناطیسی می توان سرعت حرکت براعظم را از ۲- الی ۶ سانتی متر در سال تعیین کرد . تقریباً عین ارقام در صورت تعیین دقیق ساحات ژئو گرافیک و بالا خره در سالهای اخیر در صورت اندازه کردن مساله بین براعظم ها بکمک اشعه لایزر بدست آمده است.

نظریه عقیده یک عالم ژئو فزیکسکاتلندی ارتور هالمس در اعماق سیاره زمین در نتیجه یکسان نبودن حرارت رادیو اکتیو جریانهای نفوذی (همروی) بوجود می آید.

کتهای گرم تر و سبک تر مواد در روی مواد گداخته شده شنا کرده و کته های سرد رو سنگین تر سب می نمایند این قوه هانظر به عقیده بسیاری جغرافیه دانان برای بلند کردن لنگر براعظم های سیاره زمین کفایت می نماید.

فرصه وسعت پیدا کردن اعماق یکی از جمله مهمترین اجزا (تکتونیکی عمو می جدید) است سازندگان این فرضیه عبارت از هادی هاس و روبرت دیتس است که هر کدام به صورت مستقل پیشنهاد کرده اند که سلسله جبال های وسطی او قیانوس ها و دامنه این کوه های زیر آبی در محلی بوجود آمده اند که در توده اصلی آن جریان صعودی مواد صورت گرفته است ازین مواد لیتو سفیر او قیانوس ها بوجود آمده است این مواد آهسته آهسته زیاد شده و محلات زیادی را تصرف نموده و تخته های عظیم را تشکیل میدهند. باقی مانده سابقه قشر او قیانوس هانظر به ترکیب خود مشابه به تشکیل امروزی است ایشمواد رامیتوان در کوه های خراب شده تمام براعظم ها پیدا کرد .

در قسمت فوقانی توده اصلی سیاره زمین یک طبقه مخصوصی است که بنام استیونسفر موجود است . از توده اصلی فوقانی و تحتانی نظریه محکمی و سختی کم و طبقه طبقه بودن خود فرقی میشوند .

در چه انتشار امواج زلزله بی درین طبقه

می سازد.

در امتداد محور از تحت آن مایع مگمای بازالتی بلند میشود . این مایع در دامنه ها سرا زیر شده و لیتو سفیر او قیانوس ها را بوجود می آورد. در اعماق زمین گداخته شدن مواد صورت گرفته و آتش فشانها مواد گداخته شده را که از نگاه تر کبب نزدیک به گرانی است به سطح زمین بلند می نمایند و در نتیجه آن اسکلت خشکه جدید را بوجود می آورد . بعد از وگنیر ادامه دهندگان مفکوره آن که بابتایج تحقیقات ژئو فزیک عمیق او قیانوس ها معر فی شدند بالا خره به نتیجه فوق الذکر رسیدند . معادلات تحقیقات مقناطیسی و مغزی در تأیید این نظریات کمک فراوان نموده است . بسیاری مواد تر کببی کوه ها سمت مقناطیسی خود را حفظ میکنند. این قسمت مقناطیسی عبارت از همان جهت است که در زمان بوجود آمدن و سخت شدن حاصل کرده اند . بطور مثال بازالت به آن نوع خاک متعلق است که فقط در جریان گداخته شدن خواص مقناطیسی را حاصل کرده و وقتیکه سرد می شود خواص مقناطیسی خود را بدو تغییر نگه میدارد. بدین لحاظ در قشر های بازالت تمام تغییرات ساحه مقناطیسی زمین ثبت بوده و نظریه این استاد ثبت شده می توان جهت را به قطب مقناطیسی و مسافه را تا آن تعیین کرد.

قطبهای مقناطیسی سیاره زمین چندین مرتبه موقعیت خود را تغییر داده اند دلچسپ اینست که برای هر براعظم انحنای حرکت نامیند و چغوری های او قیانوسی که برای همیش مو جود است نمی تواند با هم بسته و جمع شوند بلکه به شکل دزد هادر پو شش یخها حرکت می نمایند درین کنفرانس و یگنیر در لاکرد که مفکوره آن بسیار فانتزی است و آنها نمی توانستند به آسانی باین عقیده موافق شوند.

مفکوره جدید :

برای مدت طولانی و یگنیر دلچسپ بود مگر اساسات علمی آن کافی نبود . حتی بعضی آنرا فانتزی قبول میکردند. مگر تحقیقات سیاره زمین ادامه پیدا کرده و مو ضوعات علمی جدید تشریحات لازم را بکار داشت . عالم ژئولوژی و پرو فیسور دیو تایت اولین مرتبه دریا ختمان واحد براعظم های نیم کره جنوبی توجه کرد. کتاب نتایجی خود را که در سال ۱۹۳۷ نشر کرد بنا بر اعظم های سرگردان مسمی کرد تقریباً تمام دلچسپی به مفکوره و یگنیر که روبه سردی بود سراز نو شروع به تحول نمود .

در سالهای نخست قرن عیسوی را جمع به سا ختمان اعماق او قیانوس های جهان معلومات زیاد جدیدی بدست آمد. معلوم شد که در ضخامت چندین کیلو متری آب و او قیانوس ها قشر سیاره زمین دارای ترکیب ساختمان و قدرت مختلف نسبت به خشکه بوده و از نگاه سن این مواد نسبت به مواد مواد خشکه جوان تر میباشد .

در عمق او قیانوس ها در امتداد شصت هزار کیلو متر سیستم واحد سلسله جبال های وسطی کشف گردیده است . شکستگی

از عکس های جالب ایکه در میله نو روز از کندهار برداشته شده

هوس

ترجمه و تنظیم از: قاسم صیقل

تا اینجا داستان خواندید :

(زان) به خانه دوستش (بیتی) می‌آید (بیتی) او را نزد دوستانش میبرد و او را به ایشان معرفی می‌سازد در ضمن این معرفی (زان) با (سر نا در) دو ست صمیمی (بیتی) آشنا میشود. (برنارد) بعد از گفتگو با (زان) از وی خواستش میکند که به خانه‌اش برود. اما «زان» این خواستش را رد میکند. فردای آنروز (زان) به خانه می‌آید (بیتی) نزد وی می‌آید و از او می‌پرسد که آیا گاهی عاشق شده است و اینک دنباله داستان :

تريا عادل الياس:

چون اساس اجتماع بر موجوديت افراد آن استوار مي باشد پس لازم مي افتد كه افراد جامعه خصوصاً جوانان وظيفه خویش را كه همان سعی و كوشش در راه ترقي و پيشرفت كشور مي باشد انجام دهند.

جوانان و روشنفكران كه پيش آهنگ نهضت هاي اجتماعي در جوامع شان محسوب ميگردند بايد مساعي شانرا هر چه بيشتر در راه ترقي بكار برند.

عبدالحی احد زاده:

جوانان و قتيكه مسووليت خود را در برابر اجتماع درك كردند، بايد در پي علاج درد هاي آن بر آيند و وكوشش نمايند آنا ني را كه از فيض علم بي بهره اند راه دانش ورستگاري را به آنها بنمايند. جامعه ايكه بواسطه نور علم و دانش تربيه و رهبري شود در هاي سعادت بروي آن باز است.

مبارزه باترس

وخشم

خشم و ترس عكس العملهاي «جنگ فرار» هستند. با اينكه دو هيچان در اصل براي بقاء حيات در نهاد بشر بوديعت گذاشته شده اند امروز در اكثر موارد مضر هستند با اينكه خشم فوائد و ارزشهاي دارد ولي در بسياري از مواقع روش زياد مطلوب براي مقابله با ناکامي بشمار نميرود زيرا نه تنها وقت و نيرو بيهوده مصرف ميشود بلکه موجباتي را فراهم مي آورد كه اثرات بعدي آن باعث ندامت، خجالت و گناه ميشود. وخشت يك نوع ترس است ولي ترسي كه در آن شي ترس آوري وجود ندارد.

شخص عاقل و كسيكه در ست فكر ميكند روشهاي براي مبارزه باخشم پيدا ميكند زيرا ميداند كه باخشم در دي دوا نميشود و يكي از اين روشها اين است كه به حل مشكل مي پردازد و ديگر آنكه نظر خود را تغيير ميدهد و سوم آنكه عكس العمل جديدي بدست مي آورد و چهارم آنكه از موقعيت يا محرك خشم آور اجتناب ميورزد. و قتي خشم بروز ميكند بهتر آنست كه دوره آنرا كو تاه كنيم و نگذاريم بطول بيانجا مد. براي فائق آمدن برخشم بايد توازن عقلائي بدست آورده، خشم را فراموش كرد، استراحت كرد، خود را بكار ديگري مشغول داشت و سعی كرد كه از تظاهرات خارجي خشم جلو گيري شود.

روان شناسي جوانان

رقص يا نخستين جلوه هنري انسان

مجادله مي نمود گاهي مغلوب وزماني بر آن غالب شده است. چنانچه در تاريخ هنر مصر مي بينيم كه در فصل طغيان رود نيل هر سال طي مراسمي دختری را قر باني مينمودند كه بنام عروس نيل ياد ميشد. كه البته اين مراسم با حر كات خاصي اجرامي

بوجود آمدن رقص تاثير داشته و آن عكس العمل ها است كه انسان در برابر طبيعت از خود نشان ميدهد است، در سر زمين كههن هند هنر رقص فورم نيايش را دارد. انسان از روز يكه پابه جهان گذاشت براي بهتر زيستن يا حوادث

رقص از چه وقت بو جود آمد و چه چيز باعث بو جود آمدن آن شد. هنر شانس و آنا نيكه به هنر علاقه و درين رشته معلومات دارند به اين عقیده اند كه رقص نخستين جلوه هنري انسان است. و در بو جود آمدن آن احساسات، ترس، عشق و غيره تاثيري كلي داشته است و علاوه از اين نياز ها يك سلسله مسايل ديگري نيز در

گريدند. و بالا خره همين حر كات در بو جود آمدن رقص رول داشته است.

ورقص كه امروز در بين جوامع به اشكال مختلف عمو ميت دارد و جزء كلتور محسوب ميگردد ابتدا به مانند ساير هنر هاي انساني كامل نبوده است و لي بتدريج شكل منظم را گرفت كه امروز بنا مهاي مختلف ياد ميگردد.

پسرلی او جمهوریت

کلونه تیر پزی پیری سره اوپی راوی داتغیرات او تحولات دزمانی کار دی په دی نری کبسی چه پشری قا مو نه اوولسونه ژوند سل بهارونه خزانوته سری او رودی دهستی او نیستی دمرگ او ژوند مختلفو مرحلو ته غیبری ور ته کړی دی دزمانی هره واقعه او پېښه ځانته راز راز کیفیتونه لری چه دا ټول دژوندانه دواقعی محاسبی دیند او عبرت درسونه دی دمیاشتی اوکلونو په روانه سلسله او متحرکه مرحله کی دای دپسرلی ښکلی موسم په ډیر جوش دعدم دغیر څخه دوجود دنیاته قدم کینبوه دپسرلی په راتگ سره وینو چه فضا ځمکه طبیعت هر څه مساعد دی دا ټول تغیرات تحولات دپشری نظام وگړو ته بلنه ور کوی چه خپل فعال موجودیت دطبیعت ددغی ستری پدیدې او اوښتون سره غبرگ کړی وینود کار فعالیت او عمل پاتې په ۱۷مخ کبسی

از هیچ، هر چیز!

گذاشتن گل و یا عکس استفاده نمایند و با کمی ذوق که بخرج میدهید و با رنگ و روغن نمودن این چند تخته چوب به اتاق تان زیبایی خاصی می بخشد که هوید ذوق و ابتکار شمار امور منزل است. و این شما را آماده میسازد که در آینده بکارهای بزرگتری بپردازید و چیزهای بهتری با قیمت ارزان برای منزل خویش تهیه نمایند.

اگر کمی حوصله بخرج دهید از اسباب و لوازم ساده که در نظر تان پېښوده می نماید میتوانید اشیای کار آمد که هر جوان برای اتاق خویش ضرورت دارد تهیه نموده و از آن به نحوی مطلوب استفاده نماید مثلاً از چند تخته چوب ساده میتوانید الماری کتاب یا برای گذاشتن ریکارد های تان و یا

چشم امید يك جامعه به جوانان آن میباشد تمام مردم در مقابل اجتماع خویش مسوولیت دارند و هر کس مسوولیت خود را در برابر جامعه ارزیابی نموده و این ارزیابی بطوری باشد که از حقایق دور نبوده و تماماً بازاندگانی مردم ما و محیط ما توافق داشته باشد.

تقلید از مودهای خارجی در نظر من منکوب و مردود است.

محمد صادق مامور فarsi
زینگو گرافی

تجمل عزت:

سیر تاریخ پیشرفت ساینس و تکنالوژی بیا می آموزاند که نیروی يك جامعه همانا جوانان و افراد صالح، بادرک و با احساس آن اند. جوامع امروزی را عقیده بر اینست که جوانان انرژی جا معه خوداند هر جامعه متکی بر جوانان زحمت کش و بادرک خویش بوده و میباشد.

درددل جوانان

پدران و مادران خویش تفهیم نمایند که ما جوانیم و آرزو داریم تا درد دل خود را، کمبود های خود را به ایشان و خواسته های خود را به ایشسان بگوئیم و آرزو داریم که حرف های ما شنیده شود اگر خواسته های ما معقول بود به آن جواب مثبت داده و اگر نامعقول بود بما بفهمانند که نامعقول و ناممکن است.

اما افسوس که اینطور نیست! آیا واقعا این پدران مادران آنقدر مصروفیت دارند که حتی برای لحظه ای هم وقت شنیدن حرف های فرزندان شان را ندارند؟

همین بیخبری پدر و مادر از حال جوانان است که عده از جوانان را بقیه در صفحه ۵۵

آیا ما همه مجبور هستیم که رنج تعصبات و تربیت غلط خانواده را بکشیم و صدای ما بر نیاید؟ تاچه وقت میتوان امید وار بود که این وضع درست میشود. چه وقت پدران و مادران ما بحرف های ما گوش میدهند؟ چرا ایشان احساسات ما جوانان را در نهاد ما خفه میکنند و از اینکه مارا خرد کنند شاد میشوند؟ وزمانیکه فریاد تنهایی ما بلند می شود، فریاد و صدای آنان بلند تر میشود من جوانی هستم تنها و بایک دنیا آرزو و امید ومانند و امثال من هزار ها جوانی است که نمیدانند چگونه و به چه شکل میتوانند به

عبدالرشید «ایوب حیدری» محفل پوهنځی ادبیات

انتظار

در انتظار

از ترحم گلری کن به ویرانه من
 رنجه فرما قدم تا که شود خانه من
 کنج ویرانه من گرچه سزاوار تو نیست
 منزل توست بتا دردل دیوانه من
 گرچه از پارچه دیبا ندارم که کنم فرش رخت
 منزل توست بتا دردل دیوانه من
 هست جا هم بخدا فرش رخت دیده من
 بهره از مکنت دنیا ندارم چیزی
 دل چون غنچه تو کاش شود بهره من
 هست (ایوب) بخدا منتظر آمدنت
 دیده اش است براه، لیلی مستانه من

شکوفه کرد گل امید
 بهار آرزو رسید
 ولی من، ای امید عشق و زندگی
 در انتظار سوختم
 به شوق آنکه پر رخت نظر کنم
 بناد آن قرار و وعده های تو
 بس آمدم به وعده ماه، ماهگاه
 براه، دیده دوختم
 نیامدی، نیامدی، بهار شد
 دلم ز وعده های بی اساس تو
 چو لاله داغدار شد

عشوه گل

از چمن آمد نسیم گل ز دامان بهار
 شد چمن از شعله رخسار گل درج شرار
 آمد از گلشن خروش و ناله صوت هزار
 شد نسیم از سیر صحرای گلشن دهبهار
 نخل بستان را ببر شد حله دیبای گل
 ابر درایثار نیشان برد از جیحون قرار
 آمد اندر کام گیتی طاهر کاخ شهاب
 جلوه حسن بهار و گل و جیز آمد حسیر
 در بهار زندگی حسن عمل کن اختیار
 محمد طاهر از لشکر ماه

از رفعت حسینی

فقط

تو میخندی .
 چو میخندی
 هجوم قصه های خوب .
 *
 مرا با حرف های خویش میگوید
 چه میجویی ؟
 مرا از هیچ پیدا کن
 که من گم کرده ام خود را درین ره
 سرزگاری شد
 مرا از هیچ پیدا کن
 برایت قصه های تازه بریا کن !
 *
 تو مثل دیگرانستی
 همانسان ، آه ...
 از این حرف بگذر
 تو مثل دیگرانستی
 فقط درخنده هایت ، چیزهایی هست .
 از آنجمله :
 به هنگامیکه میخندی
 به یاد من مرا میآوری
 شب چشم ، شب گیسو !

از: شایسته «رسولی»

سوختم

دردم نبود ازینکه چوپروانه سوختم
 نالم از اینکه بر می و پیمانه سوختم
 نالیده رفتم بدر خانه خدا
 گفتم که ای خدا بدت چاهه سوختم
 سوختم ز درد پرد تو ای خدای من
 کز درد توجدا ز می و خانه سوختم
 در ناله های من تو بین درد و اشتیاق
 کز روی مهر من همه کاشانه سوختم
 شایسته گر بنالد و هم شکوه ها کند
 دردش همین که دور ز جالانه سوختم

آنجا که مردمش از آفتاب.

هنگام مستعمراتی سیفلیزیشن اصلی که اساس آن زراعت در دست بصورت عنعنوی و هم چنین صنایع دستی و تجارت پیشرفت زیادی کرده بود.

کلتور یادو بها از روی عقاید عنعنات با مصریان قدیم کلد و آسور رابطه قریبی داشت و آنها اساس گذار بزرگترین شهر قبل از مستعمرات آفریقا محسوب میشوند. اینها هیچگاه یک کشور متحد را تا سیسیس نکرده اند. بلکه شهرهای گاندریش را بوجود آورده اند و علاوه بر آن مهندسی این طایفه آفریقا با لای تعمیرات و ساختنانی نیمه کره غربی تأثیر فوق العاده ای کرد. آنها با امریکای جنوبی منحصراً مان برده شده بودند بعدها به گلکار و نجاران ماهر ولایتی معروف و برای آسیا نیو بها و پورتگالی ها چنان منازل و معابد آباد کردند که از بهترین آثار تمدن قدیمی آفریقا نمایندگی میکرد در جاده های اویوی قدیم بوی تیل نالیاراز هر گوشه و کنار بمشام میرسد بسیار اهالی این ناحیه بطریق گلشنه های خویش حیات بسر می برند اما امروز منازلیکه سقف آن از ساقه های برنج پوشانیده شده بود عوض و با آهن پوش شده اند خانه ها دور هم جمع و مانند چوکی به نظر میخورند. اهالی این شهر اکثراً از تجارت، صنایع دستی و زراعت امرار حیات میکنند اما امروز دود رو های فابریکات از دور به نظر میخورند مخصوصاً در غرب نایجیریا در حال حاضر ۲۵۰ فابریکه مختلفه صنعتی تأسیس گردیده است منجمه فابریکات سمیت، نساچی، شکر از مهمترین آن - محسوب میشود ولی زراعت هنوز هم تکیه اصلی امرار حیات این کشور را تشکیل می دهد اکثراً اهالی دور از شهر در موقعی به شهر می آیند که محصولات زراعتی میوه جات و حیوانات اهلی را جهت فروش با خود داشته باشند. برخلاف امروز موثر های مدرن و مقبول باین اقوام تعلق دارد عمارات عالی فروشگا های بزرگ از ساختمان های مهم این کشور بشمار میروند در میان فروشگاه بزرگ «کینگس» که از بزرگترین فروشگا های نایجیریا میباشد که با انواع لباسها و پوشا که های اروپایی، ماشین آلات عصری همه از انواع عالی و بهترین چیز اند.

نایجیریا بعد از گانا دو مین کشور تولید کننده کاکو که در قاره آفریقا نه بلکه در جهان

اهالی نایجیریا تقریباً در همه ساحات این سرزمین باین لباس و قیافه و تجهیزات دیده میشوند، گروپی در عکس دیده می شود مربوط به طایفه فومن هاست. که در سراسر آفریقا شهرت دارند و در میان طوایف قاره سیاه ممتازند.

بصورت عموم بلند قامت دارای بینی پهن و لاغر اندام اند لباسهای آزاد پوشیده توسط کمربند ریسما نی که با امیل های صدف (کودی) و زمائی، امیل شاخ گاوی - مزین شده اند بسته میباشند آنها خوش دارند که چوب دستی، با خود داشته باشند و در کمر قه تیژی و از طرف دیگر بعضی شان کلاه رنگارنگ و شاپوی بزرگی بسر می داشته باشند. زنان شان لباسهای مفتش و قیمتی بپوش میکنند که معمولاً از تکه های بافت دستی و بعضی اوقات از تکه های بافته شده فابریکه و لی برنگها سفید و روشن - انتخاب میشود.

اگر از زیبایی فومن ها سخن بمان آید خطوطی در صورت دارند و برخلاف مردان بی راس و مو های مجعد با چو تی های طولی می باشند زنان فومن ها بصورت - عموم گردن بند و دسته بند از سکه ها و صدفهای کودی و یا نقره پی بدست و گردن خود دارند که از دیگر طوایف بخوبی تمیز میشوند آویزان کردن صدفها و سکه به گردن اطفال از شگوه مبد حفاظت میکند هر کدام از زمان طفلی نوع از آرایش مورا برای خودانتخاب میکنند. خورا که عمومی ورق بزنید

بشمار میرود ز مینها اکثراً در این کشور به اهالی تعلق داشته مخصوصاً در نوا حسی کشت کاکو تابلوی به نظر میخورد که اسم مالکین زمین در آن درج است.

فومن هایکی از طایفه دیگر نایجیریا بوده که در سراسر آفریقا شهرت و در میان طوایف این براعظم ممتاز اند این قدیمترین رسامهای آفریقایی اند که در صحاری با لای سنگها - صنعت خود را بکار می بردند که امروز تعداد آنها به ۸۵ میلیون میرسد و نواحی طویل سوانا از اتلانتیک الی کامرون را در بر میگیرند که تقریباً نیمه آن (۳۵ میلیون) در شمال - نایجیریا سکونت دارند و گفته میشود که وطن اصلی این مردمان سنگمیا نوا حسی غربی سواحل آفریقا بین دریای سنگالو - گمیا میباشد.

زبان اصلی فومن ها زبان فولفودی بوده که از زبان ولوف و سریر ریشه گرفته است. زبان فولفودی در جمله گروپ زبانهای آفریقای سیاه و خود ایشان در جمله گروپ اقوام نیگرو کاکو کاسو بدل محسوب میشوند تشکیلات اجتماعی این

شان شیروارزن است و لی گوشت در روز های مهم و مواقع معینه خورده میشود از تربیه حیوانات اهلی در بین این اقوام تربیه گاو معمول است هر فومن از طفولیت گاوی را به اسم خود کرده و آنرا تربیه میکند و لازمست تاجنسیت و نوع گاو را بداند و در تربیه آن بدل مساعی دهند اگر گاوی را کدام صدمه یا مرضی برسد آنرا تعبیر بدی کرده و بر خود طفل میدانند.

فومن ها اساسا رفاصان خوبی بوده هر يك مشتاق رقص و بازی اند و رقص جبربول که از رقص های معروف این سر زمین میباشد یکی از رقصهای زنانه و پر جوش فومنها محسوب میشود جوانان میتوانند با وقفه های کمی چندین روز مسلسل برقصند رفاصان صف بسته باسلام برقص میپردازند دریا های رنگهای بسته و کوری های پارابزمین محکم زده دور هم حلقه میزنند و اعصابی دست داشته خود را بالا پر تاب و دور سر خود

چرخ میدهند قانون اجتماعی این سرزمین چنین است که زنا ندایما در عقب مردان قرار گرفته و احترام در بین شان حتمی است در میان طبقه کوچی این طایفه تصادفا اگر پدر بمیرد قاعده چنین است که همه اعضای فامیل بدور مادر جمع حلقه بزنند همچنین روس جوان برای تو لدی اولین طفل خویش بغانه مادر باز گشت میکند.

در میان قبایل نایجریا معمول است که قسمت عمده کار های زراعتی بعهده زنان محول باشد و مردان فقط بکار های دست میزنند که شایسته بزرگمی و غرور ایشان باشد از قبیل جنگ، شکار و همچنین ساختن خانه نیز از وظایف مردان است و البته در انجام این وظیفه زنان باید دوش بدوش کار کنند و در حقیقت مرد پیش از آنکه خود فعالیتی داشته باشد آقا و فرمانروایی است که زنانرا بکار و امیدارد.

در مورد کار های زراعتی نیز آماده کردن

در میان طوایف نایجریا معمول است که جهت ولادت اولین طفل بغانه مادر خویش بر میگردند.

زمین از وظایف عمده زنان است و قسمی مقدمات کار از هر جهت آماده شد و مردان نغم می افشانند و از آن پس نیز تا وقتی که محصول ببار آید زنان باید آنرا آبیاری و محافظت کنند در موقع فرا رسیدن موسم جمع کردن فصل یکی از کهنساکترین زنان قبیله که در جوانی خود بیش از دیگران صاحب اولاد شده بود با داس مخصوص صی اولین خوشه حاصل را درو خواهد کرد و سیاه بوستان عقیده دارند که اگر اینکار بدست مرد یا زنی نازدانه بی انجام گیرد دیگران زمین فصل ببار نخواهد آورد.

معمولا یکی از کار های که در میان قبایل این کشور با تشریفات و مراسم مخصوصی برگزار میشود همین عمل درو و خوشه جینی محصولات زراعتی است از هنگامیکه موسم درو فرا میرسد جشن بر پا میکنند که در حقیقت زنان سیاهو ست برای شرکت در این مراسم و جشن مهم حتمی حصه بگیرند و همه زنان باید لباسهای پوشند که از برگ درختان و باسای قبای حاصلی که میخواهند درو کنند تهیه شده باشد و زنان دور هم جمع شده تاجی از برگهای پهن و بلند محصولات زراعتی و درختان سوانا پهن و بلند بر سر میگذارند و در بند دست و پا های خود زنگوله های می بندند که دانه های وسطی آن تخم همان محصول باشد آنگاه زنان باین لباس محصول زراعتی برقص میپردازند و شاخ و برگ درخت های را که در دست دادند تکان میدهند و با عشو و هفتازی خاصی بسرو کله مردان دورا دور آنها حلقه بسته اند میزنند مردان نیز باید حلقه وار دور محوطه رقص بایستند و چوبهای را که از مو های دم حیوانات اهلی تهیه شده است تکان بدهند درین جشن علاوه بر معروف (تام تام) که تقریبا همه قبایل سیاهو ست دارند از توله و شیبور نیز استفاده میکنند.

وقتی که خوب در میدان بزرگ میرقصیدند و از شدت خستگی کف بر لب آوردند در حال رقص بطرف کهنسال ترین درختان آن حدود میروند و آنقدر بدور آن میرقصند که از پامی افتند بدین ترتیب مراسم رقص بزرگ و مقدس خوشه جینی پایان میرسد.

ازدواج جوانان از وظایف عمده پدرانست و هیچ پسر نمیتواند که بدل خواهد خوردن انتخاب و از دواج کند بلکه پدر خودش عروس را پسندیده و انتخاب میکند و تماما معاملات جانبین را خود آنها میکند و مهر و فخر خود پسرش را نامزد میکند و باز هم موقع عروسی بدست پسر نخواهد بود البته ازدواج در میان سیاهو ستان این قبیله تاریخ معینی ندارد و هیچک از طرفین نمیتوانند زودتر از موقع معینه بفکر زن و از دواج بيفتند.

در نایجریا معمولا دین اسلام، عیسوی و

ادیان دیگر از قبیل آفتاب پرستی و پرستش موهومات در میان آنها رواج دارد اما جالب اینجاست که در یک خانواده ممکن است زن شوهر و فرزندان هر یک پیرو مذاهب جداگانه ای باشند و درین مورد نیز اختلافی با یکدیگر ندارند و این اختلاف مذهب در اکثر خانواده ها دیده میشود و کمتر اتفاق میافتد که تمام افراد یک فامیل دارای یک مذهب واحد باشند.

جمهو ریت فد رالی نایجریا که یکی از جمله کشورهای باستانی و معتبر افریقایی بشمار میرود دارای ساحه ۹۲۴ هزار کیلومتر مربع و ۷۵ میلیون نفر جمعیت است که در یک کیلومتر مربع آن ۶۱ نفر سکونت دارد پایتخت آن شهر ساحلی لاگوس و دارای ۷۰۰ هزار نفوس میباشد نایجریا کشور افریقای غربی بوده که بالای بحر اطلانتیک موقعیت دارد که با نایجیر، چه کامرون و - داهومی همسرحد است سو مین دریای افریقا (نایجریا) که ۴۱۸۴ کیلومتر طول داد و از دریا های مشهور و مهم نایجریا محسوب میگردد قاپسیار مدتی مکتشفین و علمای جغرافیا نمی دانستند که این دریای بزرگ و مهم از کجاسر چشمه گرفته و کجا میریزد زیرا دریای مذکور چندین معاون داشته که وجود معاونین کشف سر چشمه دریارا مشکل میساخت در حقیقت این دریا ۳۲۱ کیلومتر دور تر از ساحل اطلانتیک از کوه های کانکن سر چشمه گرفته رخ بطرف شرق جریان دارد لکن بعد از طی مسافت یکبار رخ بشمال علاقه های آنی آبیاری و سپس دیوانه وار بجنوب سیر خود را تغییر میدهد بالاخره از نایجریا گذشته در خلیج گنی میریزد و در چندین حصص آبشار های عالی و فستکی را تشکیل میدهد.

تقسیمات اداری به ۱۲ ایالت و زبان رسمی این کشور انگلیسی می باشد که زبان های هوسا، یاروبا، ایبو، فولانی و گانوری در میان زبانهای این کشور عمومیت دارند بیرق نایجریا از سه قسمه عمودی تشکیل یافته دو طرف آن سبز و در وسط رنگ سفید انتخاب شده است. پول نایجریا نایجریا نایره که مساوی به ۱۰۰ کولومی میشود طوایف و قبایل این کشور به ۲۵۰ قبیله میرسد. منجمله اوسا، فولانی، یوربا و کانوری مشهور ترین آنها میباشد در میان مذاهب مختلفه ای که درین کشور عقیده آنها بر آن استوار است اینمیزم، اسلام و عیسوی بوده و شغل عموم مردم زراعت و مالدار است عایدات ملی یک نفر سالانه به ۸۰ دلار میرسد روز ملی نایجریا که روز استقلال این کشور است مصاف به اول اکتوبر (۱۹۶۰) می باشد.

سوسان بروئل انتونی

۱۸۲۰م ۲۲ - ۱۹۰۶م ۳۱

گردد. ولی سوسان انتونی باوجود آن پیوسته در هر و هله انتخابات بحیث یک زن رای میداد و از سالیان زن نیز برای انجام چنین کاری دعوت مینمود.

این زن فدا کار امریکایی ایقان کامل داشت که انکشاف اجتماعی نصیب هیچ کشوری در جهان نخواهد شد تا بزنان حق آن را اعطا نکنند که در کنار مردان در تعیین سرنوشت اقوام سهیم شوند و اظهار نظر نمایند.

مبارزات این میرمن مجاهدت مدیدی در پرده خفا ماند و لسی میبایست در طول حیات خویش از فعالیت های آندسته دوستان و همردیفان خود که در اکثر ایالات

سوسان بروئل انتونی در شهر کوچک آدام واقع ایالت مساجو ست آنجا که والدینش یک فعالیتگاه بافندگی را بنیان گذارده بودند چشم به روشنی جهان گشود.

سوسان انتونی از جمله اطفالی بود که نبوغ پیشرس (۱) دارند چنانکه مشارالیه در سه سالگی نوشتن و خواندن میتوانست.

سوسان در فن تعلیم و تربیت طرق نوین و خوبی را برگزید و سالیان درازی بحیث معلمه بتدریس و تعلیم پرداخت. اما چون تنگنای اتاق درس ساحه فعالیت او را محدود تر و ضیق تر گردانیده بود لاجرم در سال ۱۸۵۰ به شهر روستر واقع نیویارک برگشت تا در قرب والدین برای تحقیق بخشیدن آمال و اهداف خویش به سعی و مجاهدت بپردازد.

سوسان انتونی در تا سیس «انجمن شهری عدالت خواهی زنان ایالت نیویارک» عملا سهیم شد و بواسیله سفرها و ایراد بیانیه های آتشین و نا هضانه خویش روحیه جنبش عدالتخواهی را در زنان امریکائی احیا کرد. و در ضمن این سفرها چنین تصمیم گرفت که نباید در قبال اندیشه های مخالفیکه بانها مقابل میشود سر تسلیم فرود آورد و موازات آنها تغییر کند. در واقع توانست بدینصورت بحیث یک زن در کمال امیدواری برای مساله اعطای حقوق بزنان امریکائی مو قعیست رفیعی را احراز کند. در سالهای آینده سلسله فعالیت ها و اندیشه های خویش را مبارزه در راه کسب تساوی حقوق زنان و اعطای حریت بردگان ایالات جنوبی اضلاع متحده امریکا وقف کرد. بعد از نبرد های داخلی ۱۸۶۱ تا ۱۸۶۵ وی نخستین کسی بود که در طریق کسب حقوق سیاسی برای سیاه پوستان جدو جبهه نمود.

از اینکه بکمال جسارت و انتخابات شهری و دولتی ایالت روستر (۲) سهیم شده و برخلاف قانون انتخابات عمل نموده بود دستگیر و به تادیه یک هزار دالسر بر سبیل قبول مؤیده قانونی محکوم

اضلاع متحده امریکا انتخابات زنان را رهبری میکردند. اطلاعاتی کسب کند.

(۱) نبوغ انسان که سر آن درک صریح عین بیطرفانه و علم کلی و جوهری است گاهی در بعضی از انسانها قبل از موعد طبیعی رشد می کند و آنرا (نبوغ پیشرس) می نامند.

(۲) واقع سواحل کانال ایری شمال ایالت نیویارک اضلاع متحده امریکا دارای بیش از ۳۲۵۰۰۰ نفر تبعه بوده و شهر صنعتی و بندر و وارداتی است.

اتاهوالیا

در حدود ۱۵۰۰ - ۱۵۲۳م

«قلب مجزون است و میگردد - بتو میگویم بتو میگویم ۱۰۰۰»

«ازیک ترانه ملی اینکا»

در ۱۶ نوامبر سال ۱۵۳۲ دست تقدیر سر نوشت آتا هوالیا آخرین «پسر خورشید» بکمال سرور و نشاط در قصر «کایاماری» فاتح هسپانولی امپراتور اینکا را رقم کرد. از هنگامیکه خبر مقدم گفت و باو عرض سلام نمود یکبار دیگر یک فرهنگ باستانی طی تشریفات و آیین احترام به وسعت خویش آغاز نمود.

سریری که بر آن جلوس کرد مملای مرصع از جواهرات و فلزات قیمتی و نفیس بود در گردن خویش زنجیری را حمال داشت که در آن صفحات باریک و مدور طلا بصفت مبین تصویر خورشید تعبیه شده و علامت رتبه حکمفرمایی بود. در تحت لوای او هزاران سرباز و مرد جنگی اما بدون سلاح حرب به نشانه مدافعین صلح و سلم گردانند و بازوهای سپهگین عیولای وحشت و ترس را خرد کردند و شکستند.

باری هسپانیولی ها از جهت های مختلف بر کشور او هجوم آوردند و ایندیوس را غافلگیر نمودند و همه را سخت منکوب و مضروب ساختند. و لفظ از آن جمع معدودی موفق شد تاراه فرار را برگزیند. آتا هوالیا مجبوس شد و بکمال خونسردی و آرامش روحی آنچه را که قسمت معین کرده بود تحویل کرد. اما مهاجمین به گنججوی بی پایان و خزانه های دست نخورده جواهرات و فلزات قیمتی دست یغما بردند و بر معابد و اماکن مسکونی از ستم تطاول روا داشتند تا باشد که باین عمل کفاره گناهان خویش را به پیشگاه ارباب الانواع سفید تقدیم کنند.

بزارو حاضر شد تا قیصر را رها کند مشروط بر اینکه سطح حجره مجس خود را که هفده پا عرض و بیست و دو پا طول داشت از طلا و نقره بپوشاند کوه های طلا به کشتیهای هسپانیولی عاقبت بدیل شد ولی علی رغم آن آتا هوالیا مجبور بود چشم از جهان ببوشد تا کشور اینکا فاقد رهبر و حکمران گردد از این جهت محکوم بمرگ بواسیله آتش شد و از «غلو» مسعود محروم گردید.

بیکر بیروح امپراتور اینکا از پاسداران هسپانیولی بزور گرفته شد و کافه مردمی که از آزادی و سعادت حاکم خویش را بر باد رفته دیدند بگریستن آغاز نمودند. مرگ او داستان هزار ساله اینکا «۱» را در هم پیچید و دفتر و تاریخ آنرا به پایان رسانید.

«۱» اینکا یک طایفه فرمانروای پیروی قدیم بودند که دولت آنان با اصول اجتماعی اداره میشد.

این قوم دارای ثقافت تاریخی و صنعت باستانی بودند که در سال ۱۵۳۳ منقرض شد.

ترجمه و نگارش: حسین هدی

قال

حافظ

شنبه

۱- زلف پر باد مده تا ندهی بر بادم
نسا بنیاد مکن تا نکسی بنیا دم
۲- روزگاری شد که در میخانه خدمت میکنم
در لباس فقر کار اهل دولت می کنم

۳- من ترک عشق و شاهدو ساغر نمی کنم
صدبار توبه کردم و دیگر نمی کنم
۴- زلف را حلقه مکن تا نکسی در بندم
طره را تاب مده تا ندهی بر بادم
۵- یار بیگانه مشو تا نبری از خویشم

غم الحیار مغور تا نکسی تا شادم
۶- مکن درین چمن سر زش بغود روی
چنانکه پسر ورشم عید هند میر ویم
۷- ز شوق ترگی مست بلند با لا لی
جو لاله بساقدح افتاده بر لب جویم

یکشنبه

۱- به مزگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم
بیاگر چشم بیمارت هزاران درد بر چینم
۲- ناصح به طعن گفت که رو ترک عشق کن
محتاج جنگ نیست برادر نمی کنم

۳- جهان پیوست و بی بنیاد ازین فریاد کس فریاد
که کرد اسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم
۴- بعد ازین دست من و زلف چو زنجیر نگار
چندو چند از پس گام دل دیوانه روم
۵- بسته ام در خم میسوی تو امید دراز

آن مبادا که کند دست طلب کوتاهم
۶- دیدار شد میسرو بوسو کنار هم
از بخت شکر دارم از روزگار هم
۷- بامدعی میگوئید اسرار عشق و مستی
تا بی خبر بهیورد در درد خود پرستی

دوشنبه

۱- اگر رفیق شفیقی درست پیمان باش
حریف خانه و مکرما بهو مملستان باش
۲- در بوستان حریفان مانند لاله و گل
هریک گرفته جامی بر یاد روی یاری

۳- به صحرارو که از دامن غبار غم بپاشانی
به گلزار آید کز بلبل غزل گفتن یا موزی
۴- ندانم نوحه قمری بطرف جویباران چیست
مگر اونیز هم چون من غمی دارد شبانروزی
۵- هر دم بیاد آن لب میگون و چشم مست

از خلو تم بختا نه خمار می کشی
۶- ساغری نوش کن و جرعه بر افلاک فشان
چندو چند از غم ایام جگر خون باشی
۷- چون نیست نقش دوران در هیچ حال ثابت
حافظ مکن شکایت تامی خوریم حالی

سه شنبه

۱- ای نور چشم من سخنی هست گوش کن
چون ساغر پرست بنوشان و نوش کن
۲- بزلف گوی که آئین د لبری بگذار
به غمزه گوی که قلب ستمگر بشکن

۳- پیران سخن ز تجربه گویند گفتند
هان ای پسر که پیر شوی پند گوش کن
۴- بیرون خرام و ببرگوی خوبی از همه کس
سزای جور بنده و روتق پری بشکن
۵- فکر بلبل همه آنست که گل شد یارش

گل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش
۶- باغبان گر پنج روزی صحبت گل بایش
بر جفا ی خار عجران صبر بلبل بایش
۷- دلربائی همه آنست که عاشق بکشند
خواجه آنست که باشد غم خد متکارش

چهارشنبه

۱- بلبل از فیض گل آموخت سخن ورنه نبود
این همه قول و غزل تعبیه در متقارش
۲- ایدل اندر بند زلفش از پریشانی مثال
مرغ زیرک چون بدم افتد تحمل بایش

۳- یارب به وقت گل گنه بنده عفو کن
وین ماجرا بسر و لب جویبار بخش
۴- ای که گفتی جان بده تاباشد آرام جان
جان به غم هایش سپردم نیست آرام هنوز
۵- نام من رفتست روزی بر لب جانان بسپو

اهل دل رابوی جان می آید از نام هنوز
۶- از خطا لغتم شبی زلف ترا مشک ختن
میزند هر لحظه تیغی مو بر اندام هنوز
۷- ساقیا یک جرعه زان آب آشگون که من
در میان پختگان عشق ا و خامم هنوز

پنجشنبه

۱- ایام گل چو عمر برفتن شتاب کرد
ساقی بدور باد و مملگون شتاب کن
۲- بوی بنفشه بشنو و زلف نگار گیر
بنگر برنگ لاله و عزم شراب کن -

۳- یارب آن آهوی مشکین بخت باز رسان
وان سبوی سرو خرا مان به چمن باز رسان
۴- مست بگذشت و نظری بر من درویش انداخت
گفت ای چشم و چراغ همه شیرین سخنان
۵- بهار و گل طرب انگیز گشت و توبه شکن

بشادی رخ گل بیخ غم ز دل بر کن
۶- طریق صدق بناموز از آب صافی دل
براستی طلب آزا دگی ز سرو چمن
۷- افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن
مقدمش یارب مبارک باد بر سرو سمن

جمعه

۱- چو گل هردم بیویت جامه در تن
کشم چالاک گر بیان تا بدامن
۲- تنت را دیدم گل گوئی که در باغ
چو مستان جامه را بدرید بر تن

۳- دلم را مشکین و در پا مینداز
که دا رد در سر زلف تو مشکین
۴- که چون نسیم با گل راز نهفته گفتن
که سر عشق بازی از بلبلان شنیدن
۵- وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم

که در طریقت ما کافر است رنجید ن
۶- از دام زلف ودانه خال تو در جهان
یک مرغ دل نهاند نگشته شکار حسن
۷- به بوی زلف تو مرغان بیاد رفت چه شد
هزار جان گمرا می فدی چنانه

فال حافظ

خوانند گان گرامی !

در هر روز از هفته که میخواهید فال بگیرید به تصویر بالا توجه نموده یک حرف از حروف نام خود را انتخاب کنید و آنرا از دایره بزرگ پیدا نمایید. (تفاوت نمی کند که حرف اول باشد یا دوم باشد یا مثلاً پنجم) در زیر همان حرف مثلاً قی قرار دارد که دارای خانه های سفید و سیاه میباشد و در داخل خانه های سفید آن سه عدد ثبت شده است از آن سه عدد هر کدام را که دلخواه شماست انتخاب کنید و آنگاه به همان شماره در زیر نام همان روز از هفته مراجعه کنید و جواب خود را از زبان حافظ شیرین سخن دریافت نمایید. مثلاً روز یکشنبه حرف چهارم خود را که میم است انتخاب و از جمله سه عددی که در زیر قوس مربوطه به این حرف دیده میشود بیت «۷» را اختیار نموده اید. باید به بیت مربوط به روز یکشنبه در صفحه فال حافظ مراجعه کنید.

بقیه از صفحه ۲۶

چرا کوه نشینان

قسمتی از کار او در اطراف

میشد.

اگر و دات این بود که نقش یک کوری را در مسافت ها بشهر انجام دهد. چنان معلوم میشد که همه مبادی رزاق به آزادی در شهر رفت و آمد کرده می توانستند. حالانکه دو بتا لیون عسکر حبشی در آن شهر از عساکر پیاده جا بجا شده بودند. مبادی رزاق این مطلب را با رفتن بشهر و خریدن یک تعداد قوطی های شربت اناناس و نان تازه ثابت کردند و در عین حال با این عمل از ما نیز استقبال خوبی بعمل آوردند. زیرا آنها خود نان قاق را میخوردند که با آب داغ نرم

جاده اسما را دوازده نفر شان درین

انفجار کشته شد. در حالیکه آنها قصد گرفتن شهر را نداشتند. وقتی در یک قریه ای رسیدیم. نخست خاندوی های گروپ رهنمای ما با کمیته اعلی جبهه آزادیبخش ارتیریا تماس میگرفت تا مساعد بودن او ضاع به آنها اطمینان داده شود. هر چند همیشه ما در عجله بودیم ولی گروپ رهنمای ما به مشکلات محلی گوش میدادند. و به یگان نطق سیاسی می پرداختند. سلاح شخصی آنها معمولاً تفنگچه ای کی ۴۷ ساخت شوروی دارند.

همانطوریکه برف در بر ابر آفتاب از خود میرود و آب می شود برف پیری هم از همت جوان این مرد فرار میکند او در بهاری جوان می شود و جوانمردانه برای خدمت بدیگران مکلفیت خود را درجا معه احترام میگذارد.

نسل حیوانات وحشی

آهو حیوان زیبا بیکه نباید نسل آن از بین برود

ساخته شده برای همه کس تقدیم می کند. در سال ۱۹۷۳ مقامات کینیایی صدور ۱۴۷ تن عاج رانشان دارند در حالیکه در هانگانگ همان سال ۲۲۳ تن عاج وارد شد که بقیه آن همه به صورت قاچاق داخل هانگانگ گردید.

از بین بردن مساکن:

دانشمندان افزایش نفوس و در نتیجه آن گسترش ساحه های زراعتی و آبادی خطر دیگری را برای حیوانات بوجود می آورد. زیرا حیوانات وحشی را مجبور می سازد در ساحه کوچکی زندگي کنند. تحقیقات علمی:

بقیه از صفحه ۳۶

اینجا گلهامی شگفت

آواز کسی از نزدیک گوشم شنیدم :

— بخیزا
— کجا.

— به مقام احراز قهرمانی.

با این کلمات چنان مرا از زمین بلند کردند که تا بخود متوجه شدم بالای بلند ترین صندوق های از جمله سه صندوق قهرمانی قرار گرفتم.

صدای کف زدن متعاضد شدو لحظه ای بعد کپ تفره ای را شخص موقری که نگاه های مدبرانه و موهای ماش و برنج داشت و هر لحظه ای چشمش را می بست و دو باره بازمی کرد آورد.

کپ های برنجی را هم آوردند و و ی صندوقها گذاشتند. سایر شناگران و مسابقه دهندگان روی ریگها افتیده بودند و دکترها دور آنها را گرفته نفس مصنوعی میدادند و کورامین پیچکاری می نمودند.

بعد دانستم که تمام رقبا من مانند خودم بخاطر وظیفه و به نمایندگی از اتحادیه های شان چمپ کرده بودند.

ژوندون

دانشمندان عقیده دارند که: «انسان و حیوان هر دو تو سبط زنجیر واحدی به طبیعت پیوند یافته اند. اگر این پیوند توسط از بین رفتن یکی برهم بخورد نتایج وخیم ببار می آورد.»

به صورت ساده در ۱۹۵۰ در چین مبارزه شدیدی علیه گنجشک که برنج و دانه ها را می چید براه افتاد. بعد از چندی معلوم شد که گنجشک برای از بین بردن حشرات موذی خیلی ضرور است.

بتازگی حکومت آفریقای مرکزی به کشتن تعداد هیپو تو ماس که روزانه ۱۲۰ پوند علف می خورد دست زد زیرا این حیوان بیخ کشت را میکند. مگر بر اثر این کار از نسل زیاده مای مبتلا کاسته شد. این ماهی برای با شندگان سواحل دریا منبع بزرگ پروتین بود. بعدها تحقیق بعمل آمد معلوم شد که فضله حیوان هیپو تو ماس برای تغذیه ماهی منبع بزرگی بحساب می آید.

به این ترتیب از بین بردن حیوانات وحشی ضرر زیاد به صحت انسان دارد. در برازیل و آرژانتاین و قتیکه رها تیان توسط شکار غیر قانونی به قلع و قمع پشک جنگلی و بوم پر داخند مریشی شدیدی بین شان پیدا شد که ناشی از افزایش موش بود.

از طرف دیگر موضوع تحقیقات علمی نقش مهم دارد. و آن گلد می گوید: «ما هنوز معلومات کمی در مورد نقش حیوانات داریم. باید آن ها را حفظ و مطالعه کرد.»

خطری که حیوانات را تهدید می کند چنین است:

— شکار :

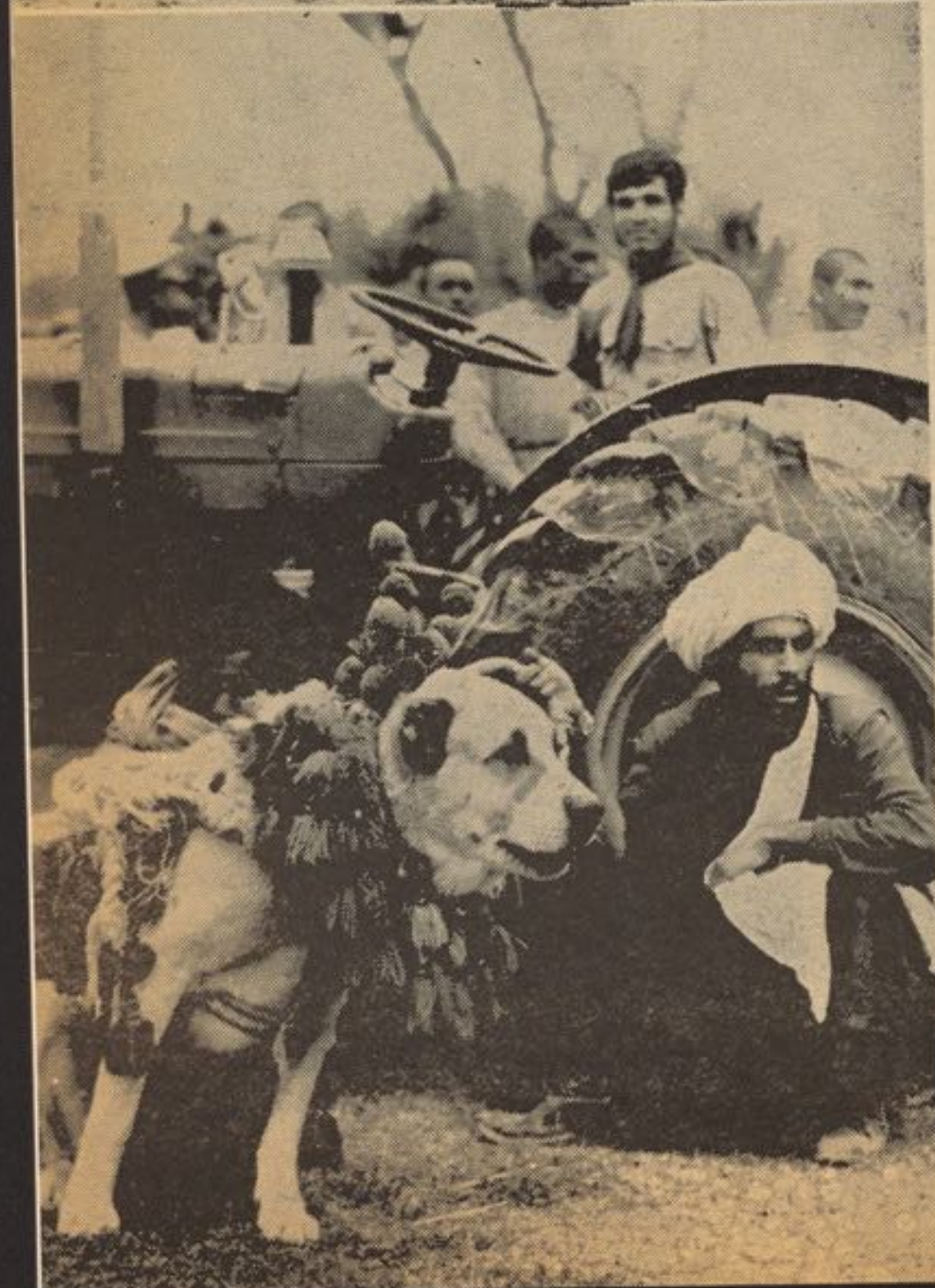
شکار برای تجارت یا ورزش یکی از مهمترین منبع تهدید برای از بین رفتن نسل حیوانات میباشد. در اندونیز یا یک تعداد کمی پلنگ سوما برای علنا شکار می شود و پوست آنرا مردم با افتخار در سالون خویش آویزان می کنند. برازیل و برونو منبع اصلی صدور پوست های پت دار می باشد. در کینیاهشت دکان تعداد زیاد از اشیاء را که با پوست و غیره اعضای حیوانات و وحشی

در آفریقا، گهواره حیوانات وحشی، شکار و گسترش زمین زراعتی بخشی زیاد حیوانات را از بین برده است. تو دور روز ولت طی سفری در آفریقای شرقی در سال ۱۹۰۹ می نویسد. « و قتیکه باترین از آنجا گذشتیم ما ندانیم این بود که در باغ وحش بزرگی سفر کنیم. ولی اکنون مسافری که در طول همین راه یک دانه گوره خر را ببیند خوش بخت است.

طبق منابع رسمی حتی تجارت قانونی عاج فیل خطر بزرگی برای گله های فیل است. زیرا « تمام سیستم نا درست اداره شده و پر از قاچاقبری و رشوه خواری است. در غرب نیز شکار غیر قانونی قوچ و وحشی جریان دارد. وزارت داخله امریکا هم اکنون بیش از دو میلیون اشیای قاچاقی که از حیوانات وحشی به شمول پوست های پوست تمساح، دندان و آل، بالاپوش پوست ببر را ضبط کرده است. بسیاری از این اشیاء توسط سیاحان به صورت غیر قانونی وارد شده است. اکنون سوال پیدا میشود که بودن یا ماندن حیوانات وحشی چه نقشی در زندگی بشر دارد؟

آی، آی مرغ کمیابی که در مدغاسکر یافت میشود
صفحه ۵۴

محل مهم داد و ستد و خرید و فروش یاد می شود.

مقبره احمدشاه بابا در جوار خر قه مبارک، مقبره میرو یس بابا در کو کران و مقابر شهدای میوند از زیارتگاه های معروف قندهار است.

خر قه شر یف که ذریعه احمدشاه بابا در سال ۱۱۸۲ از بد خشان بقندهار رسیده است زیارتگاه عام است.

بادرتک، تره، تربوز، خربوزه نیز در ردیف سبزیجات و میوه های قند هار شهرت دارد.

حیوانات اهلی قند هار عبارت است از گاو، گاو میش، اسب، مرکب، گوسفند که بکثرت تربیه می شود از حیوانات وحشی مرگ زیاد دیده میشود.

جنار، ناجو، سرو، بیدو مجنون بیداز اشجار غیر مثمر در قندهار بو فرت نمو میکند ولسوالی های سپین بو لدک، دند، ارغسان، معرو ف، خا کریز، ارغنداب پنج وایی، شورابک، شاه ولی کوت دهله و علاقه داری های شگه، دامان غور ک نیش و ریگشاز مربوطات ولایت قند هار حساب می شود. اقلیم و اراضی دهر او د و ترین برای ذرع غله جات از قبیل گندم، جواری و برنج زیاد مساعد است.

مردم قند هار ما تند همه افغانها، بهمان نواز خوش مشرب، شجیع و سخی طبیعت اند. در قندهار لباس مردم به نوع خاص مورد استعمال است. تفریحات و سرگرمی های مردم زیاد است که سگ جنگی و نگهبانی و تربیه این حیوان میان مردم شهرت دارد.

توب دنده نیز از بازیهای مورد پسند جوانان است، کلاها و یغن پیراهن خامک دوزی و قند هاری دوزی که آینه نیز در آن می بندند از صنایع دستی معرو ف مردم قندهار در داخل و خارج کشور است، داستان آدم خان و در خانی از قصه های مقبول طبع مردم قندهار است، قندهار شعرا، محققان، ادبا و نویسندگان چیره دست دارد که آثار شان ثقافت کشور را پرمایه می سازد قند هار روزنامه بهمین عنوان با مجله ماهوار نشر می شود (سنگر) بدله گوی و کمید ین معرو ف کندهار در بسیاری ولایات کشور شهرت دارد، سلیم کندی، عبدالحمید کندی و مانند اینها دیگر سرایندگان که نغمات و آهنگ های دلپذیر شان از امواج رادیو دسر تاسر کشور علاقمندان را جلب می نماید از هنر متدان معرو ف کندهار و از علاقمندی مردم به هنر مو سیقی نما یند می میکنند.

بالا : دهقانی سوار بر مرکبی که تربیه کرده است در مراسم روز دهقان دیده میشود. پایین : یک نمونه از سگهایی که برای جنگ انداختن نگهبانی میشوند قبل از آغاز مسابقه سگ جنگی.

ترین باغهای عمو می مر کز قندهار باغ بابا ولی میباشد و مردم بیشتر در مو سم بهار (ازماه حوت تا ثور) درینجا میله هار ابریا می نمایند. در دامنه بلندی ایکه مقبره بابا ولی وجود دارد یک قهوه خانه عصری تعمیر و بنا شده است فابریکه بر قندهار نیز در همین منطقه وجود دارد.

ازکو چه های نو احی مختلف شهر قندهار گذر خر قه مبارک، قبر شاه، قلعه فصیل، بارود خانه، کشمیری ها، توپخانه، بابر بها نغاره خانه، بازار هرات، کنار پا تاب، علیزایی، سد و زایی، ملالی، ولی محمد، بازار شاه، کابلی شاه، لب جوی شاه، قلعه عیدگاه و گلر گر کها زیاد معرو ف است.

در شهر احمد شا هی مرا کز تجار تسی، کاروانسراها، دکانها و تجارتخانه ها تجمع نموده

بقیه صفحه ۴۷

درددل جوانان

ازراه راست منحرف میسازد.

چرا آن دختر جوان، با اولین جوانی که در سر راهش قرار میگیرد، دل می بندد و عاشق میشود؟ چرا عده ای از جوانان ما بسوی مود های روی می آورند که شایسته آنها نیست؟ ولی کو آن پدری که به درد آن پسرش گوش نهد و کو آن مادری که به دخترش راه و رسم زندگی را بیا موزد! ولی افسوس و صد افسوس که پدرها و مادرها کمتر به این مسائل متوجه اند و غالباً زمانی بفکر این نیازهای فرزندان شان می شوند که دیگر وقتش گذشته میا شد.

انیتش

ژوندون

رئیس تحریر: محمد ابراهیم عباسی
مدیر مسؤل عبدالکریم رو هینا
معاون: پیغله راحله راسخ
مهمتم: علی محمد عثمان زاده.

تلفون دفتر رئیس تحریر ۲۶۹۴۵
تلفون منزل رئیس تحریر ۲۲۹۵۹
تلفون دفتر مدیر مسوول ۲۶۸۴۹
تلفون منزل مدیر مسوول ۲۳۷۷۳

سوچپورد ۲۶۸۵۱

تلفون ارتباطی معاون ۱۰

تلفون منزل معاون ۴۰۷۶۰

مدیریت توزیع ۲۳۸۳۴

آدرس: انصاری واپ

وجه اشتراك:

درداخل کشور ۵۰۰ افغانی

در خارج کشور ۲۴ دالر.

قیمت يك شماره ۱۳- افغانی

بازی های جهانی قرار دارد. و بدنبال آن بازی های والیبال، باسکتبال، هندبال، اتلتیک، سکی، آب بازی و تینیس می آید.

در چکو سلواکیا تر بیت بدنسی و ورزش به شدت تمرکز یافته است و هر کس می تواند حسب ذوق خویش یکی از رشته های ورزشی بدون پذیرش مصارف هنگفت شامل شود. از جنگ جهانی دوم به اینسو ورزشکاران چکی توانستند ۱۸۲ لقب قهرمان جهان، ۳۳ مدال طلای او لمپیک و ۸۷ لقب اروپایی را بدست آورند.

شرایط خوب طبیعی، اعمار و ساختمان منظم میدان های سیورت و مراقبت های تمام و کمال که از طرف دولت برای رشد و توسعه ورزش در چک و سلواکی انجام میگیرد همه و همه نقش روشنی را در پیشرفت سیورت در چکو سلواکیا بازی می نماید. و روی همین دلیل اکنون ورزشکاران کشور چکو سلواکیا در بازی های بین المللی، بهترین نمایش را نشان می دهند.

شوند ورزش فوتبال و هاکی هواخواهان زیاد دارد بخصوص هاکی روی یخ بیش از ربع قرن در صدر

ورزش در

چک و سلواکی

از بالا به ترتیب: یکی از لحظه های هیجانی فوتبال در یکی از مسابقات بین المللی، مسابقه با سیکل سواری در بین چندین مملکت، کپتان تیم فوتبال چکو سلواکیا موقعیکه کپ قهرمانی فوتبال را میگیرد، مسابقه تیم والیبال زنان، هاکی روی یخ که هواخواهان زیاد دارد و بالاخره خطرناکترین مسابقه موتو سیکل که توام با تلفات زیاد است.

به آزاد سیستم دښځو دبدنی روزنی دتمریناتو دجریان یوه ګو ښه

د ع (غیور) ترجمه

د ورزش او فزیکي تمریناتو په مرسته د چاغوالی مخنیوی

تجربوي تو ګه دچکو سلوا کي —
دور زشي فد را سيون دمر کزي پورده
يوي ډلي و ر زشکا را —
دچاغو ښځو د ښکلا دساتلو دپاره
ديولي ور زشي پرو ګرامونو په
تطبيقولو پيل کړيدي چي دجوړشوي
پرو ګرام سره سم به ددغو تمریناتو
سلسله ۱۹۷۵ کال داکتوبر دمیاشتي
ترورو ستیو ورځو پوري دوام وکړي
په هر ګروپ کښي ۱۱ تنه ښځي
شامل دي او دبدنی روزنی په ټولو
حرکتونو کښي دآزاد سیستم ۱ و
جمناسټیک مقررات او لارښوونې
تطبيق او عملي کيږي. دور زشي
تمریناتو جریان دزیري تر څارني
لاندی دمحصوص پورده دپاسه څیرل
کيږي او وخت په وخت نتیجه یی
اعلاميږي.

والی او یا چاغوالی سره زیاته مرسته
کولای شي. کوم کسان چي دورزش
افیزیکي تمریناتو له لاری ځان
ډنګول غواړي داتګي باید هیڅ
نه کړي چي دورزش په وخت کښي
دچا پیريال حفظ الصحه، دچا مو
آغو ستلو طرز او سلیقه او بیادبدنی
روزنی حرکات او دورزشي ډولونه
او جوړښت چي ډیره مهمه او په زړه
پورې مسئله ګڼله کيږي
هیڅکله هیره نه کړي د ۱۹۷۵
کال دشروع څخه را په دیخوا په

دښځو او پیغلو د ښکلا دساتلو او
ددوی دچاغوالی د مخنیوي دپاره غذایي
رژیم او دښوونکو دڅارني موضوع
ګانې ډیر ارزښت لري. ښځي او په
تیره چاغی ښځي او پیغلي کولای
شي چه په مربع ډول ور زشي
ډګرونو او یا داچي مستطیل شکلو
ورزشي مرکز و نو کښي خپلو
تمریناتو ته دوام و رکړي.
دورزشکا را نو د پښو او ملاوي
حرکات او ور سره ور سره په آزاده
هوا کښي تنفس کول ددوی دډنګر

ددی له پاره چي نارینه او ښځي
دچاغوالی او خرابوالی دخطر څخه
ژغورل شوي وی دورزشي او اتلټیکي
لوږو دساحی ډیرا خوالی دپاره زیاته
اړتیا محسوسه ده. په چکو سلواکيا
کښي دچاغو ښځو او پیغلو دروغتیا
او سلامتیا او په تیره دژوندانه په
بیلو بیلو مرحلو کښي ددوی دښکلا
او فیزیکي جوړښت دساتلو دپاره
دری ډوله ورزشي ډګرونه جوړ او
استفادی لاندی نیول شویدی.
دورزشي او بدنی روزنی له لاری

ثروندون

زراعت
در
کشور ما
پیشه
اکثریت
مردم است

مردم زحمت کش
وساعی ما حتی
در سطوح مرتفع و
در دامنه های
کوهستانی که زمین
زراعتی
محدود است
با این فن
شریف اشتغال
دارند و برای
جامعه و کشور خویش
ازین طریق
مصدر خدمت
می شوند.
این تا بلود هقانی
از دهاقین
صفحات مرکزی
کشور را با لباس محلی
نشان میدهد.

پیش از آنکه وزن‌تان را معلوم کند .
همت تان را می‌آزماید !

جیب شاعر

در شهر نیو یارک دزدان به شاعری
حمله کرده و هزار دالر از جیب او
ربودند.

شاعر به پولیس مراجعه کرد و
اداره پولیس براین واقعه عنوان
«دزدی اسرار آمیز» نهاد و یکی از
روزنامه‌ها در تفسیر این قضیه چنین
نوشت:

«اسرار آمیز تر این است که در
چنین روزگار یک‌یک پول زیر هزار
من سنگ است چگونه شاعر یک‌هیچ
هنری ندارد، توانسته است هزار
دالر تحصیل کند؟!»

فقط بایک بر س دیگر میشو دمودلی را که میخواستم در وجود شما
برای رنگ آمیزی اتاق انتخاب کنم تکمیل می شود .

داستان کهنه

چند سال پیش در یکی از روزنامه‌های انگلیسی مسابقه‌ای گذاشته
تا شرکت کنندگان کهنه‌ترین داستانهای دنیا را نوشته و برای
چاپ بفرستند این داستان که از میان تعداد بی شماری داستانهای
کونا که برای روزنامه رسیده بود مسابقه را برد.
«دردوره ای که بشر همه چیزش سنگ بود، مرد مغار
نشینی با دقت تمام بتر سنگی خود را پاک میکرد، ناگهان زنش او را صدا
کرد و گفت:

عزیزم زود بیا، ما درم با پیری دست به گریبان شده اند!»

شوهر به کار خود ادامه داد و گفت:

بیایم برای چه کاری؟ مگر نمی‌دانی که من در اتحادیه حمایت حیوانات
شرکت ندارم! بگذار پیر به تنهایی از خود دفاع کند!

خست ارزان

از نویسنده بی پر سیدند شما که
در کتاب خود از سالون های زیبا
و پر جهای با شکوه و عمارات مجلل
توصیف کرده اید و آنچنان که شاید
زیبایی آنها را مجسم ساخته اید،
چرا برای خود خانه بی به این سادگی
بنا کرده اید؟

نویسنده در جواب گفت: «برای
اینکه حروف از سنگ و خشت
ارزان تر است!»

بدون شرح

استقبال پر معنی از مسافر
و دیدنی برای بیننده!

ببینیم خدا چه میکند

همه چیز درست میشود، خدا با ویاری خواهد کرد
بر بیماری غالب شده و قدرت زندگی و سلامتی
اعاده شود.

ای وقت مادرش داخل اطاق شد مادرش
نیز او را در بر گرفت و پدرش دست های
او را نوازش کرد. هلی فکر کرد من بسیار
خرد هستم اگر بزرگتر میبودم همه کس مرا
محکم گرفته میتوانست اودرین وقت میخواست
همه او را در آغوش بگیرد و با محبت بخود
فشارش دهند او میدانست چرا مادرش را
ترامد مادرش میترسید داکتر بعد از معاینه
چیزهای بگوید که برای یک مادر قابل تحمل
و برداشت نباشد مادرش زیبا بود پوست
لطف و چشمان آبی سوچادو داشت بوی عطر
لوند از وجود مادرش به مشام
می رسید ، پدرش بوی بشیزین
کریس و تل میداد لباس کاربرتن داشت
در گذشته ها پدرش بوی سبزه گاه میرو
مزرعه میداد که بابوی عرق و تنبا کوامیخته
میبود حال پدرش در گاراج مرکزی برای
«دوویت» کار میکرد و مادرش مزرعه را اداره
میکرد این یگانه راحلی بود که برای ادامه زندگی
بعد از سه سال خشکسالی که همه مزارع را
ویران و دهقانان را بینوا و بیچاره ساخته بود
یافته بودند آثار خرابی خشکسالی در همه جا
پیدا بود جز درختان بید که بار طوبت گم
زنده و سبز مانده بود دیگر کشت ها همه از بین
رفته بودند گله های گاودرهمه های گوسفند
همه از بی علوفگی و بی غذائی مردند کاری در
مزرعه دیگر وجود نداشت کشت بدون آب
و بارندگی بسر و تمر نمیرسید کذا پدر هلی
بعد از اینکه امیدش از خیر و بهره کشت و
مالداری هردو قطع شد در صد دکار دیگر بر
آمد و بالاخر با مستر دوویت کاری فراخور حالتش
یافت قبل از آن پدرش در مزرعه میبود اما
هلی کوچکتر از آن بود که حقیقتا بداند چه واقع
شد خشکسالی چه نتایج تکیه باری در برداشت
او اندیشید بهر حال من طفل بودم اما طفلی
سرخوش و شاداب طفلی که در عالم خود غرق
بودم و برای خود دنیای بخصوصی از شادی ها
و تفریحات داشم - بلی طفل ۱۰۰۰ (یک مین)
آزاده و بیغم.

هلی در این خواب و بیداری و بصورت بیبیم
دید که سستی دروازه را برای مادرش باز کرد
و سانه های مادرش را نوازش نموده گفت
میرس توو ختر خوبی هستی - خنده آورد و که
میشند سستی داکتر مادرش را دختر صد میزند
پدرش مادرش را بعضا دختر صد میزند سستی

بزرگ ها همه موجودات شوخ و تریبی هستند
راه شناسائی بزرگها و کلا نه برای هلی
مقشوش و تاریک مینمود استثنای سستی -
سستی با جسمهای بزرگ بوم مانندش با دیگران
تفاوت داشت، براسستی عینک چشمهای او با سستی
را بزرگتر از آنچه بود نشان میداد در پایان
اندیشه های طفلانه خود هلی باز باین نتیجه
رسید - خوب بهر حال من میخواهم با او ازدواج
کنم - خواب ها و تصورات او با شیزاده سوار
بر اسب سید شیری رنگ در وجود داکتر سستی
خلاصه مجموع میشد - و خوا بهاکم کم داشت
تعبیر میکرد بلی - موضوع اسب هم ابتکار
داکتر سستی بود وقتی که خوب بود یعنی -
صحت بودنه اسبونه یا بوهیچکدام را نمیخواست
راستی هم وقتی صحت بود چرا باید اسب
میخواست او آنوقت میتوانست با دو پای خود
به سرعت هر طرف بدود و جست و خیز بزند
برای آنانی که با دارند نمیتوانند قدم بزنند و بدوند
اسب چه معنی دارد اسب او وقتی که میرفت
و بستر و او را افتاده شده بود میخواست او
میخواست اسب عوفش پاهای خودش او را به
اطراف دهکاه و مزرعه شان بگرداند ساز و وقتی
بهاش فلج شده بود او همواره راجع به
اسب ها می اندیشید سگس های اسبها را
مدید و می اندیشید که سوار بودن بر پشت
اسبی که در حال ترات یا بورغه است چه لذت
غریبی خواهد داشت ...

تنها چیزی که او از وقایع چند لحظه قبل
بخط داشت این بود که پدرش را بر درگاه
اطاق استاده دید که بسوی وی نگاه میکرد
صدای کشش مادرش را در زینه شنید که از اطاق
او خارج شده و به طبقه اولی منزل از طریق زینه
ها بائن میرفت سستی برای پدرش انتظار
خواهد کشید او فکر میکرد همه از بیماری اش
رنج میبرد رنج دیگران او را بیشتر مینماید
اما چارهائی نبود این رنجها در آن خانواده فعلا
حکما بود در داخل موتور کینه که (جانی بلاکت)
پدر هلی بطرف گاراج میرفت بگبار او آنچه
را سستی برایش گفته بود در نظر خود مرور داد
بدانست رویه بیبود است عقیده بخدا ...
یک اسب برای هلی یک اسب همه مسائل
بصورت حوادث بهم مربوط و وابسته در برده
خالش یکی بعد از دیگری تبارز و تجسم میکرد
که قدیم ای بغاظر داشت که برای کمبود
یک مرغ یک بوت از بین میرفت نسبت نداشتن
یک نعل اسب از بین میرفت نسبت کمبود یک
اسب جنگی باخته میشد - یک اسب یک اسب
او بصورت مکرر مثل آنکه با دیگری حرف بزند

با خود حرف میزد یک اسب - یک اسب ...
او پنداشت بغاظر یک اسب و کمبود فقط یک
اسب دخترم از دستم خواهد رفت و انگاهای
چشمان شلهای دخترش را فراموش نمیکرد -
هلی چشمان گریس را داشت - درشت روشن
و جادوئی قطرات اشک در گوشه های چشمش
زیبائی چشمهای معصومانه اما شلهای هلی را
بیش از پیش نمایان ساخته بود کلمات هلی
مخصوصا جذاب و تپیح کننده بود هلی میگفت
یا بوهی برای طفل هاست - من حال یک دختر
هستم. یک دختر و فقط چند سال بعد او جوان
و رسیده و برای زندگی و عشق آماده میشد -
اسب برای او مثل اینکه معنی خاصی داشت -
او هیچگاه قبلا چیزی درین مورد نگفته بود شاید
بغاظری که فعلا او مریض و بیمار بود هوس اسب
داشت شاید هوسر نه و جز احتیاج واقعی
و خواهشات قلبی او بشمار میرفت بعد از سالها
دخترم خواهشی کرده انهم در فرصتی که بآن
واقعا نیاز دارد. نباید رد شود خدا بهتر میداند
شاید اسب مایه خوشی و کمک و وسیله صحتیابی
او شود .

او دریافته بود که اراده و عزم هلی شکست
ناید بر است - هر گاهی که او اراده کند چیزی
داشته باشد یا کاری کند با تمام وجودش در بر آوردن
خواسته و آنچه اراده کرده میکوشد و لو در راه
انجام آن جان از کف دهد همینکه او تصمیم گرفت
اگر حیات خود را بیازد باز هم از کوشش نمی ایستد
و از تصمیم و عزمش بر نمیگردد .

درین وقت او بغاظر آورد که وقتی میخواست
اولین بار در حیاتش روی یک بابو بنشیند پدرش
باو گفته بود جانی اول سلبت را بسالای اسب
بیتاز و بعد خودت قلبت را تعقیب کرده روی بابو
بنشین بعد ازین گفته پدر او دیگر هرگز از اسب
سواد نمی ترسید و باکی نداشت که از روی
اسب خواهد افتید اما اسب - اسب رسول
میخواست در دور و نواح شان اسبی حتی برای
تمشاهم یافت نمیشد و رنه بین دهقانان و روابی
موجود بود که یکی اسبش را بدیگری عاریه
و امانت میداد ده سال قبل ممکن ده دوازده نفر
پیدا میشد که به او اسب قرض دهد ده سال
قبل او میتوانست یک درجن یا یک مله اسب خودش
خریداری کند او همینکه بصوب مقصدش میراند
به مراتع و سطوح مرتفع دور و نواح نظر انداخت
و با خود اندیشید که همین سرلا خاکتوده فعلی
چند سال قبل درین مزارع سبز و شاداب خودش
زیبائی خاصی داشت همه جا پراز سبزه
سایه و گل و آب روان بود و بوی زندگی و جوانی
از هر گوشه به مشام میرسید اما حال اثری از آن
همه حسن و زیبایی نیست مثل اینکه همه چیز
ازین دیار رخت بر بسته بود اما او اندیشید ممکن
در فصل بارانی امسال بارانهای وافر بیارد
و نشاط و زندگی دوباره به این گوشه آفت رسیده
افریقای جنوبی رویا و دوا بفکر شد گس چه
میدانند خدا بزرگ است میشود امسال با بارندگی

های فراوان دم حیات به پیسکراین جسم مرده
و این منطقه فلک زده پند .
وقتی جانی به گاراج رسید متعجب شد که
آترا بشکل همیشگی آن تغییر نکرده یافت -
گاراج واقعا چنان مینمود که دیروز دیده بود
اما دیروز خیلی وقت پیش بود - دیروز روز
بسیار درازی بود از دیروز تاحال وقایع زیادی
حادث شده بود دیروز چقدر به ترس و لرز بود
وقتی فکر میکرد که باید خانه برود و داکتر سستی
را ببیند که در مورد هلی چه میگوید هلی میخواست
زنده بماند و زندگی کند ، شاید صحتیاب
شود اگر تنها بتوانم اسبی برایش پیدا کنم
یک چیز بسیار ساده فقط یک اسب فکر کرد حیات
دخترش بسته به وجود یک اسب است - حال
در افریقای قحطی زده اسب از جمله حیوانات
کمیا است - و جزا سپای نهایش که خیلی
مراپها هستند اسبی یافت نمیشود اسب های
عادی که در مزارع مردم سوار میشدند همه از بین
رفته و کمیا شده است - اسبها یا مرده یا
فروخته شده و بجایای پرآب و علف برده شده
اند او درین اندیشه بود که «هندریک دوویت»
از دروازه دفترش خارج شده و در حالی که به جانی
سلام میداد گفت: جانی همه چیز درست است
او مقصدش پرسیدن احوال هلی بود اکنون
در قصبه «بومز پوت» همه راجع به هلی می دانستند
بعد ازینکه داکتر سستی آزمایشات دقیقی در
«زوها سبورگ» (مرکز افریقای جنوبی) روی
نمایج لابراتواری هلی انجام داده بود همه انتظار
نتیجه قطعی آرا داشتند ... جانی (پدر هلی)
جواب داد بهر حال اقل بدتر از پیش نیست
امید است امیدوس .

دوویت گفت: بهبود آهسته اما قطعی - این
خوب است او به اصطلاح افریقائی مخصوصا
روی این نکته تاکید کرد - باکی ندارد آهسته اما
قطعی - او بیبود می یابد تراکتورها آمده جانی
حال همه در کنار گاراج است برو آنها را به این
میدان جلو گاراج بیاور و مثل عسکر در یک صف
ایستاد شان کن و با این گفته شروع به خندیدن
کرد خنده ای که حتی شکم نسبتا بزرگش نیز
از زیر شکم بند در خیز و جست شد او گفت: زیبا
و قشنگ - مستقیم در یک خط - هر شش آترا
تادهقان بخوبی آنا ترا تماشا بتوانند بهر
و موسم قولیه است اما چند تا قولیه از تحویل خانه
باید بگیریم - سه قلبه چنگال مانند و سه تادسک
«تابه» مانند و همه را با تراکتور ها بسته کن دیدن
قولیه به دهقانان فکر گرایه و استفاده از آن را
میدهند او باین مفکوره ایمان و عقیده کامل
داشت و با همین اطمینان و عقیده بازوی جانی
را فشار داده گفت دهقانان باید تراکتور را
با قولیه و قولیه را با تراکتور ببینند او فراموش
کرده بود که جانی خودش دهقان و زمینداری
است که به نسبت او بیشتر این مسائل را میداند

قصه‌ای از غصه‌ها

این دو مین نامه ای است که
برای تان میفرستم ولی متأسفانه
تاکنون جوابی از آن دریافت نکرده‌ام
نمی‌دانم چرا؟

البته محتوای هر دو نامه یک‌گرم
و نمایانگر یک اندوه هست امیدوارم
با نشر آن جوابی دستگیرم شود و
بتواند تدبیری شود و مرا از
این سرگردانی نجات دهد.

بدون توجه با گذشته‌هایم و آن
چگونگی وضع زندگی و فامیلی‌ام چگونه
بود می‌خواهم از خودم با شما درددل
کنم و دردم را با شما در میان بگذارم.
فانصاف یازدهم درس خواندم،
بدبختانه نظریه تعصبات پوسیده
ایکه عمیقاً کرانه‌های زندگی‌ام را
ما را تسخیر کرده بود نتوانستم از
آن زیاد تر به دروسم ادامه دهم
همچنین مرگ نا بهنگام ما درم
مشکل دیگری بر مشکلاتم افزود که
مجبور دست از تحصیل کشیدم
و سرگرم پرستاری چند قدمی‌مقدم
شدم که بی‌مادر ماندن در حالیکه
هنوز خودم در آن سن به توانایی
مادری و به لبخندهای مهربانانه‌ایکه
یک دنیا محبت در آن نهفته است نیاز
داشتیم. به هر حال! چند سال
گذشت خواه‌هوان و برادرانم بزرگ
شدند و توانستند هر کدام با فهم
و توانایی خویش راهی برای خویش
دریابند.

اکنون من سی و یکسال دارم.
البته سی و یکسال عمر داشتم سن
کوچک و خورده نیست بلکه قد می‌ست
که به سراشیبی پیری و کهنه‌گی
منتهی می‌گردد. و من از چندی بدین

طرف احساس میکنم که به این‌پرتگاه
نزدیک میشوم. و با جرات میتوان
گفت که متوجه شده‌ام آن‌شا‌دا بی
جوانی و رنگ و زیبایی که چندی
بامن بود اکنون از آن اثری نیست
بلکه همه آنها بدست یغماگر زمان
نیست و نابود شده است و اگر
میتوانید قبول کنید با صراحت
میگویم رشته‌های از موی سرم نیز
به سفیدی گراییده است.

از آنروز به بعد احساس کردم
که باید یا در فکر زندگی مستقلی
شوم و یا اینکه برای همیشه دست
از این امید و آرزو بشویم. این غم
روزها و شب‌ها در وجودم ریشه
میدوانید و ذره‌ذره آبم می‌ساخت. امید
وارم مرا ببخشید که صادقانه همه
چیز را برای تان اعتراف میکنم.

بعضی اوقات و قتی دوستانم
و یا همصنفی‌های مکتب را می‌بینم
به اندازه این اندوه عمیق و سخت‌آزار
دهنده میشود که بی اختیار با خود
میگویم. چرا فلان خوشبخت است؟
فلان چقدر سعادتمند است و ....
و در عین زمان حسادت و بدبینی
سراپایم را فرا میگیرد و تاب و پیچم
میدهد.

از دو سه ماه بدین طرف مردی
سر را هم قرار گرفته که سخت
خود را علاقمند معرفی میکند. و
آرزو دارد تا همسر زندگیش شوم
و خواهش او را قبول کنم ولی مشکل
این جاست که او زن و دو فرزند
دارد نمی‌دانم چکنم و کدام یکی از این
دو راه را برگزینم. به امید مشوره
شما.

خواهر محترم س، ك !

اولا باید بگویم که به جز از يك
نامه بیشتر از آن بدست مانر سیده
واما... درمورد مشکل شما.

چه بهتر خواهد بود که خود شما
عاقلانه فکر کنید و لحظه‌ای سر
بگریبان نمانید و با خود بیندیشید
که خوشبختی یکفر در مقابل
بدبخت کردن و سرنگون ساختن
سه فرد دیگر چه لذت را در پی
خواهد داشت و آیا عاقلانه است
یاخیر؟

باصراحت میگویم جداً پیر هیژید
از مردیکه مکلفیت‌ها و مسوولیت
های دیگری هم دارد و خود را
خواستن خواه شما معرفی کرده است.
وجه خوب میشود که مردی را برای
زندگی تان انتخاب کنید که با او
بای موجود دیگری در میان نباشد. باید
بگویم که زندگی همیشه سازنده
حوادث و ما جراهای گوناگون است
که چه این حوادث نیکو باشد و یا
معکوس آن. و شما هم درین حوادث
وما جراها بزرگترین افتخار و اکسب
کرده‌اید. تربیه چند طفل خورد و صغیر
و مادرانه از آن‌ها پرستاری کردن
عین خوشبختی یکزن و یایک دختر
است.

بهتر است با فکر و اندیشه
معقول تر با مردی بنای زندگی آینده
تان را تمهیداب گذاری کنید که هر دو
موجب بدبختی موجود و موجودات
دیگری نشوید...

به امید موفقیت و پیروزی شما

تهیه و ترتیب از مریم محبوب

وقایع برجسته تاریخ

۲۷-۶۰ ق م:

سقوط روم در سال ۴۵۵-

در سال ۴۴۹:

مهاجرت انگلو ساکسون به بریتانیه -
صورت گرفت.

سال ۵۱۰ عیسوی

تولد حضرت سرور کائنات محمد «ص»
در مکه معظمه شکست کاخ نو شیروانو
خمش آتشکده آذر کشسپ و تاسیس پادشاهی
موری ها آغاز یافت .

۷۳۲: دوره بزرگ امپراتوری مایان آغاز -
یافت در سال ۹۸۷ بیان رسید .

۸۰۰: چارلی مان پادشاه فرانک از طرف
پاپ سوم بحیث امپراتور اعلام شد جنگهای
زیادی با ساکسون ها نمود و امپراطوری خود
را از آفریقا تا سرحدات شرقی هنگری امتداد
داد و در ۸۱۴ پدرود حیات گرفت:
سال ۱۲۲۳ :

تخریب شهر معروف هرات:

۱۰۵۴- مجادله های مذهبی بین ارتودوکس
شرقی و کلیسای غربی من پایان یافت
کلیسای ارتودوکس در روسیه نیز از طرف
سزار تاسیس گردید.

۱۰۶۶ ویلهم از نورماندی بریتانیه را فتح
کرد.

۱۰۹۶ جنگهای صلیبی از طرف پتر با
حمایت پاپ آغاز یافت یکصد هزار نفر بیت
المقدس را در سال ۱۰۹۹ اشغال کردند و این
جنگها تا سال ۱۲۱۲ ادامه داشت .

سال ۴۳ عیسوی :

امپراتور روم کلاود پوسیس بریتانیه را در
تصرف خود در آورد و دوره اشغال سه صد
ساله آن آغاز یافت.

سال ۶۴ عیسوی:

دوره زجر و آزار کبر یسچن ها از طرف
نیرو آغاز یافت حریق شهر روم در همین سال
صورت گرفت.

سال ۷۰:

بیت المقدس از طرف لئوس تخریب
گردید پیروان دین مسیح تحت تعقیب و مجازات
شدید قرار گرفتند .

سال ۷۹:

یومی آری هر کولنوم ستابی در آن
آتش فشان کوه و سوو دیوس کاملاً منهدم
شده و مردم آن قسماً از بین رفته و قسمت دیگر
شهر را ترک کردند.

جو لیوس سزار نخستین اتحاد
مثلث روم را با یومی آری و گراسوس
بتاریخ ۶۰ قبل از مسیح بنا نهاد
هیلولی بلک را شکست داد در سال
۵۵ و ۵۶ قبل از مسیح به بریتانیه
وارد گردید بعد از دریای روم پیگان را
عبور کرده یومی را شکست داد
فتوحاتی در آسیای صغیر بعمل
آورده مدتی با کلو پاترا ملکه مصر
در سال ۴۴ تا ۴۶ در روم بسر برد و پکتاتور
کامل بود اما تاج شاهی را بسر
نگذاشت بالاخره دسته ای که قیادت
آنرا کازیوس و برو توس بعهد
داشتند جو لیوس سزار را در سال
۴۴ به قتل رساندند پس از او پسر
کاکای بزرگش گیوس اوکتا دوس
دوباره اتحاد مثلث را روی کار
آورد.

اوکتا دوس قسمت غرب ما را
انتونی قسمت شرق و لیوس لوس
افریقا را اداره میکرد.

سپس انتونش گاسیوس
و برو کوس قاتل جو لیوس سزار را
شکست داد هر دو نفر در اثر این
شکست انتحار کردند پس از انتحار
آنها انتونی نزد کلوپترا در اسکندریه
آمد از او سه پسر داشت اما
اکتادوس بحریه او را شکست داد
و بعد از لقب او گوستوس را حاصل
کرد و بحیث نخستین امپراتور
رومن انتخاب گردید فتوحات رومن ها
تا سال ۹ قبل از مسیح ادامه داشت
او گوستوس در سال ۱۴ بعد مسیح
فوت کرد .

تولد حضرت مسیح

سال اول قبل مسیح نخستین سال
دوره مسیحیت است و سال اول عیسوی هم
اولین سال از دوره مسیحیت محسوب می
شود.

سال ۲۹ عیسوی

تصلیب حضرت عیسی در امپراتوری روم
صورت گرفت کلیسای روم کاتولیک تاریخ
واقعی تصلیب را ۷ اپریل سال ۳۰ عیسوی
میداند.

۴۵۵ :

جیاول و غارت روم از طرف الایک

«چرخ فلک» و طالع بجنگان از تفریحات آزاد

پوهاند دكتور محمد عظيم معين وزارت صحتیه هنگام ایراد بیانیہ بمناسبت روز صحت

تدبیر و قایوی چیچک در روزگار باستان

چیچک یا بلای جان آدمی (در آستانه نابودی)

(روز ۱۸ حول موافق به ۷ اپریل روز -
صحت جهانی است . که همه ساله تحت
عناوین خاص در کشور ما نیز تجلیل می
شود.

امسال شعار روز صحت (چیچک در آستانه
نابودی) انتخاب شده بود.

(دور زمان برقراری نظام جمهوری در افغانستان
وزارت صحتیه بادرک اهمیت این مجادله جهانی
و انسانی توجه خویش را جدا عطف قلع و قمع
نهایی این مرضی نمود چنانکه باز خود گردی
شایسته ای که پرسوئل افغانی و کمک های
مفیدی که موسسه صحتی جهان در این راه از خود
نشان دادند. مرض چیچک از سراسر
افغانستان نابود گردید . در حالیکه تا هنوز
این مرض در بعضی از ممالک افریقایی و آسیایی
موجود است.)

این مطلب را بنابر غلی دو کتور نظر محمد
سکندر وزیر صحتیه طی افتتاح روز جهانی
صحت ابراز نمود و چنین ادامه داد:

(شاغلی محمد داود رئیس دولت دریانیه
خطاب به مردم علاوه بر اشاره به اهمیت خدمات
معالجوی فرمودند دولت مخصوصا طبیب
و قایوی را توسعه خواهد بخشید و برای -
جلوگیری از بیماری های ساری و سایل
و تجهیزات لازم را فراهم خواهد کرد . وزارت
صحتیه افتخار دارد که این تعهد دولت و
جمهوری را تا ابد و به ارمان امحای مرض
چیچک نایل گردیده است.)

پوهاند سکندر افزودند :

(خوشبختانه افغانستان در نابودی و از

بین بردن میکرو با این مرض در قطار ملیسی
کد با این پرابلم مواجه بودند به خوبسی
و درستی درخشید . و جوه دیگر صحت را -
معطلاتی از قبیل گسترش خدمات معالجوی
تاویه وضع تغذیه ، گسترش خدمات -
امکانات صحتیه به اکثریت مردم هم رسیدگی به
صحت مادران و اطفال و غیره تشکیل میدهد.
چون مبنای تمام شیون اجتماعی و از آن جمله
صحت بوضع عموم اقتصاد مربوط می
باشد به این اساس خوشبختانه برای بهبود
شرایط اقتصادی دولت جمهوری پروژه
های مفید اقتصادی را روی دست گرفته که
همچو پروژه های اقتصادی در تاریخ
کشور نظیر ندارد که ثمر آن البته زمان

میخواهد و حتما به رفاه عموم می خوشبختی
و صحت مردم منجر خواهد شد .)

باین ترتیب با پیام پوهاند دو کتور -
سکندر وزیر صحتیه روز جهانی صحت در
سراسر کشور افتتاح گردید .

مخفی که در ادیتوریوم صحت عامه
دایر شده بود بابیانیه پوهاند دكتور ابرا
عظیم معین وزارت صحتیه افتتاح شد -
موصوف دریانیه خود گفت :

(چیچک بیماری مدحشی که طی قرنهای
تلفات سنگینی بر پیکر جوامع بشری وارد
ساخته ملیون ها انسان را از بین برده و -
ملیونها های دیگر را معیوب نموده است .
بالاخره بدست خود انسان نابود میشود . -
سازمان صحتی جهان و کشورهای عضو
آن به اثر مجاهدات خستگی ناپذیر در آستانه
موفقیت عظیمی قرار دارند که نمودار
همکاری واقعی ملل در کوبیدن دشمن
مشترک شان می باشد .

برای عطف توجه جهانیان به چنین يك
موفقیت مهم تر از همه به خاطر هو شدار
ساختن مردم در برابر دشمن قدیمی و لی
سرکوب شده بشر که در آستانه نابودی
کامل است . سازمان صحتی جهان شعار -
(چیچک در آستانه نابودی) را برای تجلیل
روز جهانی امسال انتخاب نموده است .
وی گفت :

(هشت سال قبل یعنی در ست در سال
۱۹۶۷ سازمان صحتی جهان پروگرام عملی و
علمی امحای مرض را از جهان روی دست
گرفت و طرح جدیدی را بوجود آورد که در آن
به قطع راه های انتشار مرض و کشف و افعات
یعنی سرویلانس و کنترول موثران قدامت
و اهمیت زیاد داده شد و واکسینا سیون -
کتنوی آخرین مجادله را تشکیل میدهد.
کیفیت واکسین و تکنیک واکسینا سیون بهتر
ساخته شد مجاهدات وسیع سبب گردید که
تعداد و افعات از هر ۲ ملیون در سال ۱۹۶۷ به
میزان ده مرتبه در اخیر جنوری ۱۹۷۵ کاهش
یابد.)

همچنان به همین مناسبت محافل و در -
کلوپ عسکری در زینب نداری و از طرف -
بناروالی درسینما آریانا ترتیب یافت .

دولتی مطبعه

موداين فصل را
ژوندون تقديم
ميکند

بهار رنگين
ولباس پر گل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library